

Министерство на околната среда и водите

**Регионална инспекция по околната среда и водите
гр. Смолян**

**Регионален доклад
за състоянието на околната среда
през 2025 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

	<i>страница</i>
Списък на най-често използваните съкращения.....	3
I. Въведение	6
Природни условия и ресурси	6
II. Анализи по компоненти на околната среда.....	7
II.1. Качество на атмосферния въздух	Error! Bookmark not defined.
II.2. Води.....	11
II.3. Земи и почви.....	48
II.4. Защитени територии и биоразнообразие.....	51
II.5. Управление на НАТУРА 2000.....	64
III. Анализи по фактори на въздействие	
III.1. Отпадъци.....	64
III.2. Шум.....	75
III.3. Радиационен контрол.....	75
III.4. Химикали и управление на риска от големи аварии.....	81
IV. Превантивна дейност и контрол.....	86
V. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на общественото поведение за грижа към околната среда	92
VI.Административно-наказателна отговорност и принудителни административни мерки.....	95
VII. Проекти/обекти с екологично предназначение.....	97
VIII. Заключение.....	97
IX. Приложения	103

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- АБ - Асфалтова база
- АИС - Автоматична измервателна станция
- БД ЗБР – Благоевград – Басейнова дирекция Западнбеломорски район с център Благоевград
- БД ИБР – Пловдив – Басейнова дирекция Източнбеломорски район с център Пловдив
- БИ – Биотичен индекс
- БПК₅ - Биологична потребност от кислород за 5-деноношия
- БО – Битови отпадъци
- ГДОС – Годишен доклад по околна среда
- ГПСОВ – Градска пречиствателна станция за отпадни води
- ГФ – Горски фонд
- ДБ – Държавен бюджет
- ДДС – Държавно дивечовъдно стопанство
- ДЛ – Държавно лесничейство
- ДОВОС – Доклад по оценка на въздействието върху околната среда
- ЕО – Екологична оценка
- ЕС – Европейски съюз
- ЗМ – Защитена местност
- ЗОЗЗ – Закон за опазване на земеделските земи
- ЗОПОЕЦ - Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
- ЗРА – Закон за рибарството и аквакултурите
- ЗТ – Защитена територия
- ЗУО – Закон за управление на отпадъците
- ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда
- ИУЕЕО – Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
- ИУМПС – Излезли от употреба моторни средства
- ИО – Инертни отпадъци
- ИЕО – Индивидуални емисионни ограничения
- КАВ – Качество на атмосферния въздух
- КФС Рожен – Комплексна фонова станция РОЖЕН
- ЛОС – Летливи органични съединения
- МАС - Мобилна измервателна станция
- МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
- МВЕЦ – Малка водноелектрическа централа
- МЗ – Министерство на здравеопазването
- МЗХГ – Министерство на земеделието, храните и горите
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МРО – Масово разпространени отпадъци
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МС – Министерски съвет
- НО – Неопасни отпадъци
- НУБА – Негодни за употреба батерии и акумулатори
- НПО – Неправителствена организация
- НПУО – Национален план за управление на отпадъците
- НСМ – Национална система за мониторинг
- ОО – Опасни отпадъци
- ОЧЦМ – Отпадъци от черни и цветни метали
- ОбС – Общински бюджет
- ОбА – Общинска администрация

- ОВОС – Оценка на въздействие върху околната среда
- ПО – Промислени отпадъци
- ПАМ - Принудителна административна мярка
- ПДК – Пределно допустими концентрации
- ПЗ – Природна забележителност
- ПКЗНБАК – Постоянна комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи
- ППЗГ – Правилник за приложение на закона за горите
- ППЗЛОД – Правилник за прилагане на закона за лова и опазване на дивеча
- ПС – Пречиствателно съоръжение
- ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води
- ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
- РЗ – Разрешително за заустване
- РЗИ – Регионална здравна инспекция
- РИОСВ – Смолян – Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян
- РЛ – Пловдив – Регионална лаборатория Пловдив
- РЛ – Смолян – Регионална лаборатория Смолян
- РДГ – Смолян – Регионална дирекция по горите Смолян
- РКС – Районен кооперативен съюз
- РШ – Ревизионна шахта
- СПСОВ – Селска пречиствателна станция за отпадни води
- СО – Строителни отпадъци
- ТБО – Твърди битови отпадъци
- УБП – Улавяне на бензинови пари
- ФПЧ₁₀ – Фини прахови частици под 10 микрона
- ХХ – Хвостохранилище

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ – СМОЛЯН

Адрес: ул. ”Дичо Петров” № 16, пк. 99, гр. Смолян
е - mail: riosv-smolyan@mbx.contact.bg, <http://smolyan.riosv.com>

Пощенски код: 4700, Телефонен код: 0301

Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян

- Директор - 60113;
- Директор на дирекция „Контрол и превантивна дейност“ - 60107;
- Директор на дирекция „Административно, финансови и правни дейности“ - 60104;
- Дежурен телефон, информация и “Център за административно обслужване” – 60100; 0885-860231;
- Факс - 60119;
- Главен юрисконсулт – 60116;
- Каса и „Човешки ресурси” – 60105;
- Началник отдел „Управление на НАТУРА 2000“ - 60761
- Началник отдел „Превантивна дейност“ - 60768;
- Эксперти направление “Превантивна дейност” – 60114;
- Эксперти направление “Биоразнообразие, защитени територии, Натура 2000” – 60117;
- Эксперт „Специализирани регистри“ – 60115;
- Началник отдел “Контрол на околната среда” - 60108;
- Эксперти направление “Води” – 60106;
- Эксперти направление “Въздух” – 60109;
- Эксперт направление „ОХВ и Комплексни разрешителни“ - 60764;
- Началник отдел “Управление на отпадъците и опазване на почвите” - 60766;
- Эксперти направление “Отпадъци” – 60110, 60762.

риболов, като това в последните години е особено показателно за град Доспат, област Смолян.

Регионът е богат на минерални и термоминерални води, от които по - големи са: термоминерално находище „Беден”, термоминерално находище „Ерма река”, находища на минерални води „Михалково” (естествено газирана вода), „Девин”, „Лъджа” (Баните) и „Настан” (последното, все още не се експлоатира). Водите от находищата на „Девин” и „Михалково” се бутилират и разпространяват в търговската мрежа, а на „Беден” и „Лъджа” се ползват в балнеолечебни центрове.

Територията, контролирана от РИОСВ – Смолян, се характеризира с ясно изразен планински характер, богато биологично разнообразие и добре запазени природни екосистеми, оформени от релефа на Родопите и специфичния климат. Тя съчетава разнообразни ландшафти – от дълбоки долини и горски масиви до скални феномени, върхове и множество водни ресурси. Горите и другите залесени земи покриват повече от 60 % от територията, което я прави един от най-богатите на гори региони в страната, по-голямата част от които са иглолистни гори от обикновен смърч, бял бор, обикновена ела, черен бор и други, следвани от смесени иглолистни такива и широколистни букови насаждения, габър, дъб, трепетлика, горун и други. Освен, че осигуряват дървен материал и дървесни продукти, горите са дом на много екосистеми и на основна част от биологичното разнообразие, като осигуряват подходящи местообитания за развитието на голям брой растителни и животински видове, включително и птици. Техните екосистемни услуги, допринасят за човешкото здраве и благополучие чрез регулиране на водата, осигуряване на храна, лекарства и материали, намаляване и контрол на риска от бедствия, стабилизиране на почвата и контрол на ерозията, пречистване на въздуха и водата и като естествен дом за отдих и учене.

Горите, със своята ключова функция да абсорбират въглероден диоксид, имат съществен принос за ограничаване на климатичните промени. Те подпомагат както смекчаването на негативните ефекти от изменението на климата, така и адаптацията към тях. Горските територии формират значим природен потенциал, който благоприятства развитието на активен туризъм и определя основните направления на стопанската дейност в региона – предимно в областите горско стопанство, управление на горските ресурси и дейности в горския сектор. В района са налице отлични условия за устойчиво използване на горските ресурси – дърводобив, дървообработка и производство на изделия от дървесина, както и за внедряване на алтернативни енергийни източници. Горите създават предпоставки и за разнообразни форми на природен туризъм. Регионът се характеризира със силно развито горско и ловно стопанство. Освен икономическото си значение, горите имат и важна екологична функция – те съхраняват богатото биологично разнообразие и предоставят различни странични ползвания като събиране на гъби, билки, диворастящи плодове и други природни ресурси.

Природо-географските характеристики на региона, определят наличие на неокрупнени земеделски участъци, в които се развиват сравнително малки земеделски стопанства, в направления – растениевъдство (картофопроизводство, трайни насаждения и други) и животновъдство, в т.ч. и пасищно отглеждане на автохтонни породи животни, както и стопанисване и ползване на естествени ливади, пасища, мери.

Физико-географските, хидроложки, геоложки, климатични, почвени и растителни условия на региона, обуславят едно сравнително голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти и изобилие от ценни лечебни растения.

С цел осигуряване на дългосрочно опазване и съхраняване на най-ценните и застрашени видове, местообитания и природни образувания, в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, има обявявани общо 63 защитени територии, от които 4 резервата, 4 поддържани резервата, 28 защитени местности, 27 природни забележителности, както и цели или части от 9 защитени зони, като част от екологичната мрежа НАТУРА 2000, включващи 4 защитени зони по Директивата за местообитанията и 5 защитени зони по Директивата за птиците.

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян, като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Съгласно утвърденият от министъра на околната среда и водите списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), област Смолян е в РОУКАВ-Югозападен. Предвид изискванията на чл.11, Приложение № 6 от Наредба № 12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 58/2010 г.), АИС - Смолян е градски фонов/транспортен пункт, разположен в застроената част на града - площадката на Регионална библиотека - Смолян. Обхватът на АИС – Смолян, съгласно утвърдената класификация е 100 м – 2 км, като градски фонов и 10-15 м, като транспортен пункт.

На територията на РИОСВ-Смолян се намира и Комплексна Фонова Станция /КФС/- “Рожен”. Функционирането на станцията дава възможност да се получава пълна, обективна и комплексна информация за състоянието на компонентите и обектите на околната среда на фоново ниво. Целта е да се осигури провеждането на системни и комплексни наблюдения на компонентите на околната среда в райони с малки антропогенни въздействия. Нивото на фоновото замърсяване и динамичното му изменение е важна първична информация, необходима за оценка и прогноза на състоянието на околната среда, а отгук за създаване на екологични норми за допустимо антропогенно натоварване и разработване на стратегии на национално и международно ниво.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

В АИС - Смолян се извършват измервания за определяне нивата на фини прахови частици /ФПЧ₁₀/. Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект, зависи главно от размера и химичния състав на суспендираните прахови частици. Основни източници на прах са промишлеността, транспорта, енергетиката и битовото отопление.

Основни причини за превишения на ФПЧ₁₀ са използването на твърди горива за отопление в битовия сектор, зимното опесъчаване, съчетано с лоши метеорологични условия с безветрие и температурни инверсии.

През 2025 г. се наблюдава съществено намаляване на дните и нивата на превишение по показател ФПЧ₁₀, което е благодарение на реализирания проект през 2023 – 2025 година, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2021-2027 г.“, „Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Смолян – фаза 2“, изпълняван по Общинската програма по чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ.

Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

Нормите за нивата на ФПЧ₁₀, както и допустимият брой на превишенията за една календарна година в българското законодателството са:

Наредба №12 на МОСВ и МЗ към ЗЧАВ (ДВ, бр.58/2010г.)			
Средноденонощна норма (СДН) за опазване на човешкото здраве			
Прагова стойност (ПС)		допустим брой превишения (през годината)	период на прилагане
СДН	50 µg/m ³	35	от 01.01.2009 г.
Средногодишна норма (СГН)			
СГН	40 µg/m ³	Не се допуска превишение	от 01.01.2009 г.

Основни съкращения и термини при оценка качеството на атмосферния въздух /КАВ/

Пределно допустимите концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух се определят като максимално еднократна, средноденонощна и средногодишна концентрация, а именно:

- Максималната еднократна пределно допустима концентрация за определен замърсител е допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;

- Средноденонощната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция;

- Средногодишната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в течение на едногодишна експозиция.

Максималната еднократна концентрация е най-високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

Средноденонощната концентрация е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани няколкократно през денонощието, или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

Средногодишната концентрация е средната аритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

- *ПС за СЧН* – прагова стойност за средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 час);

- *ПС за СДН* – прагова стойност за средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (24 часа);

- *СГН* – средногодишна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 година).

В таблицата по-долу са дадени пунктовете на територията на РИОСВ-Смолян, контролираните замърсители и регистрираните концентрации през 2025 г.

Замърсител	ФПЧ ₁₀	Pb aer.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As aer.	Cd aer.	Ni	ФПЧ 2.5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове: 1.АИС“Библиотека“ гр. Смолян	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.КФС-Рожен	да	да	да	да	-	-	да	-	да	да	да	да	да	да	да
Пунктове с регистрирани концентрации над ПС на СДН: 1.АИС“Библиотека“ гр. Смолян	да-5 пъти														
2.КФС-Рожен	не-0 пъти														
Пунктове с регистрирани концентрации над СГН: 1.АИС“Библиотека“ гр. Смолян	не-21,80 µg/m ³														
2. КФС-Рожен	не- 7,17µg/m ³														

Забележка: На територията на РИОСВ-Смолян не се измерва максимално еднократна концентрация.

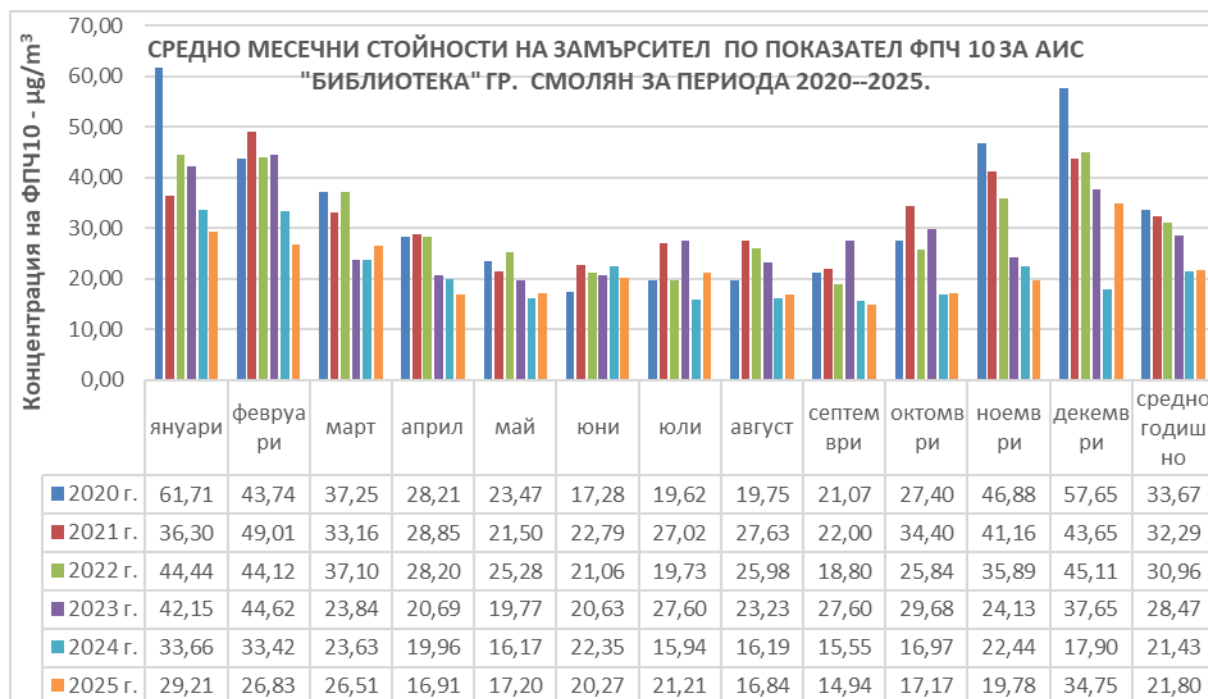
На АИС „Библиотека“ гр. Смолян през 2025 г. са извършени 313 измервания за ФПЧ₁₀, от които наднормените стойности са 5 бр. или 1,6 % от всички анализи. Наднормените стойности по месеци са, както следва: през м. януари – 1 бр. и м. декември – 4 броя.

При анализ на резултати за годината е видно, че наднормените стойности за ФПЧ₁₀ са през зимните месеци, а месечната концентрация е под 40 µg/m³.

Натрупаните данни за периода 2020-2025 г. дават възможност да се прецени, че резултатите се понижават в дните на превишение и средногодишната концентрация. През 2025 г. са постигнати нормите на средногодишните стойности по показател ФПЧ₁₀, както и на дните със средноденонощни превишения.

Средногодишната стойност за АИС “Библиотека“ гр. Смолян за 2025 г. е 21,80 µg/m³, при норма 40 µg/m³. След прилагане на методика от ИАОС за определяне на превишенията на ФПЧ₁₀ в АИС “Библиотека“, гр. Смолян, дължащи се на емисии от природни източници – пустинен прах, се потвърждава броя на дните с наднормените стойности.

По-долу на графиката са показани средните месечни стойности на замърсител ФПЧ₁₀ за АИС “Библиотека“ гр. Смолян за периода 2020-2025 г.

Максималните стойности на КФС „Рожен“ през зимата се отчитат с от 1 до 3 дни по-късно от АИС “Библиотека“, гр. Смолян. През лятото тенденцията е високите стойности да се установяват на КФС „Рожен“, а после в АИС “Библиотека“, гр. Смолян, което води до извода, че има пренос на замърсител.

Наблюдава се трайна тенденция за намаляване на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ през последните 5 години – от 33,67 µg/m³ през 2020 г. до 21,80 µg/m³ през 2025 година.

II. Източници на емисии на територията на РИОСВ-Смолян

• Емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници.

На територията на инспекцията няма големи горивни инсталации /ГГИ/. Преобладават горивни инсталации с мощност под 0,5 MW, които не се нормират, съгласно нормативната уредба.

През 2025 г. са извършени 50 бр. проверки на обекти, източници на емисии по Наредба №1/2005 година. От тях 41 бр. са планови и 9 бр. извънредни проверки.

През 2025 г. са извършени 2 бр. планови проверки на обекти, попадащи в обхвата на Наредбата за ограничаване на емисиите на определени замърсители, изпускани в атмосферата от средни горивни инсталации. При извършените проверки не са установени нарушения.

В годишния график за контролни емисионни измервания са включени 7 обекта, като са извършени измервания на 6 обекта. На обект - инсталация за мелене и сушене на дървени

стърготини, талаш и трици в гр. Чепеларе, общ. Чепеларе, експлоатирана от „Йола“ ЕООД, гр. Чепеларе не са извършени измервания, поради настъпила авария.

Извършени са контролни емисионни измервания на следните обекти:

- Цех за производство на дървени пелети в с. Давидково, общ. Баните, стопанисван от „ЛЕСОТЕХ КОКАЛОВ“ ООД, с. Давидково;

- Цех за производство на дървени пелети в с. Сатовча, общ. Сатовча, стопанисван от „Български Енергийни решения“ АД, гр. София;

- Цех за производство на дървени пелети в с. Сатовча, общ. Сатовча, стопанисван от „Доспатлес“ ЕАД, гр. Доспат;

- Цех за производство на дървени пелети в с. Сатовча, общ. Сатовча, стопанисван от ЕТ „Сузана Шикирова-Джеват Шикиров“, с. Сатовча;

- Цех за производство на дървени пелети в гр. Чепеларе, общ. Чепеларе, стопанисван от „Секвоя“ ЕООД, гр. Чепеларе;

- Цех за производство на дървени пелети в с. Смилян, общ. Смолян, стопанисван от „Юри Захариев 77“ ООД гр. Смолян, общ. Смолян.

• **Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.**

През 2025 г. са извършени 27 бр. проверки на 27 обекта по Наредба №16/1999 г. за съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. Не са констатирани нарушения.

• **Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения в разтворители.**

През 2025 г. са извършени 13 бр. проверки на 13 обекта по Наредба №7/2003 г. за ЛОС, включени в регистъра по чл. 30л от ЗЧАВ. Не са констатирани нарушения.

• **Контрол на обекти за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи органични разтворители.**

През 2025 г. са извършвани 7 бр. проверки на 7 обекта по Наредбата за ограничаване на емисиите на ЛОС при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Не са констатирани нарушения.

• **Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой;**

На територията на инспекцията има 520 действащи инсталации с над 3 кг фреон и/или с над 5 t/CO₂ е.к в 84 обекта. През годината са проверени инсталациите в 48 обекта. Не са констатирани нарушения.

• **Контрол по изпълнение на условията в разрешителните за емисии на парникови газове.**

На територията на РИОСВ - Смолян няма обекти с издадени разрешителни за емисии на парникови газове.

II.2. ВОДИ

1.Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

РИОСВ - Смолян осъществява контрол по компонент “води“ на територия, попадаща в обхвата на две басейнови дирекции:

- „Източнобеломорски район“ - Пловдив с общините Смолян, Ардино, Баните, Борино, Девин, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе и реките Арда, Черна, Върбица, Неделинска, Маданска, Елховска, Чепинска, Малка Арда, Давидковска, Ардинска, Уваджик, Въча, Девинска, Чепеларска, Джурковска, Манастирска, Юговска и притоци;

- „Западнобеломорски район“ - Благоевград с общините Доспат и Сатовча и реките Доспатска, Караджа дере (Сърнена), Сатовчанска Бистрица, Осинска, Жижовска и притоци.

Съгласно чл. 151, ал. 4 от Закона за водите, през 2025 г. е осъществен емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни обекти, притоци на реките Арда, Марица и Места, преминаващи през територията, контролирана от РИОСВ - Смолян.

Контролът по опазване чистотата на водите и водните обекти, включва:

- Емисионен контрол на обекти, заустващи в повърхностни водни тела, в съответствие с издадени Разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води по чл.46, ал.1, т.3 от Закона за водите и Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. на министъра на околната среда и водите, с утвърден списък на емитерите;

- Контрол по изпълнението на условия, поставени в издадените разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води и контрол на основните емитери, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водоприемници;

- Състояние на локални пречиствателни съоръжения за промишлени отпадъчни води;

- Състояние и правилна експлоатация на пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места;

- Канализационни системи на населените места;

- Извършване на проверки и изготвяне на отговори, във връзка с постъпили сигнали и жалби за замърсяване на водни обекти;

- Контрол при аварийни ситуации и залпови изпускания във водни обекти;

- Изготвяне на санкции при констатирани замърсявания чрез прилагане разпоредбите на чл.69 от ЗООС и Наредба за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения;

- Проверка по изпълнение на дадени предписания;

- Проверка по изпълнение на условията, поставени в решения по ОВОС;

- Изготвяне на доклади за извършени комплексни проверки на обекти, включени в плана за контролната дейност на РИОСВ.

Извършвани са проверки за изпълнение на изискванията, поставени в разрешителните за заустване и по условията на издадени Комплексни разрешителни, в т.ч. спазване на индивидуалните емисионни ограничения и изпълнение на плана за собствен мониторинг на отпадъчните води.

За констатирани нередности са давани предписания, като са извършвани проверки за тяхното изпълнение. При установени нарушения са налагани административни наказания.

Контролът по състоянието и качеството на повърхностните (течащи и стоящи) и подземни води се осъществява от БД „ИБР“-Пловдив и БД „ЗБР“-Благоевград. Информацията за тяхното състояние е на база осъществен контролен мониторинг в четири пункта: р. Арда - с. Могилица; р. Арда - преди гр. Рудозем; р. Арда при с. Вехтино; р. Вьча при гр. Девин и оперативен мониторинг също в четири пункта: р. Черна след ГПСОВ гр. Смолян; р. Малка Арда при с. Баните; р. Маданска след гр. Мадан, устие; р. Върбица преди гр. Златоград за повърхностни води, и 14 бр. хидрогеоложки пункта за подземни води за териториалният обхват на БД „ИБР“; оперативен мониторинг в 16 бр. пункта за повърхностни води и 8 бр. хидрогеоложки пункта за подземни води за териториалният обхват на БД „ЗБР“.

2. Опазване на повърхностните води

2.1.Характеристика и мониторинг на повърхностните води

2.1.1.Типове повърхностни води

Идентифицирани са две категории повърхностни води – “река” и “езеро”. Към категория „река” се отнасят речните водни тела и язовирите, образувани чрез преграждане на река, която над язовира, формира самостоятелно водно тяло. Към категория „езеро” се отнасят естествените езера и язовирите (водоемите), които са изкуствено създадени извън съществуващ водосбор на река (изкуствени водни тела – ИВТ) или са разположени в началото на реките и над тях не е обособено самостоятелно речно водно тяло.

На територията на РИОСВ - Смолян са идентифицирани 2 типа води от категория „Река” /Таблица №1-1/:

*Таблица №1-1 Типология категория “РЕКА” на територията на РИОСВ-Смолян
А)В обхвата на БД „ИБР“*

Тип	

№	BBG	Име на типа	Водосбор
1	R3	Планински реки	- Река Арда и притоци (р.Елховска и р.Чепинска) от извора до гр.Рудозем – ПБВ; - Река Арда от гр. Рудозем до вливане на р. Черна; - Река Арда между вливане на Черна река до яз.Кърджали и р. Ардинска; - Река Маданска; - Извор на Черна река до гр.Смолян; - Черна река от гр.Смолян до устие; - Бяла река и нейните притоци – ПБВ; - Малка Арда – ПБВ; - Давидковска река; - Река Вьча и притоци от извори до вл. на Широколъшка; -Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска; -Река Чепеларска от извори до град Чепеларе заедно с ляв приток Ситковска; -Река Широколъшка с всички нейни притоци; -Река Белишка*; -Река Сушица*; -Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша*; -Река Вьча от язовир Кричим до гр.Кричим*; -Река Вьча и притоци от река Широколъшка до яз.Вьча; -Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв- Бабинска; -Река Манастирска и река Джурковска до Белишка; -Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орешица; -Река Чукуркьойска и Забърдовска;
2	R14	Пресъхващи реки	-Извор на р. Върбица до гр.Златоград; -Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие; -Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица; -Река Ерма река;

* водосбора на реките е на границата на Пловдивска и Смолянска област

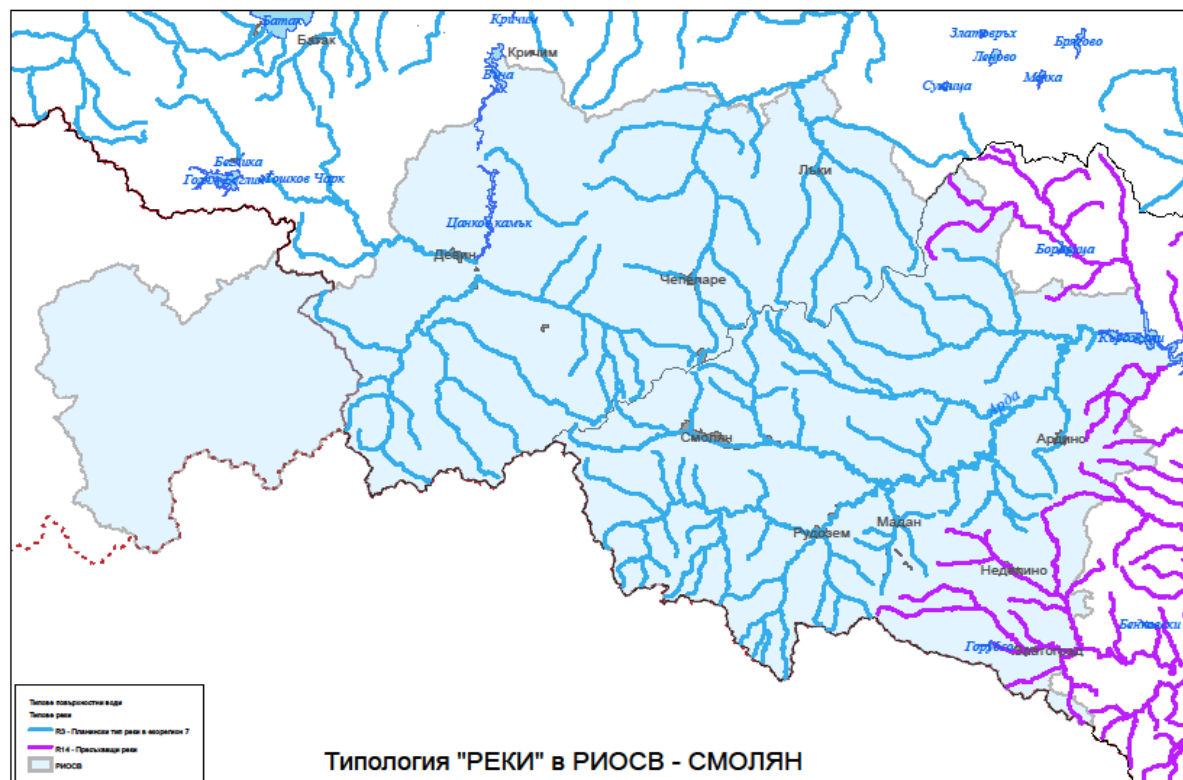
Б)В обхвата на БД „ЗБР“

№	Тип BG	Име на типа	Водосбор
	R3	Планински реки	- Река Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния ѝ приток р. Дяволски дол; - Река Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.; - Река Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места - Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.; - Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница; - Река Владово дере от изворите до кота 1090 м.;

	- Река Осинска от изворите до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от изворите до кота 1230 м.; - Река Черешковица от изворите до кота 1240 м.; - Река Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат.

В рамките на посочените типове реки са определени 34 водни тела. Всяко водно тяло е речен участък с еднакво екологично и химично състояние, който има важна роля при управлението на водите.

Карта №1-1 Типология категория "РЕКА" на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

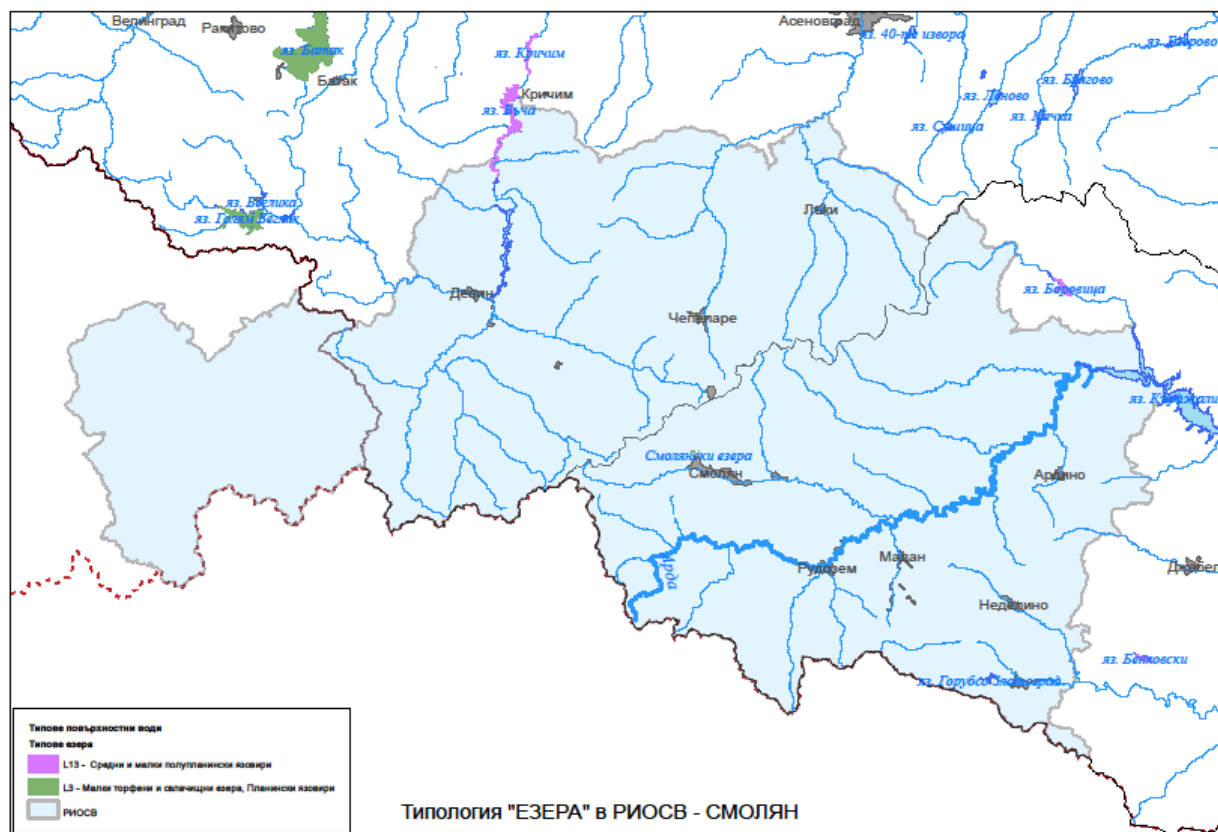

На територията на област Смолян и териториалният обхват на РИОСВ-Смолян са определени 2 типа езера (язовири). Всяко езеро (язовир) с площ по-голяма от 500 ха, се определя като самостоятелно водно тяло. В Смолянска област са определени 6 самостоятелни водни тела, като две от тях са с малка площ (опашки на язовири), посочени в Таблица №1-2:

Таблица № 1-2. Типове категория "ЕЗЕРА" на територията на РИОСВ-Смолян

№	ТИПОВЕ	Язовири	Брой ВТ
	<i>На територията на БД "ИБР"</i>		
1	L13 Средни и малки полупланински язовири	яз.„Въча“, яз.„Цанков камък“, яз. Бенковски (опашка на язовира)	3
2	L3 Малки торфени и свлачищни езера, Планински язовири	Смолянски езера	1
3	L11 Големи, дълбоки язовири	яз. „Кърджали“ (опашка на язовира)	1
	<i>На територията на БД "ЗБР"</i>		
4	L11 Големи, дълбоки язовири	яз.„Доспат“	1
		ВСИЧКО	6

Карта №1-2 Карта на водните тела от категория "ЕЗЕРА" на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

2.1.2.Програми за мониторинг на повърхностни води

• Контролен мониторинг

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типове водни тела. Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян през 2025 г. е 4 пункта на реки и едно езеро. Във връзка с определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела, в тези пунктове се извършва мониторинг на биологични и физико-химични елементи, като еднократно в периода на ПУРБ е предвидено да се извърши и мониторинг на хидроморфологични елементи за качество.

- р. Арда - с.Могилица
- р. Арда - преди гр.Рудозем
- р. Арда – с. Вехтино
- р. Въча - гр.Девин
- Смолянски езера

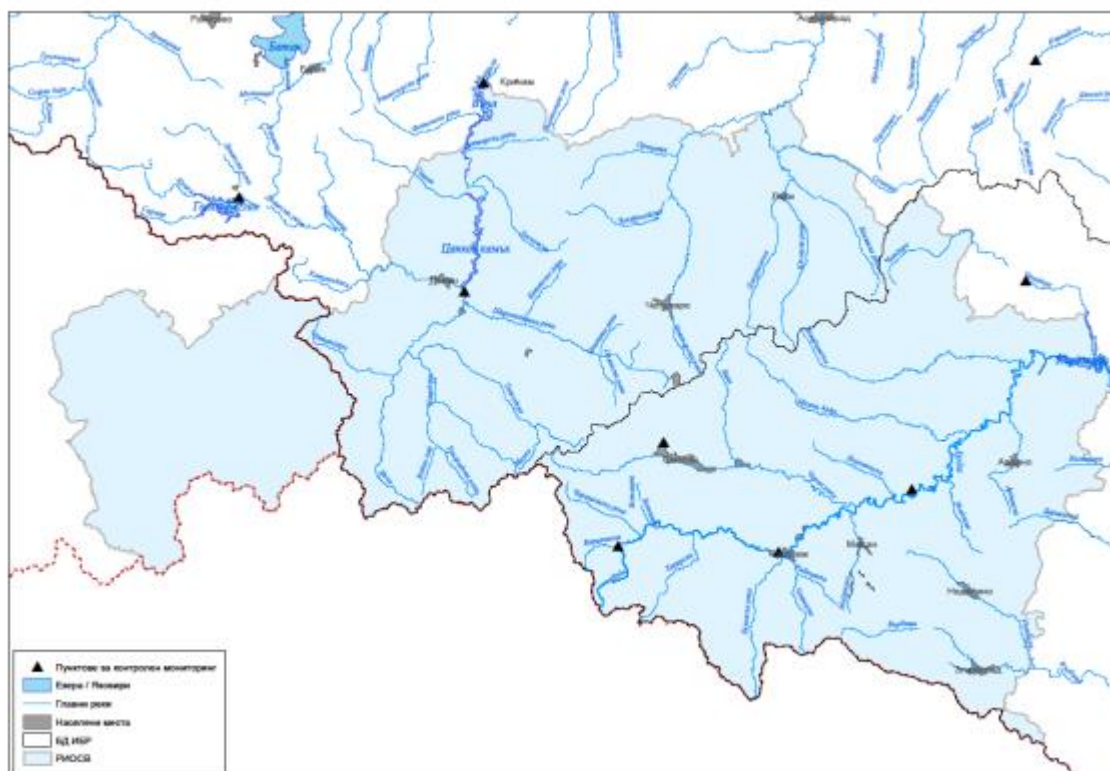
Честотата на контролния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
 - фитобентос в реки – 1 път на 3 години;
 - макрофити в реки и езера/ язовири - 1 път на 3 години;
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно;
 - риби в реки и езера/язовири - 1 път на 3 години;
 - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/рН и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.

- Физико-химични елементи

- основни показатели – 4 пъти годишно;
- специфични замърсители – 4 пъти годишно;
- приоритетни вещества – 12 пъти годишно.
- Хидроморфологични елементи - 1 път на 6 години в пунктовете, докладвани пред ЕК.

Карта № 1-3 Мрежа за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

• Оперативен мониторинг

При подготовката на програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в ИБР е използвана информация за състоянието на определените водни тела и се прилагат критериите, посочени в т.1.3.2. на Анекс V на РДВ.

Пунктове за оперативен мониторинг се поставят в онези водни тела, които са в лошо състояние и съществува риск да не постигнат добро състояние. На територията на РИОСВ - Смолян през 2025 г. са определени 4 пункта за оперативен мониторинг на реки. В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество:

- р. Малка Арда при с. Баните
- р. Черна - след ГПСОВ гр.Смолян
- р. Бяла-устие
- яз. Цанков камък

При подбора на показатели за оперативен мониторинг се използват биологичните елементи, индикативни за степента на антропогенно въздействие върху качеството на водите - макрозообентос в реки и фитопланктон в стоящи води. С оглед оперативното установяване на промените във фитопланктонните съобщества се използва показателят в съчетание с други индикативни физико-химични показатели – прозрачност (SD), разтворен кислород, температура и електропроводимост.

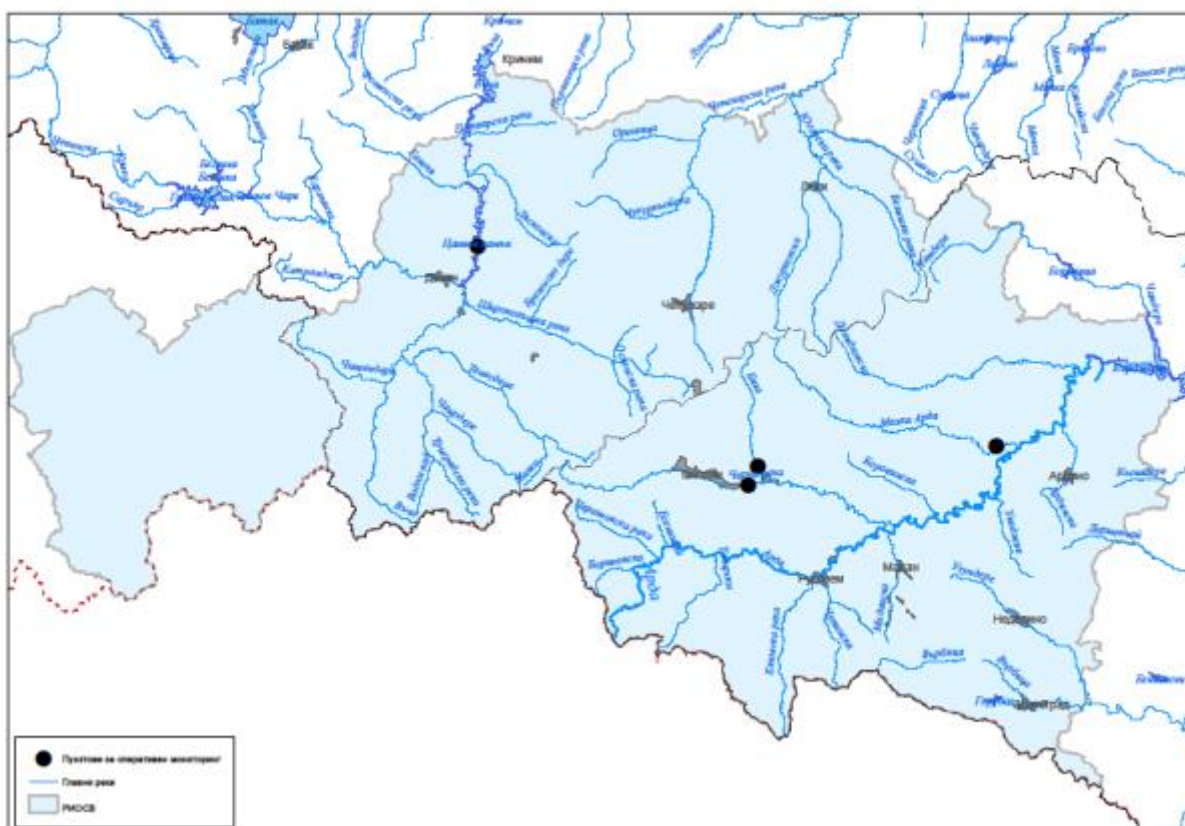
Предвижда се мониторинг на всички физико-химични показатели, превишаващи стандартите за качество на околната среда (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на физико-химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физико-химични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават

отклонения.

Честотата на оперативния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи;
 - макрозообентос в реки – 1 път годишно;
 - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/pH и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.
- Физико-химични елементи
 - основни показатели – 4 пъти годишно;
 - специфични замърсители – 4 пъти годишно;
 - приоритетни вещества – 12 пъти годишно.

Карта № 1-4 Мрежа за Оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

2.1.3. Показатели за мониторинг на повърхностните води

1. Биологични елементи за качество

Оценката на състоянието по биологичните елементи за качество се извършва съгласно разработените и нормативно утвърдени методи за анализ.

БЕК са водещи при оценка на състоянието (и потенциала), като при тях се прилага задължително принципа „one out – all out“, като подкрепящите хидроморфологични елементи се използват за разграничаване на отлично от добро състояние, а физико-химичните параметри (елементи) се използват за разграничаване на отлично, добро и умерено състояние.

Мониторингът и оценката на състоянието на биологичните елементи в реки се извършва по Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води.

От провеждания мониторинг за 2024-2025 г. на биологичните елементи за качество са налични данни за дънни безгръбначни, макрофити, фитобентос и фитопланктон.

2.Хидроморфологични елементи за качество

Оценка на хидроморфологичните елементи за качество се извършва при наличие на данни от проведен мониторинг в съответствие с действащите европейски и национални стандарти, разработена и утвърдена класификационна система за ХМЕК, и утвърдена методика за оценка на състоянието. Във връзка с разработване на третия цикъл на ПУРБ (2022-2027) е изпълнен проект „Разработване на национални подходи за оценка на хидроморфологичното състояние на повърхностните водни тела и на национална методика за идентифициране и определяне на силно модифицирани водни тела“ в рамките на споразумението между МОСВ и МБВР, като е създадена първоначална система за оценка във връзка с класификацията на състоянието на хидроморфологичните елементи за качество. Системата е създадена съгласно изискванията на РДВ, като в рамките на третият ПУРБ оценките на състоянието според хидроморфологичните елементи за качество подлежат на евентуално актуализиране и валидиране. Отлично състояние се определя, когато не се наблюдават, или са налице незначителни отклонения от естествените условия. Във всички останали случаи състоянието се определя като добро.

В хода на изпълнението на дейностите по проекта е проведен мониторинг на хидроморфологичните елементи за качество - комбинация от теренни проучвания и заснемания с дрон. При теренните проучвания е използван протокол за изследване на речните местообитания (RHS), който се използва в Европа за подпомагане на хидроморфологичния мониторинг и оценка за целите на Рамковата директива за водите. Теренният метод за изследване на речните местообитания е предназначен да предостави надеждна информация за хидроморфологичните елементи за качество в стандартен участък с дължина от 500 m, в подходящ за статистически анализ. Проучването се състои от два елемента - "теренно проучване на трансекти" и "общо характеризирани на проучвания участък".

При ХМЕК се прилага също принципа „one out – all out“, с изключение на особени случаи свързани с типология, специфични субстрати или особени явления (наводнения, засушавания), както и при ниска достоверност на данните. Особените случаи задължително се описват със съответна обосновка.

3.Физико-химични елементи за качество

При определяне на състоянието на водното тяло по отношение на поддържащите физико-химични елементи за качество, за всеки отделен ФХЕК оценката се извършва на база на наличните данни от проведен мониторинг от акредитирани лаборатории и посочените правила в Приложение № 6 към чл. 12, ал. 4, част Б. Физикохимични елементи за качество в Наредба №Н-4/2012 г. за характеризирани на повърхностните води. При ФХЕК също се прилага принципа „one out – all out“.

Оценката на екологичното състояние на водните тела от категория „река“ по ФХЕК, като подкрепящи елементи на БЕК, се извършва по следните ФХ показатели със статистически потвърдена представителност за връзката натиск-въздействие: разтворен кислород (DO), биологична потребност от кислород (БПК5), водороден показател (pH), общ азот (TN), общ фосфор (TP).

Оценката на екологичното състояние на водните тела от категория „езеро“ се извършва по следните ФХ показатели, с доказана представителност като подкрепящи ФХЕК за биологичните елементи за качество: прозрачност (SD), разтворен кислород (DO), водороден показател (pH), общ азот (TN), общ фосфор (TP).

4.Специфични замърсители

В Приложение № 7 към чл. 12, ал. 4, Наредба № Н-4/2012 г. за характеризирани на повърхностните води са разписани специфични замърсители, за които са изведени национални стандарти (МДК-СКОС и СГС-СКОС), отнасящи се за всички водосбори на територията на Република България.

Оценката на измерените и изчислени концентрации на анализирани специфични замърсители, спрямо СКОС (съгл. Приложение 7) се извършва в две степени (класа) – добро и отлично (под СКОС), и по-ниско от добро (превишава СКОС).

При оценка на някои специфичните замърсители - манган, мед и цинк се прилага моделът на биотичните лиганди (МБЛ), като измерените концентрации се преизчисляват, за

да се получат бионаличните концентрации на металите, към които са определени и стандартите за качество в Приложение № 7 на Наредба № Н-4 за характеризирани на повърхностните води.

За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране по следните групи показатели:

• **Основни физико-химични показатели**

- **I група** – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК₅, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати;

- **II група** – азот общ, фосфор общ, калциево-карбонатна твърдост;

• **Специфични вещества**

- **II група - Метали и металоиди** – желязо, манган, цинк, мед, арсен, хром общ, естествен уран, алуминий, обща α -активност и обща β -активност.

• **Приоритетни вещества** - метали, полициклични ароматни въглеводороди, ортаносфорни съединения, ортанохлорни пестициди, азот и фосфор съдържащи пестициди, бромирани дифенилетири, хлоралкани, фталати, трибутил-калаени съединения, пиретроидни пестициди, хлорфенокси пестициди, дифенилетири пестициди, хексабромощиклододекани, хептахлор и хептахлорепоксид.

2.2. Определяне на химично и екологично състояние на повърхностните водни тела

2.2.1. Екологично състояние/потенциал на повърхностните водни тела

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела отразява общите тенденции в промяната на екологичното състояние и евентуалните негативни въздействия, които водят до влошаване на състоянието на водните екосистеми.

Оценката се извършва по следните елементи за качество: биологични, физико-химични (общи показатели и специфични замърсители) и хидроморфологични елементи в съответствие с изискванията в Приложение V на РДВ и Ръководство № 6.

При класификацията на екологичното състояние (ЕС) на повърхностните водни тела се използва предложената в Приложение V на РДВ скала, като всяка от петте степени се изобразява с показаните в таблицата цветове:

Класификация и означения на екологичното състояние

Отлично (High)	Добро (Good)	Умерено (Moderate)	Лошо (Poor)	Много лошо (Bad)
1	2	3	4	5

Класификацията на екологичното състояние включва оценка на:

- Състоянието на биологичните елементи за качество (БЕК) – за всяка от петте степени;
- Състоянието на физико-химичните елементи за качество (ФХЕК - общи показатели и специфични замърсители) – за разграничаване на отлично, добро и умерено състояние;
- Хидроморфологичните елементи за качество - за разграничаване на отлично от добро състояние.

Крайната оценка на екологичното състояние се определя от елемента за качество в най-лошо състояние по правилото “one out – all out”.

При силномодифицираните и изкуствени водни тела, вместо екологично състояние се определя екологичен потенциал (ЕП) по четири степенна скала, като най-високата степен е „добър ЕП”.

Водеща при определяне на екологичното състояние е оценката на БЕК, а физико-химичните и хидроморфологичните елементи за качество са поддържащи. За всеки тип водни тела има разработени класификационни системи, представени в Приложения № 6 към чл. 12, ал. 4 на Наредба № Н-4/2012 г. за характеризирани на повърхностните води и стандарти за качество за специфични замърсители, химични елементи и други вещества, съгласно Приложение № 7 на наредбата.

Настоящата оценка на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела е изготвена съгласно актуализиран „Общ подход за оценка на екологичното състояние и екологичния потенциал на повърхностните водни обекти в Република България“.

В подхода са описани отделните стъпки на оценка на всички елементи за качество, използването на фоновите концентрации на металите, както и прилагането на модела на биотичната лиганда за някои метали, използването на резултатите от изследваните физико-химични показатели, които са под границата на количествено определяне на метода и т.н.

При изготвяне на оценката на екологичното състояние/потенциал е използван актуализиран „Подход за групиране на повърхностни водни тела за целите на мониторинга и за подпомагане на оценката на екологичното и химичното състояние“.

Целта на групирането е оптимизиране на планирането на провеждания мониторинг на повърхностните води и оценката на състоянието на повърхностните водни тела, а също така и осигуряване на добра представителност на резултатите за всички групирани повърхностни водни тела. Подходът позволява събраните данните от едно водно тяло да бъдат използвани за оценката на друго водно тяло, при съобразяване с определени критерии.

Актуализираният подход за групиране въвежда възможността за групиране на водни тела по отделни качествени елементи (включително приоритетни вещества и специфични замърсители).

В Таблица № 2-1 са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела на територията на РИОСВ - Смолян по речни басейни. Анализът на резултатите показва, че през 2025 г. водните тела в добро състояние са 14, в умерено състояние - 22, и в лошо и много лошо екологично състояние - 2 водни тела. При сравняване на резултатите с тези през 2024 г. не се наблюдава подобряване на екологичното състояние/потенциал (през 2024 г. 13 водни тела са в добро екологично състояние, 22 в умерено и 3 водни тела в лошо екологично състояние/потенциал. Основните физико-химични показатели, по които се наблюдават отклонения са свързани с органично замърсяване - общ фосфор, общ азот и БПК₅, причина за които са заустване на непречистени или частично пречистени отпадъчни води от населени места, заустване на непречистени руднични води и промишлени отпадъчни води.

В 11 повърхностни водни тела се установяват превишения на стандартите за качество на околната среда по специфични вещества и замърсители - манган, алуминий, цинк, цианиди свободни, естествен уран и обща α -активност.

Таблица № 2-1 Брой водни тела, разпределени по екологично състояние / потенциал през 2025 г. в обхвата на ИБР

	Общо ВТ	Марица	Арда	Общо
Екологично състояние/ потенциал	Отлично	0	0	0
	Добро	10	4	14
	Умерено	6	16	22
	Лошо	0	1	1
	Много лошо	0	1	1
	ВТ	16	22	38

Таблица № 2-2 Брой водни тела разпределени по екологично състояние/потенциал през 2025г. на територията на РИОСВ-Смолян

	Общо ВТ	Марица	Арда	Места	Общо
Екологично състояние/ потенциал	Отлично	0	0	0	0
	Добро	10	4	5	19
	Умерено	6	16	9	31

	Лошо	0	1	0	1
	Много лошо	0	1	0	1
	Неизвестно	0	0	0	0
	ВТ	16	22	14	52

2.2.2. Химично състояние на повърхностни водни тела

Оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела е извършена в съответствие с изискванията за класификация и оценка, заложен в Рамковата директива 2000/60/ЕО и Директива 2013/39/ЕС за изменение на Директиви 2000/60 /СЕ и 2008/105/СЕ по отношение на приоритетни вещества в областта на политиката за водите. Директивата е транспонирана в българското законодателство чрез Наредба от 2010 г. за стандартите за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители (Наредба за СКОС).

Съгласно нормативните дефиниции в Приложение V на РДВ, класификацията на химичното състояние на повърхностните водни тела се извършва в две степени - „Добро химично състояние” и „Непостигащо добро химично състояние“.

Химично състояние	
Добро	Непостигащо добро

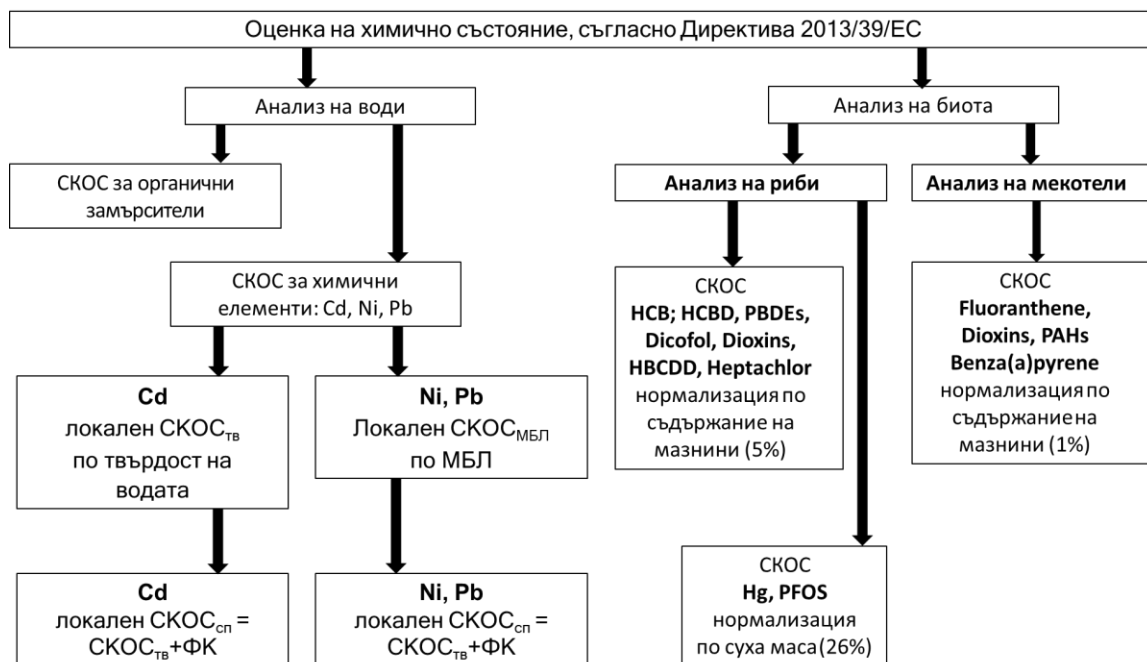
При оценка на химичното състояние се извършва анализ на средногодишните концентрации за всички приоритетни вещества и определените СКОС, съгласно Наредбата за СКОС.

През 2024-2025 г. оценката на химичното състояние е извършена въз основа на разработена „Национална методика за оценка на химичното състояние на повърхностни води“. Методиката за оценка на състоянието на повърхностните води в България е разработена съгласно изискванията на Директива 2013/39/ЕС и отразява препоръките на Technical Guidance for implementing Environmental Quality Standards (EQS) for metals (2019).

Съществен напредък в актуализираната методика е отчитането на естествените фонове концентрации на някои елементи и използването на Модела на биотичните лиганди (BML) за изчисляване на бионаличните концентрации на металите Pb и Ni (BIO-MET (<https://bio-met.net/>)). За прилагане на методиката е разработен изчислителен инструмент ChemStat, с помощта на който значително се подобрява работата по оценката на химичното състояние. Изчислителния инструмент извършва статистическата обработка на данните от изпитване на приоритетни вещества във води и биота, и дава оценка както по отделните матрици, така и обобщена.

На фигура 2-1 е представена схема на оценката на химичното състояние в съответствие с Директива 2013/39/ЕС.

Фигура 2-1 Оценка на химично състояние в съответствие с Директива 2013/39/ЕС

При оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела е използван „Национален подход за групиране на повърхностните водни тела в периода на ПУРБ, предназначен за провеждане на мониторинг и оценка на състоянието на водните тела“. Под групиране се разбира обединяване на повърхностни водни тела по определени критерии и пренасяне на оценката за елементите за качество от едно водно тяло към други водни тела, като са спазени избрани критерии. Групирането на повърхностните водни тела цели максимално използване на информацията чрез екстраполация на резултатите от мониторинга от наблюдавани към ненаблюдавани водни тела, принадлежащи към едни и същи групи.

При оценката на химичното състояние е приложен принципът „one-out, all-out“. Дори и при една установена стойност на приоритетно вещество, превишаваща определената стойност на СКОС в Наредбата за СКОС, то това водно тяло е оценено в непостигащо добро химично състояние.

Оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела е направена на база оценка на приоритетните вещества с №№ 1-45 от Наредба за СКОС и Директива 2013/39/ЕС, като е представена с включени и с изключени вещества, реагиращи като повсеместно разпространени РВТ вещества. Това са вещества обозначени с №№ 5 (Бромирани дифенилетиери), 21 (Живак), 28 (Полиароматни въглеродороди РАН), 30 (Трибутилкалаени съединения), 35 (Перфлуорооктан сулфонова киселина и нейните производни), 43 (Хексабромоциклододекани) и 44 (Хептахлор и хептахлор епоксид).

При оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела в матрица „вода“, попадащи на територията на РИОСВ - Смолян, **с включени повсеместно разпространени вещества 21 ВТ (55 %) са в добро химично състояние и 17 ВТ (45 %) в непостигащо добро химично състояние.**

При оценката на химичното състояние на повърхностните водни тела, попадащи на територията на РИОСВ - Смолян, **с изключени повсеместно разпространени вещества 23 ВТ (61 %) са в добро химично състояние и 15 ВТ (39 %) в непостигащо добро химично състояние.**

Показателите, по които се констатира лошото химично състояние в матрица „Вода“ са кадмий, олово, никел, флуорантен и трибутил-калаени съединения.

Таблица № 2-2 Брой повърхностни ВТ по химично състояние в матрици „вода“ и „биота“ с включени и с изключени повсеместно разпространени вещества (РВТ) от 1 до 33 на

територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на ИБР

Общо химично състояние в матрици „вода“ и „биота“	С включени повсеместно разпространени замърсители	С изключени повсеместно разпространени замърсители
Добро	21	23
Непостигащо добро	17	15
Неизвестно	0	0
общо ВТ	38	38

Таблица № 2-1 Брой повърхностни водни тела по химично състояние през 2025г.

	ВТ	Арда	Марица	Места	Общо
Химично състояние	Добро	15	13	9	37
	Лошо	5	2	5	12
	Неизвестно	2	1	0	3
	общо ВТ	22	16	14	52

2.2.2.1. Приоритетни вещества, които са причина за не постигане на добро химично състояние в матрица „вода“

Установени превишения на СКОС по флуорантен са причина за не постигане на добро химично състояние в 11 водни тела на територията на РИОСВ - Смолян.

Източниците на замърсяване с флуорантен са точкови, резултат от директно заустване и дифузни от атмосферно отлагане от индустриални горивни процеси. Флуорантенът се среща предимно в продуктите от непълното изгаряне като цигарен дим и газове от двигатели и горивни инсталации.

Установени превишения на СКОС по трибутилкалай са причина за не постигане на добро химично състояние в 2 повърхностни водни тела. Трибутилкалайт е определен като повсеместно разпространено вещество. Потенциални източници на замърсяване с трибутилкалай са пречиствателни станции за отпадъчни води, канализации и сметища.

Превишения на СКОС по показатели кадмий, олово и/или никел се установява в 7 водни тела. Основни източници на замърсяване са зауствания на отпадъчни води от рудодобив и рудопереработка, цветна металургия, зауствания от градска канализация, инсталации за повърхностна обработка и инсталации за третиране на отпадъци.

В Приложение № 1 към доклада е представено екологичното състояние/ потенциал и химичното състояние на повърхностните водни тела на територията на РИОСВ-Смолян.

В изпълнение на Заповед № РД- 964/11.11.2024 г. на Министъра на околната среда и водите, ежесмесечно до 10- то число на следващия месец, на интернет страницата на Басейнова дирекция „Източнбеломорски район“ се публикува информация за резултатите от мониторинга на повърхностни и подземни води, превишаващи пределно допустимите стойности, на посочения линк https://earbd.bg/SPRAVKI_ZA_PREVISHENIYA-c761.

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на „Източно-беломорски район“

№	Код	Водно тяло	Екологично състояние/потенциал	Обща оценка екологично състояние/	Химично състояние за вещества с №№ 1-45 с	Химично състояние за вещества с

					потенциал	включени повсеместни замърсители (uPBTs вкл.)	№№ 1-45 с изключени повсеместни замърсители (uPBTs изкл.)
			БЕК	ФХЕК			
1	BG3MA500R106	Река Сушица	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
2	BG3MA500R107	Река Белишка	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
3	BG3MA500R108	Река Манастирска и река Джурковска до Белишка	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Добро	Добро
4	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки	Неизвестно ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
5	BG3MA500R216	Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орещица	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Непостигащ о добро	Добро
6	BG3MA500R114	Река Чукуркьойска и Забърдовска	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
7	BG3MA500R115	Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
8	BG3MA500R116	Река Чепеларска от извори до град Чепеларе заедно с ляв приток Ситковска	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
9	BG3MA500R127	Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
10	BG3MA600L133	Язовир Въча	Умерен ЕП	Добър ЕП	Умерен ЕП	Добро	Добро
11	BG3MA600R131	Река Въча от язовир Кричим до гр.Кричим	Умерено ЕС	Добро ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Добро
12	BG3MA600L134	Язовир Цанков камък	Добър ЕП	Добър ЕП	Добър ЕП	Добро	Добро
13	BG3MA600R135	Река Лесковска	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
14	BG3MA600R136	Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв-Бабинска	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
15	BG3MA600R141	Река Широколъшка с всички нейни притоци	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
16	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вл. на Широколъшка	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
17	BG3AR900R042	Река Елховска- ПБВ	Умерено ЕС	Добро ЕС	Умерено ЕС	Добро	Добро
18	BG3AR900R043	Река Сивинска- ПБВ	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
19	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница- ПБВ	Неизвестно ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
20	BG3AR900R045	Река Арда от р.Сивинска до гр.Рудозем	Умерено ЕС	Добро ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
21	BG3AR900R046	Река Арда от извори до вливане на р.Сивинска	Умерено ЕС	Добро ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро

22	BG3AR900R035	Р.Арда от гр.Рудозем до вливане на р.Черна	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
23	BG3AR900R034	Река Маданска	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
24	BG3AR800R033	Извор на Черна река до гр.Смолян	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
25	BG3AR800R031	Река Бяла и нейните притоци- ПБВ	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Добро	Добро
26	BG3AR800R030	Черна река от гр.Смолян до устие	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Добро	Добро
27	BG3AR800L041	Смолянски езера	Лош ЕП	Добро ЕС	Лош ЕП	Добро	Добро
28	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
29	BG3AR700R039	Река Арда от вливане на р.Черна до яз.Кърджали и р. Ардинска	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
30	BG3AR700R040	Река Уваджик и р.Бял извор	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
31	BG3AR700R038	Река Давидковска след вливане на Глогинско дере	Умерен ЕП	Умерен ЕП	Умерен ЕП	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
32	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере- ПБВ	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
33	BG3AR600R026	Извор на река Боровица до яз. Боровица	Добро ЕС	Неизвестно ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
34	BG3AR400R017	Извор на р. Върбица до гр.Златоград	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
35	BG3AR400R016	Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро ЕС	Добро	Добро
36	BG3AR400R074	Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Умерено ЕС	Непостигащ о добро	Непостигащ о добро
37	BG3AR400R018	Река Аламовска	Добър ЕП	Умерен ЕП	Умерен ЕП	Добро	Добро
38	BG3AR400L015	Язовир Бенковски	Много лошо ЕП	Умерен ЕП	Много лошо ЕП	Добро	Добро

В изпълнение на Заповед № РД-1/02.01.2018 г. на Министъра на околната среда и водите за констатираните превишения за посочените показатели в подземни/ повърхностни води 1 път на тримесечие се предоставя информация на Министерство на здравеопазването във връзка с предприемане на необходимите мерки по компетентност. Тази информация се публикува всеки месец и на сайта на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ на посочения линк https://earbd.bg/SPRAVKI_ZA_PREVISHENIYA-c761.

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на „Западно-беломорски район“

№	Код	Водно тяло	СМ/ ИВТ	Екологично състояние/потенциал			Химично състояние
				Биологични елементи	ФХ елементи	Екологично състояние/потенциал	Обща оценка химично състояние /в матрица вода/
Обхват на БД „ЗБР“							
39	BG4ME200R1114	р. Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния приток р. Дяволски дол			умерено състояние	умерено състояние	Добро ХС
40	BG4ME200R11140	р. Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.			умерено състояние	Добро	Добро ХС
50	BG4ME200R11141	Хисарско (Асаново) дере с десния приток от изворите до кота 1205 м.			Добро	Добро	Добро ХС
51	BG4ME200R115	р. Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места			умерено състояние	умерено състояние	Добро ХС
53	BG4DO135R1118	р. Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница			умерено състояние	умерено състояние	Непостигащо добро ХС
54	BG4DO135R11180	р. Владово дере от изворите до кота 1090 м.			Добро	умерено състояние	Непостигащо добро ХС
55	BG4DO135R121	р. Осинска от изворите до вливане в р. Доспат			Умерено	умерено състояние	Добро ХС
56	BG4DO600R1120	р. Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат			умерено състояние	Умерено	Добро ХС
57	BG4DO600R11200	р. Сърнена (Караджа дере) с притоците от изворите до кота 1230 м.			Добро	умерено състояние	Непостигащо добро ХС
58	BG4DO600R11201	р. Черешковица от изворите до			Добро	Добро	Добро

		кота 1240 м.					
59	BG4DO600R122	р. Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат			умерено състояние	умерено състояние	Непостигащо добро ХС
60	BG4DO900L117	яз. „Доспат“			умерено състояние	умерено състояние	Добро ХС

2.3. Състояние на питейните води

2.3.1. Подход при оценката на повърхностните питейни водни тела

При изготвяне на оценката на състоянието на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване са спазени следните изисквания:

✓ Оценката на състоянието на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване е извършена съгласно изискванията на Наредба № 12/18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване за всеки отделен воден обект, както и допълнителни данни от програмите за мониторинг по РДВ и вътрешен мониторинг.

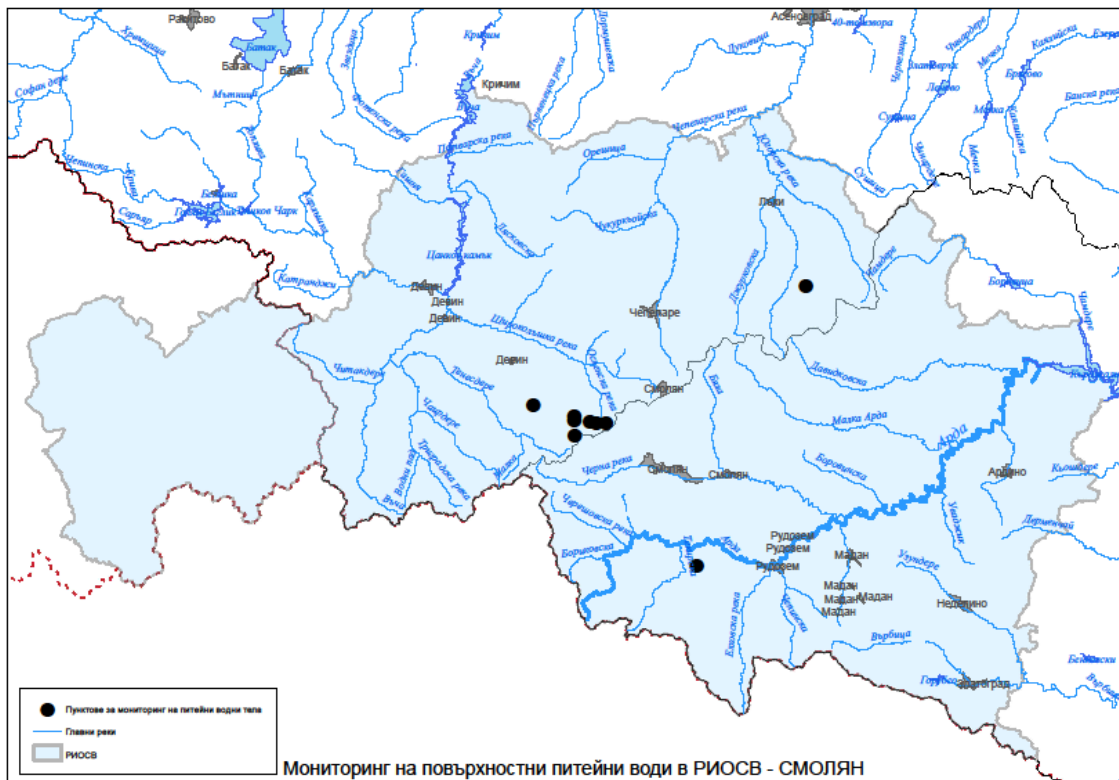
✓ Класифициране на водоизточниците съгласно гранични стойности на показателите в Приложение № 1 към Наредба № 12 в три категории: А1, А2 и А3, за които се прилагат съответните стандартни методи за обработка: за категория А1 – груба механична обработка и дезинфекция, А2 – механична и химична обработка и дезинфекция, и за А3 – разширена механична и химична обработка и дезинфекция. В съответствие с категоризацията на водоизточниците състоянието на водните тела се определя като «добро», когато всички ПБВ във водното тяло се отнасят към категория А1 или А2. При отклонения в категория А3 и извън категориите се приема, че състоянието на водните тела е по-лошо от добро.

✓ Повърхностните води за питейно-битово водоснабдяване са с нужното качество, когато резултатите от изследване на всеки пункт отговарят съответно на 95 % от задължителните стойности и 90% от всички препоръчителни стойности на показателите от Приложение № 1 към Наредба № 12.

2.3.2 Резултати от определяне на състоянието на повърхностните водни тела

На територията на Смолянска област се намират 24 водохващания за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води, разположени в 9 питейни водни тела.

Водохващания за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

В Таблица № 2-3 са представени резултатите от определяне категорията на водоизточниците и състоянието на повърхностните питейни водни тела по данни от мониторинга, проведен през 2024 - 2025г. Състоянието на 9 питейни водни тела (24 водоизточника) се определят като добро (категория А1 и А2).

Таблица №2-4 Състояние на повърхностните питейни водни тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

№	Код на водното тяло	Име на водното тяло		Водоизточник	Категория водоизточник	Състояние водно тяло
1	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вливане на река Широколъшка	1	Река Хаджиларска	A2	A2
			2	Река Добролайски соват	A2	
			3	Река Голяма	A1	
2	BG3MA600R141	Река Широколъшка с всички нейни притоци	4	Река Азмачовско дере	A2	A2
			5	Река Туралско дере	A2	
			6	Река Стикълско дере №1	A2	
			7	Река Солитско дере	A2	
			8	Река Козуяташко дере	A1	
			9	Река Стикълско дере №2	A2	
			10	Река Зорлийско дере	A2	
			11	Река Мечо селище	A2	
3	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки	12	Река Крушовска	A1	A1
4	BG3MA600L133	Язовир Въча	13	Язовир Въча	A2	A2
5	BG3AR900R042	Река Елховска-ПБВ	14	Река Искрец	A2	A2
			15	Река Голяма, с.Корита	A1	

			16	Река Елховска	A1	
6	BG3AR900R043	Река Сивинска-ПБВ	17	Река Конска - ляв ръкав	A2	A2
			18	Река Конска - десен ръкав	A2	
			19	Река Катранска рампа	A2	
7	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница - ПБВ	20	Река Калето (Елезово)	A2	A2
8	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ	21	Река Сантеново	A2	A2
			22	Река Долчине	A1	
9	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере	23	Река Чифлика - ляв ръкав	A2	A2
			24	Река Чифлика- десен ръкав	A2	

3. Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води

Основен замърсител на водните обекти на територията, контролирана от РИОСВ – Смолян са отпадъчните води от канализационните системи на населените места и производствените отпадъчни води от промишлените обекти, намиращи се извън регулационните граници на населените места. Повечето от агломерациите, с население под 2000 екв. жители и от 2000 до 10 000 екв. жители, нямат изградени или са с частично изградени канализационни мрежи и отпадъчните води се заустват в попивни съоръжения или прилежащи дерета и реки.

В канализационните мрежи на агломерациите (там, където има изградени), освен битово-фекални отпадъчни води, се заустват и производствени отпадъчни води от промишлените предприятия, разположени на територията им. Съгласно чл.4 от Наредба № 7/2000г., включването на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места се осъществява на база сключен договор между абоната и оператора, експлоатиращ канализационната система. Качеството на отпадъчните води от промишлените обекти, следва да отговаря на нормите за заустване в канализационната мрежа, като индивидуалните емисионни ограничения в сключените договори с „В и К“ оператора, се достигат след пречистване на промишлените отпадъчни води от локални пречиствателни съоръжения (ЛПСОВ).

За заустването на отпадъчни води от канализационните мрежи в повърхностни водни обекти, както и за заустването на отпадъчни води след селищни пречиствателните станции, са издадени разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти от съответните басейнови дирекции: „Източнобеломорски район“-Пловдив и „Западнобеломорски район“-Благоевград.

Операторите, експлоатиращи канализационните мрежи на населените места и пречиствателните станции (пречиствателни съоръжения) на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян са:

1. За административната територия на област Смолян: „В и К“ ЕООД – гр. Смолян и/или общините Смолян, Златоград, Неделино, Баните, Мадан, Рудозем, Чепеларе, Девин, Борино и Доспат;
2. За община Лъки, област Пловдив: „В и К“ ЕООД – гр. Пловдив и община Лъки;
3. За община Ардино, област Кърджали: „В и К“ ООД – гр. Кърджали и община Ардино;
4. За община Сатовча, област Благоевград: „В и К“ ЕООД – гр. Благоевград и община Сатовча.

3.1.Селищни канализационни системи с и без изградени ПСОВ

На територията на инспекцията са изградени и работят пречиствателни станции в следните населени места:

- 1 бр. за населени места с над 10 000 е. ж.: ГПСОВ – Смолян;
- 5 бр. за населени места от 2 000 до 10 000 е. ж.: ГПСОВ - Мадан, ГПСОВ - Рудозем, ГПСОВ - Златоград, ПСОВ - Борино и ПСОВ - к. к. „Пампорово“;

- 14 бр. за населени места под 2 000 е. ж.:

- 1 бр. ПСОВ в община Чепеларе - с. Проглед;
- 4 бр. ПСОВ в община Девин - с. Триград, с. Грохотно, 2 бр. в с. Селча;
- 9 бр. в община Сатовча - с. Осина, с. Ваклиново, с. Жижево, с. Фъргово, с. Долен, с.

Боголин, с. Туховища, с. Крибул и с. Годешево.

Пречиствателни станции за отпадъчни води в гр. Мадан, гр. Рудозем, гр. Златоград и гр. Смолян, с. Борино и к.к. „Пампорово“ работят с добър пречиствателен ефект, без надвишение на ИЕО по контролираните показатели.

Една част от изградените 9 бр. ПСОВ в община Сатовча не работят нормално и не постигат заложените индивидуални емисионни ограничения, съгласно РЗ. При осъществения контрол през 2025 г. е дадено 1 брой предписание, извършена е отмяна на 1 брой текуща санкция и са наложени 6 бр. нови по реда на чл. 69 от ЗООС.

На община Девин за неправилната експлоатация на ПСОВ – с. Грохотно има наложена текуща санкция, по реда на чл.69 от ЗООС за надвишение на ИЕО, съгласно РЗ.

Пречистването на отпадъчните води от агломерации с над 2 000 е.ж. без изградени ПСОВ, на този етап е трудно осъществимо, поради липса на финансиране за изграждане на пречиствателни станции и натискът върху водните тела от тези населени места продължава да е постоянен и непроменен. Това са реките, в които се заустват битово-фекални води от канализационните мрежи на гр. Ардино и с. Бял извор в община Ардино; гр. Доспат и с. Барутин в община Доспат; с. Върбина в община Мадан; гр. Девин в община Девин; гр. Лъки в община Лъки; с. Сатовча, с. Вълкосел, с. Кочан, с. Плетена, с. Слащен в община Сатовча; с. Смилян, с. Широка лъка, с. Могилища и с. Момчиловци в община Смолян; с. Старцево в община Златоград; гр. Чепеларе в община Чепеларе и с. Чепинци в община Рудозем.

Таблица с населени места с изградени ГПСОВ, ПСОВ и канализационни мрежи без изградени ПСОВ, подлежащи на контрол през 2025г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Смолян, гр.Смолян	2	2	2	РЗ№33110111/30.03.2011 г.
2	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Рудозем, гр.Рудозем	2	2	1	РЗ№33110030/30.06.2008 г.
3	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Мадан, гр.Мадан	2	2	-	РЗ№33110028/27.06.2008 г.
4	"В и К" ЕООД, гр.Смолян	ГПСОВ - Златоград, гр.Златоград	2	2	-	РЗ№33110091/21.11.2016 г.
5	"В и К" ООД - гр. Кърджали	Канализация гр. Ардино	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
6	Община Ардино	Канализация с. Бял извор	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
7	Община Баните	Канализация с.Баните	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
поречие Марица						
8	„В и К“ ЕООД – гр. Смолян	ПСОВ – с. Борино, общ. Борино	2	2	-	РЗ№33140274/22.08.2022 г.
9	„В и К“ ЕООД – гр. Смолян	ПСОВ – Пампорово, к.к.Пампорово	2	2	-	РЗ№33710077/26.03.2010 г.

10	Община Чепеларе	ПСОВ-Проглед, с.Проглед	1	1	-	РЗ№33110092/14.12.2009 г.
11	Община Чепеларе	Канализация, гр.Чепеларе	1	1	-	№33140264/06.07.2021 г.
12	Община Девин	ПСОВ - с. Триград	1	1	-	РЗ№33140180/09.06.2015 г.
13	Община Девин	ПСОВ - с. Грохотно	2	2	-	РЗ№33110137/09.06.2015 г.
14	Община Девин	ПСОВ - с. Селча	1	1	-	РЗ№33710103/16.06.2015 г.
15	Община Девин	Канализация, гр.Девин	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
16	Община Лъки	Канализация, гр.Лъки	1	1	-	РЗ с изтекъл срок на действие
поречие Места						
18	Община Сатовча	ПСОВ-Осина, с.Осина,	2	2	1	РЗ№43710033/14.04.2014 г.
19	Община Сатовча	ПСОВ-Ваклиново, с.Ваклиново	2	2	-	РЗ№43710037/14.04.2014 г.
20	Община Сатовча	ПСОВ-Жижево, с.Жижево	2	2	2	РЗ№43710036/14.04.2014 г.
21	Община Сатовча	ПСОВ-Фъргово, с.Фъргово	2	2	1	РЗ№43710039/14.04.2014 г.
22	Община Сатовча	ПСОВ-Долен, с.Долен	2	2	1	РЗ№43710038/14.04.2014 г.
23	Община Сатовча	ПСОВ-Боголин, с.Боголин	2	2	0	РЗ№43710031/14.04.2014 г.
24	Община Сатовча	ПСОВ-Туховища, с.Туховища	2	2	1	РЗ№43710032/14.04.2014 г.
25	Община Сатовча	ПСОВ-Крибул, с.Крибул	2	2	1	РЗ№43710034/14.04.2014 г.
26	Община Сатовча	ПСОВ-Годешево, с.Годешево	2	2	1	РЗ№43710035/14.04.2014 г.
27	Община Сатовча	Канализация, с.Кочан	1	1	1	РЗ№43110154/14.09.2016 г.
28	Община Сатовча	Канализация, с.Сатовча	1	1	-	РЗ№43110110/02.07.2012 г.
29	Община Доспат	Канализация, с.Барутин	1	1	-	РЗ№43110187/13.05.2019 г.
30	Община Доспат	Канализация, с.Бръщен	1	1	-	РЗ№43710053/13.05.2019 г.
31	Община Доспат	Канализация, с.Црънча	1	1	-	РЗ№43710054/21.05.2019 г.
32	Община Доспат	Канализация, с.Любча	1	1	-	РЗ№43710055/21.05.2019 г.
33	Община Доспат	Канализация, с.Чавдар	1	1	-	РЗ№43710056/21.05.2019 г.
34	Община Доспат	Канализация, с.Касък	1	1	-	РЗ№43710057/21.05.2019 г.
35	Община Доспат	Канализация, с.Змейца	1	1	-	РЗ№43110188/21.05.2019 г.
36	Община Доспат	Канализация, гр.Доспат	1	1	-	РЗ№43110186/13.05.2019 г.
Общо:			51	51	12	

През годината са извършени 51 бр. планови и 17 бр. извънпланови проверки, които са свързани с последващ контрол по изпълнение на дадени предписания, налагане и отмяна на санкции по реда на чл. 69 от ЗООС и във връзка с писма, получени от оператора.

3.2. Селищни канализационни системи, предмет на изпълнение на реконструкция, разширение и/или модернизация

През 2025 г. не са изградени и/или реконструирани селищни канализационни клонове и мрежи по населени места на територията, контролирана от РИОСВ-Смолян.

Проведени са процедури по финансиране на „Реконструкция и доизграждане на водопроводна и канализационна мрежи на гр. Девин“ по „Жълта книга на Фидик“ и процедури по издаване на разрешително за заустване на отпадъчни води след ГПСОВ-Девин.

Някои от общините разполагат с изготвени проекти, които са внесени в различни финансиращи програми и органи, като за 2025 г. няма открито финансиране, а именно:

- „Интегриран проект за воден цикъл на гр. Рудозем - разширение и реконструкция на канализационна и водопроводна мрежа на гр. Рудозем“;

- Проекти за доизграждане на водопроводни и канализационни мрежи на Златоград и Мадан;

- Проект за ГПСОВ на гр. Лъки, общ. Лъки, област Пловдив.

3.3. Мониторинг на отпадъчни води

По възлагане на НСМОС се извършва емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води, които заустват в повърхностни водни тела, включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите“.

Съгласно утвърден списък със Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. на министъра на околната среда и водите, през 2025 г. са проверени обекти, подлежащи на задължителен емисионен контрол, описани по-долу в табличен вид.

Таблица с обекти и резултати от изпълнението на емисионния контрол на отпадъчни води, съгласно Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. на министъра на околната среда и водите

Приложение към Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. на министъра на околната среда и водите									
СПИСЪК НА ОБЕКТИТЕ, ФОРМИРАЩИ ОТПАДЪЧНИ ВОДИ И ЗАУСТВАЩИ ВЪВ ВОДНИ ОБЕКТИ, И ВКЛЮЧЕНИ В "ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА ЗА РАЗРЕШИТЕЛНИ И МОНИТОРИНГ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ" ПО ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ ЗА 2025 год.									
№ по ред	№в общия списък	Наименование на обекта	* Населено място (в което се осъществява дейността)	Административна област	Река	Поречието	брой зауствания	брой проби	брой взети проби
1	2	3	4	5	8	9	10	11	12
1	374	Община Смолян - ГПСОВ „Смолян“	Смолян	Смолян	Черна	Арда	1	2	2
2	375	Община Златоград - ГПСОВ" Златоград"	Златоград	Смолян	Върбица	Арда	1	2	2
3	376	Община Мадан - ГПСОВ "Мадан"	Мадан	Смолян	Маданска	Арда	1	2	2
4	377	Община Рудозем - ГПСОВ "Рудозем"	Рудозем	Смолян	Арда	Арда	1	2	2
5	378	"ВиК" ЕООД Смолян- ПСОВ „Пампорово“	КК "Пампорово"	Смолян	Бобово дере	Марица	1	2	2
6	379	Община Борино - ПСОВ „Борино“	Борино	Смолян	р. Боринска	Марица	1	2	2
7	380	Община-Девин, СПСОВ-с. Грохотно	Грохотно/ Девин	Смолян	Въча	Марица	1	-	-
8	381	Община Девин, Канализационна мрежа-Девин	Девин	Смолян	Девинска	Марица	1	1	1

9	382	Община Чепеларе, Канализационна мрежа-Чепеларе	Чепеларе	Смолян	Чепеларска	Марица	1	1	1
10	383	Община Лъки- Канализационна мрежа-Лъки	Лъки	Пловдив	Лъкинска	Марица	2	2	2
11	384	Община Ардино Канализационна мрежа	Ардино	Кърджали	Ардинска	Арда	1	1	1
12	385	Община-Ардино, Канализационна мрежа-с. Бял извор	Бял извор/ Ардино	Кърджали	Бялизворска (р. Азмак дере)	Арда	1	1	1
13	386	"АЛАДА -2020" ООД-с.Бял извор, МПП "АЛАДА"	Бял извор/ Ардино	Кърджали	Бялизворска (р. Азмак дере)	Арда	1	2	2
14	387	„АНМАР“ООД- с.Падина, МПП“Свети Илия“- с.Падина	Падина/ Ардино	Кърджали	Уваджик	Арда	1	2	2
15	388	"Персенски" ООД, с. Жълтуша, МПП"Жълтуша"	Жълтуша/ Ардино	Кърджали	Еньовско дере	Арда	1	2	1
16	389	"Рожен Милк"ООД с. Гълъбово, МПП "Давидково"	Давидково/Ба ните	Смолян	Давидковска	Арда	1	2	2
17	390	„Скорпион-21“ООД- Пловдив, МПП-с. Забърдо	Забърдо/ Чепеларе	Смолян	Забърдска	Марица	1	2	2
18	391	„Лактена“ООД-с. Кутела, МПП- с.Кутела	Кутела/ Смолян	Смолян	Дере, ляв приток на Кутелска	Арда	1	2	1
19	392	ЕТ“НИК 60-Недялко Колаксьзов“- Пловдив, „Цех за рибопреработка „Сините ханчета““	Хвойна/ Чепеларе	Смолян	Чепеларска	Марица	1	2	1
20	393	"П.А.Л-БГ" ЕООД София - цех за рибопреработка м."Стайковска ливада", земл.с.Беден	м."Стойкова ливада", землище на Беден/Девин	Смолян	Широ- кольшка	Марица	1	2	1
21	394	"Лъки Инвест - Говедарника" ЕООД Лъки - Рудник "Дружба"	Землище на Здравец/Лъки	Пловдив	Джурковска	Марица	1	2	2
22	395	"Лъки Инвест - Джурково"ЕООД Лъки -Рудник "Джурково"	Землище на Дряново/Лъки	Пловдив	Джурковска	Марица	1	2	-
23	396	"Горубсо Мадан" АД Мадан, Рудник "Крушев дол"	Мадан	Смолян	Крушевдо лска	Арда	1	2	2
24	397	"Върба Батанци" АД Мадан - Рудоземска обогатителна	Рудозем	Смолян	Арда	Арда	1	2	2

		фабрика (РОФ) с пречиствателно съоръжение ХХ"Рудозем - 2"							
25	398	"Родопи Еко Проджектс" АД Златоград - Ермореченска обогатителна фабрика (ЕОФ) с пречиствателно съоръжение ХХ "Ерма река"	землище на Ерма река/Златоград	Смолян	р. Голяма Арда	Арда	1	2	2
26	399	„Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните“-гр.Смолян	Местност „Теклен дол“, землище на Смолян	Смолян	Теклен дол, ляв приток на р. Черна	Арда	1	2	2
27	400	„Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем“-гр.Рудозем	Землище на Бърчево/Рудозем	Рудозем	Бунарски дол, ляв приток на р.Елховска	Арда	1	2	1
28	401	Община Доспат, Канализационна мрежа-гр. Доспат	Доспат	Смолян	р. Доспат	Места	1	1	1
29	402	Община Доспат, Канализационна мрежа-с. Барутин	Барутин/ Доспат	Смолян	р. Доспат	Места	3	3	1
30	403	Община Доспат, Канализационна мрежа-с. Бръщен	Бръщен/ Доспат	Смолян	дерета, леви притоци на р. Доспат	Места	2	2	2
31	404	Община-Доспат, Канализационна мрежа-с. Црънча	Црънча/ Доспат	Смолян	дерета, десни притоци на р.Доспат	Доспат/ Места	3	3	1
32	405	Община-Доспат, Канализационна мрежа-с. Чавдар	Чавдар/ Доспат	Смолян	дерета, леви притоци на р.Черешковица	Доспат/ Места	2	2	2
33	406	Община-Доспат, Канализационна мрежа-с. Змейца	Змейца/ Доспат	Смолян	р. Мурсалка, ляв приток на р. Сърнена	Доспат/ Места	1	1	1
34	407	Община-Доспат, Канализационна мрежа-с. Късак	Късак/ Доспат	Смолян	дере, ляв приток на р. Сърнена	Доспат/ Места	1	1	1
35	408	Община-Доспат, Канализационна мрежа-с. Любча	Любча/ Доспат	Смолян	дере, ляв приток на р. Осинска	Доспат/ Места	1	1	1
36	409	Община Сатовча, Канализационна мрежа-с. Сатовча	Сатовча/ Сатовча	Благоевград	Сатовчанска Бистрица	Места	2	2	1
37	410	Община-Сатовча, СПСОВ-с.Долен	Долен/ Сатовча	Благоевград	Дере, вливащо се в р. Сатовчанс	Места	1	2	2

					ка Бистрица				
38	411	Община Сатовча, СПСОВ-с. Крибул	Крибул/ Сатовча	Благоевг рад	Дере, вливащо се в р. Сатовчанс ка Бистрица	Места	1	2	2
39	412	Община Сатовча, СПСОВ-с. Боголин	Боголин/ Сатовча	Благоевг рад	Дере, ляв приток на р.Сатовчан ска Бистрица	Места	1	2	2
40	413	Община-Сатовча, СПСОВ-с. Туховища	Туховища/ Сатовча	Благоевг рад	Дере, вливащо се в р. Места	Места	1	2	2
41	414	Община-Сатовча, СПСОВ-с. Годешево	Годешево/ Сатовча	Благоевг рад	Дере, ляв приток на р. Места	Места	1	2	2
42	415	Община-Сатовча, СПСОВ-с. Жижево	Жижево/ Сатовча	Благоевг рад	Дере, ляв приток на р. Жижевска	Места	1	2	2
43	416	Община-Сатовча, СПСОВ-с. Ваклиново	Ваклиново/ Сатовча	Благоевг рад	р. Марулевск а	Места	1	2	2
44	417	Община-Сатовча, СПСОВ-с. Осина	Осина/ Сатовча	Благоевг рад	Дере, ляв приток на р. Осинска	Места	1	2	2
45	418	Община-Сатовча, СПСОВ-с. Фъргово	Фъргово/ Сатовча	Благоевг рад	Дере(р. Фърговска) , ляв приток на р.Сатовчан ска Бистрица	Места	1	2	2
46	419	Община Сатовча, Канализация с. Кочан	Кочан/ Сатовча	Благоевг рад	Жижовска	Места	1	1	1
							54	85	71

В изпълнение на Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. и съгласно утвърдения от министъра на околната среда и водите списък за задължителен емисионен контрол на отпадъчни води, които заустват във водни обекти и включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите”, за 2025 г. са извършени проверки на 46 обекта (емитери).

Взети са 71 бр. водни проби от отпадъчни води, на които са извършени физико-химични анализи от акредитирани лаборатории РЛ-Смолян, РЛ-Пловдив, РЛ-Хасково и РЛ-Стара Загора към ИАОС-София. От извършените лабораторни анализи и на база установени надвишени стойности на индивидуалните емисионни ограничения по РЗ са съставени 6 бр. АУАН.

3.4.Стопански субекти с изградени ЛПСОВ

През 2025 г. е извършен контрол на 52 обекта, с изградени локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни обекти, с издадени разрешителни за заустване или заустващи в канализационни мрежи на населените места.

Извършени са 96 бр. планови и 18 бр. извънредни проверки, в това число 4 бр. проверки по изпълнение на условия на издадени комплексни разрешителни и включени в

мониторинга на отпадъчните води - регионални депа за неопасни отпадъци, находящи се в землища на гр. Смолян и с. Бърчево, община Рудозем, съгласно Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. на министъра на околната среда и водите.

На депото в с. Бърчево, община Рудозем за третиране на отпадъчния инфилтрат е изграден оборотен цикъл по схемата “Чаша на депото-ретензионен басейн-чаша на депото“, като няма изтичане и заустване на инфилтрат в повърхностно и/или подземно водно тяло. За инфилтратата от депото в м. “Теклен дол“, землище гр. Смолян е изграден колектор, включен в канализационната система на гр. Смолян и същия се отвежда до ГПСОВ-Смолян за пречистване.

3.5.Стопански субекти без изградени ЛПСОВ

През 2025 г., от страна на РИОСВ – Смолян е осъществен контрол 12 броя обекти без изградени локални пречиствателни съоръжения, заустващи във водни обекти, в това число и селищни канализационни мрежи. Извършени са 16 бр. планови и 1 бр. извънредна проверки.

Най-голям натиск върху водните тела, оказва заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните мрежи на населените места без изградени пречиствателни станции.

През 2023 г. чрез „Български „В и К“ холдинг“ стартираха предпроектни проучвания за изграждане на ГПСОВ-Девин и доизграждане и реконструкция на В и К мрежата на гр. Девин. Не е предвидено финансиране и изграждане на ГПСОВ за други населени места от 2000 до 10000 екв. жители.

3.6.Стопански обекти, емитери на отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества

На територията, контролирана от РИОСВ-Смолян през 2025 г. са проверени 9 обекта, от дейността на които се формират отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества. През годината са извършени 18 бр. планови проверки и 4 бр. извънредни проверки. Обектите са включени в списък на емитерите, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители и заустващи във водни обекти, утвърден със Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. на министъра на околната среда и водите, които подлежат на задължителен емисионен контрол два пъти годишно, без канализационен колектор на гр. Ардино. В зависимост от риска на обекта и степента от възможно замърсяване, проверките за определен обект може да се увеличат ("Родопи Еко Проджектс" ЕООД, гр.Златоград, обект: ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр.Златоград - планирани 3 бр. проверки).

3.7.Стопански субекти с дейност, формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води

На територията на РИОСВ - Смолян биоразградими промишлени отпадъчни води се формират от обекти на хранително - вкусовата промишленост - млекопреработка, рибопреработка, преработка на плодове и зеленчуци.

През 2025 г. са извършени 15 бр. проверки на 9 бр. млекопреработващи предприятия. От тях 7 бр. заустват в повърхностни водни обекти, 1 бр. в канализационната мрежа на населеното място и 1 бр. без заустване-формираните отпадъчни води се използват за поливане на растителността на обекта. При извършения контрол за установени нарушения през годината са съставени 8 бр. АУАН.

Извършен е контрол на 2 бр. предприятия за рибопреработка „П.А.Л. БГ“ ЕООД, гр. София - „Цех за рибопреработка“, землище на с. Беден, община Девин и ЕТ „НИК 60 – Недялко Колаксьзов“, гр. Пловдив - „Цех за рибопреработка“, землище на с. Хвойна, община Чепеларе. На обектите са изградени пречиствателни съоръжения за биологично пречистване на отпадъчните води. Не са установени несъответствия с екологичното законодателство.

Таблица на обектите с биоразградими промишлени отпадъчни води и извършени проверки през 2025 г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни
			планирани проверки	извършени планови	извънредни проверки	По Закона за водите
поречие Арда						
1	"Лактена"ООД	МПП "Кутела", с.Кутела, общ.Смолян	2	2	-	№33720020/25.05.2010
3	"Рожен Милк" ООД	МПП "Давидково", с.Давидково, общ.Баните,	2	2	-	№33140164/11.04.2006
4	"Алада - 2020" ООД	МПП "Алада", с.Бял Извор, общ.Ардино	2	2	-	№33140084/04.01.2021
6	"Анмар"ООД	МПП "Свети Илия", с.Падина, общ.Ардино	2	2	-	№33140221/20.03.2017
7	"Персенски"ООД	МПП "Жълтуша", с.Жълтуша, общ.Ардино	2	2	4	№33740038/18.10.2016
поречие Марица						
10	"Скорпион-21"ООД	МПП"Забърдо", с.Забърдо, общ.Чепеларе	2	2	-	№33140095/28.03.2011
12	ЕТ"Ник-60-Недялко Колаксьзов"	Цех за рибопереработка, з-ще с.Хвойна, общ.Чепеларе	2	2	-	№33140162/25.09.2003
13	"П.А.Л- БГ"ЕООД	Цех за рибопереработка, з-ще с.Беден, общ.Девин	2	2	-	№33140149/17.07.2013
	Общо проверки:		16	16	-	

3.8.Проблеми със замърсяване на реките с руднични води

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян се експлоатират 10 находища на полиметална оловно-цинкова руда. Преработката на рудата се извършва в 3 обогатителни фабрики: РОФ, ЕОФ и ЛОФ, като отпадъчния хвост постъпва в съответните хвостохранилища: ХХ „Рудозем-2“, ХХ „Ерма река“ и ХХ „Лъки-2 комплекс“. От обектите, експлоатирани от „Горубсо – Мадан“ АД-гр. Мадан, само рудничните води от рудник “Крушев дол“, гр. Мадан се заустват във воден обект - р. Крушевдолско дере, десен приток на р. Батанска. От извършения емисионен контрол, периодически се установяват превишения на ИЕО, съгласно в РЗ, за което има наложена текуща месечна имуществена санкция по чл. 69 от ЗООС и са съставени 2 бр. АУАН по Закона за водите. Водите от рудник „Петровица“ се отвеждат гравитачно във ХХ „Ерма река“, а водите от участък „Батанци“ и участък “Върба“ са пренасочени по травербан до БПС и РОФ, където се използват в технологичния цикъл на фабриката или се препомпват директно към ХХ „Рудозем-2“ и след пречистване се заустват в р. Арда.

Водите на рудниците „Южна Петровица“, „Андрю-Шумачевски дол“, „Мързян-север“, експлоатирани от „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД-гр. Златоград са отведени към ХХ „Ерма река“ и след пречистване се заустват в р. Голяма.

Находище „Джурково“, землище на с.Дряново, община Лъки, с оператор „Лъки Инвест - Джурково“ ЕООД-гр. Лъки се експлоатира чрез рудник „Джурково“. За допречистване на отпадъчните руднични води има изградена локална пречиствателна станция, която се очаква да бъде въведена в експлоатация. Водите от ХХ “Лъки 2“ към ЛОФ“ - гр. Лъки са в оборотен цикъл по схемата ЛОФ-ХХ-хоризонтални утаители-ЛОФ и не се заустват във воден обект.

Обобщена информация за най-чести нарушения на екологичното законодателство

Най-чести нарушения на законодателството в областта на водите през 2025 г. са в отраслите „Хранително-вкусова промишленост“ и „Рудодобив и рудопреработка“, като са свързани с:

1. Неспазване на условията в издадените разрешителни за заустване (РЗ) - нарушават се индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО) на допустимите прагове на замърсяващи вещества, съдържащи се в отпадъчните води;

2. Неподдържане в нормална експлоатационна изправност на локалните пречиствателни съоръжения за пречистване на промишлени отпадъчни води или селищните пречиствателни станции за населени места под 2000 екв. ж.;

За установените нарушения са съставени 15 бр. АУАН по Закона за водите.

4. Подземни води

4.1. Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води.

На територията на РИОСВ-Смолян са разположени 6 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях).

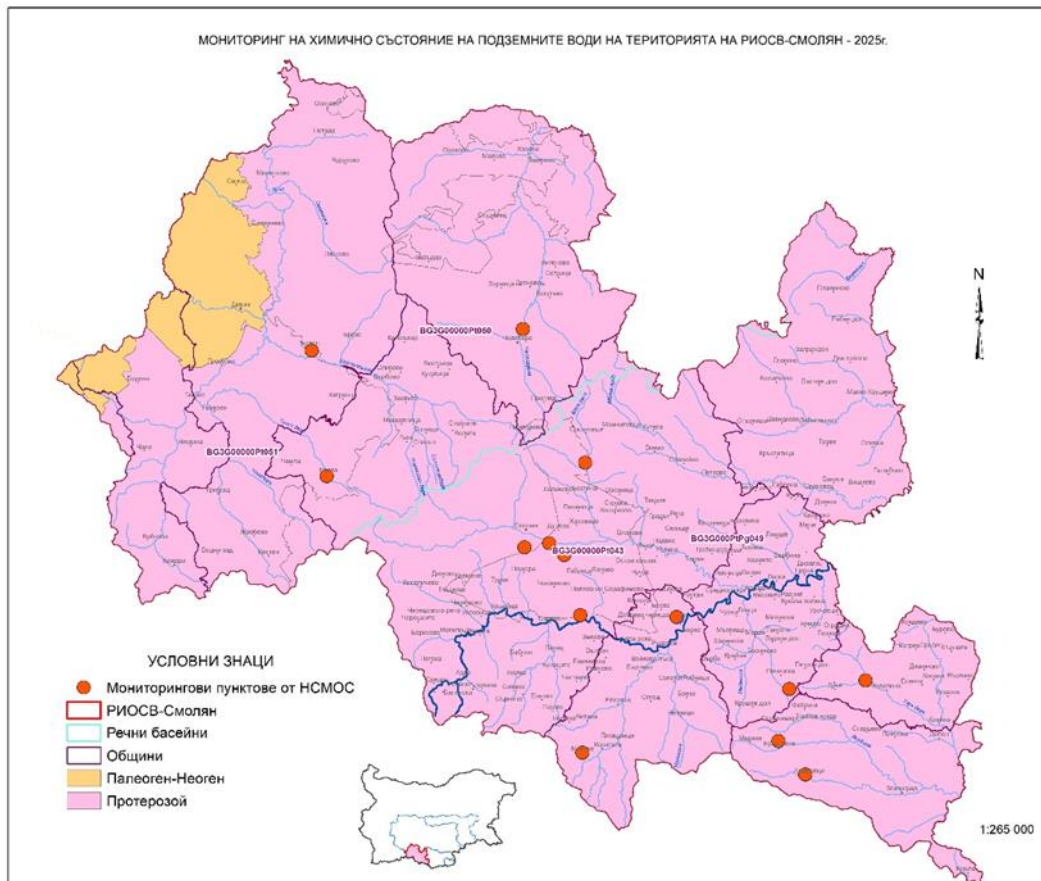
Трябва да изтъкнем, че в регистъра на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ са включени всички подземни водни тела на територията на ИБР, поради използването им за водоснабдяване с питейна цел.

През 2025г. е изпълнен оперативен мониторинг.

Националната мрежа за контролен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Смолян през 2025г. включва 14 хидрогеоложки пункта за мониторинг (отразени на долу представената карта):

1. BG3G00000PTMP205 - Извор „Дупката“, с. Смилян, общ. Смолян;
2. BG3G00000PTMP207 - Извор „Хубча“, гр. Смолян, общ. Смолян;
3. BG3G00000PTMP081 - Извор "Серафимовско дере", гр. Рудозем, общ. Рудозем;
4. BG3G00000PTMP190 - Галерия травербан №1, с. Аламовци, общ. Златоград;
5. BG3G00000PTMP201 - Каптиран извор - чешма, Мадан – Златоград;
6. BG3G00000PgMP078 - Извор "Бралото", кв. Райково, гр. Смолян, общ. Смолян;
7. BG3G000A+PtMP099 - Извор - НИМХ № 39а, с. Беден, общ. Девин;
8. BG3G00000PtMP100 - Извор - НИМХ № 336, с. Мугла, общ. Смолян;
9. BG3G000A+PtMP101 - Извор "Главата", с. Ерма река, общ. Златоград;
10. BG3G000A+PtMP104 - Извор "Мързян-1, 3", гр. Неделино, общ. Неделино;
11. BG3G000A+PtMP105 - Извор "Свети Иван", гр. Смолян, общ. Смолян;
12. BG3G00000PtMP077 - Извор "Свети дух", гр. Чепеларе, общ. Чепеларе;
13. BG3G00000PG3MP169 - Извор "Мочура", с. Мочуре, общ. Рудозем;
14. BG3G00000PG3MP168 - Извор "Палагачевия извор", гр. Смолян, общ. Смолян.

Карта: Мониторинг на химичното състояние на подземни води на територията на РИОСВ-Смолян – 2025 г.

4.2. Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция „Източнобеломорски басейн“. Пробите са анализирани в ИАОС – основно в Регионална лаборатория – Смолян, а отделни проби са анализирани в Регионална Лаборатория – Пловдив, Регионална Лаборатория – Велико Търново, Регионална Лаборатория – Бургас и Лаборатория - Централен офис - София. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание, както следва:

- I група - основни физико-химични показатели - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитратни йони, амониеви йони, температура, перманганатна окисляемост, обща твърдост, калций, магнезий, хлориди, натрий, калий, сулфати, хидрокарбонати, карбонати, сух остатък, флуориди – анализират се отделни показатели във всички мониторингови пунктове за подземни води - сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

- II група - допълнителни физико-химични показатели – нитрити, фосфати, желязо (общо), манган, цианиди (свободни) – анализират се отделни показатели (без цианиди (свободни) в част от мониторинговите пунктове за подземни води - сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

- III група – метали и металоиди – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром (общ), хром – тривалентен, хром – шествалентен, обща α – активност, обща β – активност, естествен уран, радий R226, антимоен, бор, селен, алуминий – анализират се отделни показатели в част от мониторинговите пунктове - веднъж годишно през трето тримесечие на годината, а показателите със завишение - сезонно (четири пъти в годината).

- IV група - органични вещества – бензен, 1,2 дихлоретан, нефтопродукти, полициклични ароматни въглеводороди, бензо(а)пирен, флуорантен – предвидено е пробонабиране на тези показатели в мониторингов пункт при гр.Смолян - извор „Хубча” с честота - четири пъти в годината.

Резултатите се сравняват със:

• стандарт/контролно ниво за качество съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (ДВ, бр. 87 от 2007г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 102 от 23 декември 2016 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води;

• в зоните за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване със стандарт за качество на питейните води (максимална стойност) /контролно ниво съгласно Наредба № 9/2001г.(посл. изм. и доп. ДВ. бр.43 от 16 Май 2023г.) за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

За оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения през 2025 г. мониторинг на химичното състояние на подземните водни тела, съгласно Заповед № РД-41/15.01.2025 г. на министъра на околната среда и водите за програмите за мониторинг на подземни води и се отнася за периода 01.01.2025г. - 31.12.2025г.

В оценка на химичното състояние на ПВТ по показател нитрати са използвани данни и от изпълнения мониторинг по Директива 91/676/ЕИО (Нитратна директива) - честота на пробонабиране за 2025 г. - 12 пъти за година.

Оценката на химичното състояние на ПВТ е извършена съгласно подход за оценка на химичното състояние на подземните водни тела и е дадена в две категории – добро и лошо. Подходът е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС, Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство № 18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство №17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Резултатът от извършена обща оценка на химичното състояние на ПВТ на територията РИОСВ-Смолян през 2025г. е представен в таблица:

№ по ред	код на ПВТ	Наименование	Тест: Обща оценка на химичното състояние на ПВТ (добро/лошо)	Тест: Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (неприложимо/добро/лошо)	Наличие на възходящи тенденции (да/не)	Обща оценка на химичното състояние на ПВТ	Вещества или показатели на замърсяване
В обхвата на ИБР							
1	BG3G0000PgN020	Пукнатинни води - Пещера-Доспат	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Смолян	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	не	добро	
2	BG3G00000P1041	Карстови води - Централно Родопски масив	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Смолян	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	не	добро	

3	BG3G00000Pt043	Карстови води - Смолянски масив	лошо	лошо	не	лошо	Манган-0,052mg/l
4	BG3G000PtPg049	Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс	лошо	лошо	не	лошо	Арсен-0,012 mg/l Мед-0,85 mg/l Цинк-4,25 mg/l
5	BG3G00000Pt050	Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс	добро	добро	не	добро	
6	BG3G00000Pt051	Карстови води - Настан Триградски басейн	добро	добро	не	добро	
В обхвата на ЗБР							
7	BG4G001QNPg010	Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат	добро	добро	не	добро	
8	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн, Долнодряновски плутон	добро	добро	не	добро	
9	BG4G001PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-Буйновски плутон	добро	добро	не	добро	

Забележка: Общата оценка определя „добро“ химично състояние на ПВТ BG3G00000PгN020, BG3G00000Pt041, BG3G00000Pt050 и BG3G00000Pt051 на територията на ИБР за 2025г.; Общата оценка определя „добро“ химично състояние на ПВТ BG4G001QNPg010, BG4G0001Pt1030 и BG4G001PtPz026 на територията на ЗБР за 2025г.

Засегнати части от ПВТ за 2025г., в които са разположени водоземни съоръжения за ПБВ:

Код на зоната за защита на питейни води	Водоземно съоръжение/система		Замърсяващо вещество				
	Код на мониторингов пункт	Име на мониторингов пункт	Показател	Средна стойност за периода, мг/л	Стандарт за качество, мг/л	Базово ниво, мг/л	ПС, мг/л
BG3DGW00000PT043	BG3G00000PTMP207	Смолян, Извор „Хубча“	Манган	0,052	0,05	0,01	0,04
BG3DGW000PtPg049	BG3G00000PTMP190	Аламовци, Галерия травербан №1	Мед	0,85	0,20	0,01	1,50
BG3DGW000PtPg049	BG3G00000PTMP190	Аламовци, Галерия травербан №1	Цинк	8,50	1,00	0,02	3,75

4.3. Характеристика на подземните водните тела (ПВТ).

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2025г. се констатира:

Подземно водно тяло BG3G00000Pt043 / Карстови води - Смолянски масив/

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ – наблюдава се концентрация на РС (релевантна стойност) над стандарт за показател манган - 0,052 mg/l (стандарт – 0,05 mg/l).

Влошено е качеството на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване – повишен е стандарта за качество на питейните води за показател манган в

МП при гр. Смолян (Извор „Хубча“) – средногодишна стойност - 0,052 mg/l (стандарт – 0,05 mg/l). Състоянието е лошо. Като подземно водно тяло определено като зона за защита на подземните води, предназначено за питейно-битово водоснабдяване се констатира лошо състояние, като се наблюдава отклонение от максимална стойност съгласно Наредба №9/2001г. (изм. ДВ. бр.102 от 12 Декември 2014г.) за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели при показател: манган - 0,052 mg/l (максимална стойност – 0,05 mg/l) в МП при гр. Смолян (Извор „Хубча“). Състоянието е лошо.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt043 на територията на РИОСВ - Смолян през 2025г. е „лошо“, показател с констатирано отклонение е манган.

Общата оценка определя „добро“ химично състояние на ПВТ BG3G00000Pt043 на територията на РИОСВ-Смолян през 2024г.

Подземно водно тяло BG3G000PtPg049 / Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс/

Обща оценка на химичното състояние на ПВТ – наблюдава се концентрация на РС (релевантна стойност) над стандарт за показатели: арсен - 0,012 mg/l (стандарт – 0,01 mg/l), мед - 0,85 mg/l (стандарт – 0,2 mg/l) и цинк - 4,25 mg/l (стандарт – 1,0 mg/l).

Влошено е качеството на подземните води, ползвани за питейно-битово водоснабдяване - повишен е стандарта за качество на питейните води за показател цинк - 8,50 mg/l (стандарт – 4,0 mg/l) - в мониторингов пункт при с. Аламовци (Галерия травербан №1).

Продължава отклонение от предходни години от стандарт на показател арсен в мониторингов пункт: BG3G00000PTMP201 - «Каптиран извор – чешма», гр. Мадан – гр. Златоград (крайпътна чешма на автомобилен път от гр. Мадан за гр. Златоград) - средноаритметичната стойност е 0,016 mg/l (стандарт – 0,01 mg/l).

В конкретния случай: площта от ПВТ, в която е установено превишение на концентрацията на показател цинк е по-малка от 20% от площта на ПВТ, но е влошено качеството на подземните води, ползвани за питейно-битово водоснабдяване. Състоянието е лошо.

Като подземно водно тяло, определено като зона за защита на подземните води, предназначено за питейно-битово водоснабдяване се констатира лошо състояние за показател цинк, като се наблюдава средногодишно съдържание над максимална стойност съгласно Наредба №9/2001г. (изм. ДВ. бр.102 от 12 Декември 2014г.) за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели в мониторингов пункт при с. Аламовци (Галерия травербан №1) - цинк - 8,50 mg/l (максимална стойност – 4,0 mg/l).

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000PtPg049 през 2024г. на територията на РИОСВ-Смолян е „лошо“, показатели с констатирано отклонение са арсен, мед и цинк.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000PtPg049 през 2024г. на територията на РИОСВ-Смолян е „лошо“, показател с констатирано отклонение е желязо (общо).

5. Състояние на хидротехническите съоръжения

5.1. Хидротехнически съоръжения под контрол на РИОСВ по общини (брой и разпределение по собственост на язовири, техническо състояние)

Хидротехническите съоръжения на територията на РИОСВ - Смолян, които се контролират са:

1. Хвостохранилище „Рудозем-2“, находящо се в гр. Рудозем, община Рудозем, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от РОФ, експлоатирано от „Върба-Батанци“ АД - гр. Мадан;

2. Хвостохранилище „Ерма река“, находящо се в с. Ерма река, община Златоград, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от ЕОФ, експлоатирано от „Родопи Еко Проджекте“ ЕООД - гр. Златоград;

3. Хвостохранилище „Лъки 2 - Комплекс“, находящо се в землище на гр.Лъки, община Лъки, област Пловдив, пречистващо отпадъчните води от ЛОФ, експлоатирано от „Лъки Инвест ЛОФ“ ЕООД - гр.Лъки.

Хвостохранилищата са съоръжения, чието предназначение е за пречистване на отпадъчния пулп, формиран от преработката на оловно-цинкови руди, при процес на флотация и депониране на твърдия отпадък, съдържащ се в „хвостовия шлам“.

Хвостохранилището функционира в комплекс с две други съоръжения - багерна помпена станция и транспортен тръбопровод за хвостовия шлам (хвостопровод), когато транспорта на хвостовия шлам се извършва напорно при разположена на по-ниска кота флотационна фабрика спрямо хвостохранилището.

По вида на изграждане хвостохранилищата са „долинни“ тип („Рудозем-2“ и „Ерма река“), и „брегови“ тип („Лъки-2“). При „долинния“ тип, съоръжението се изгражда в долината на река или дере, като долината се прегражда със земно-насипна стена, докато при „бреговия“ тип от трите страни се изгражда земно-насипна стена, а реката или дерето остават в страни.

Контролът от страна на РИОСВ - Смолян се осъществява върху ефекта на пречистване на отпадъчните води, формиран при флотацията и факторите, които оказват влияние върху пречиствателния процес:

- площ на водното огледало;
- фронт (плаж) на намиване;
- необходим воден обем за осигуряване на достатъчен времепрестой за утаяване на твърдата фракция;
- спазване технологията на флотационния процес и количеството влагани реагенти, способстващи за по-пълно извличане на металния концентрат.

5.2.Извършени проверки, констатирано състояние

През 2025 г. са извършени планови и извънпланови проверки на хвостохранилищата, както следва:

- ХХ „Лъки-2 - Комплекс“ – 1 бр. планова проверка;
- ХХ „Рудозем-2“ – 2 бр. планови проверки;
- ХХ „Ерма река“ - 4 проверки - 3 бр. планови и 1 бр. извънредна проверки;

При извършване на проверките са взети водни проби от отпадъчни води от рудопреработката, като от извършените анализи не са установени превишение на ИЕО по РЗ. Контролът по експлоатационното състояние на стените, системите за наблюдение на напорната филтрация и устойчивостта на динамични и статични натоварвания, се осъществява от ДАМТН.

5.3.Разрешени през годината проблеми

От страна на „Върба-Батанци“ АД-Мадан е предприето регулярно надграждане, съгласно проект за експлоатация на ХХ „Рудозем-2“, на долна преградна земно-насипна стена на съоръжението до кота 748,50 м, а основен (авариен) преливник е надграден до кота 745,62 м, което осигурява достатъчен обем за ретензия на съоръжението при продължителни валежи или висока вълна. Горна преградна стена е задигната до кота 745,80 м, като се извършва подготовка за надграждане до кота 750,0 м и проектиране на уширение основата на стената с перспектива за надграждане до кота 788 метра. Отвеждането на утаените и избистрени отпадъчни хвостови води се извършва през IV-ти скатов преливник при горна преградна стена на кота 743,70 метра.

Всяка година се извършва геодезическо замерване на земно-насипната стена на ХХ „Ерма река“, като се проверява динамичното и статично състояние на стената и наличие на деформации и хоризонтални и вертикални премествания. Въведена е система за ранно оповестяване при възникнала опасност от високо водно ниво, ежедневно се следи за филтрацията през стената, като се наблюдава нивото на филтрацията в система от пиезометри. Състоянието на земно-насипната стена е добро, като въздушният откос е чист, почистен от дървета и нискостеблени храсти.

Стената на ХХ „Лъки 2-комплекс“ е задигната на 655 м, задигнат е скатния преливник на кота 649,0 м, като чрез саваци се регулира водното ниво и утаителният обем на езерото.

Изтеглена е разпределителната тръба по фронта на намяване, като са монтирани тройници за намявните отклонки.

Монтирана е нова цистерна, снабдена с оборудване (автоматика и центробежна помпа) на стоманобетонен фундамент за основа, в която се събират дренажите води от долна преградна стена и се връщат отново в чашата на ХХ.

На долно езеро, в близост до земнонасипаната стена е монтирана потопяема помпа и РЕНД Ф90 тръбопровод с дължина около 550 м до работен хоризонтален утаител за регулиране на водното ниво в езерото.

Ежегодно се извършва профилактика за установяване водоплътност на напорните тръбопроводи от „Лъкинска обогатителна фабрика“ (ЛОФ) до ХХ „Лъки-2“ за хвостов шлам и от ХХ „Лъки-2“ до ЛОФ за пречистени отпадъчни води в оборотен цикъл. Едновременно се извършва оглед и тестване на водоплътност на дъното и стените на хоризонталните утаители под ХХ „Лъки-2“. Проверките, извършени през 2025 г. са показали неизправности по 5 бр. тръбни сегменти с дължина 3 м всеки, като същите са подменени своевременно.

6. План за управление на риска от наводнения

Стартирали и в процес на изпълнение мерки от Програмата от мерки към Плана за управление на риска от наводнения в Източнореломорски район (ПУРН 2022-2027 г.) за територията на РИОСВ Смолян към 31.12.2025 г.:

Предвидени дейности по ИП	Уникален код на мярката – ниво РЗПРН	Уникален код на мярката – ниво РБУ	Уникален код на мярката – национално ниво	Име на мярката
Инженеринг - проектиране, изпълнение на СМР и упражняване на авторски надзор за почистване на речното корито на река Неделинска от наносни отложения и растителност в регулационните граници на гр. Неделино, община Неделино	BG3-APSFR-AR-04_M33-B15c	BG3-M33-B14a		Поддържане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла; Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла
Почистване чрез изземване на натрупания динамичен твърд отток в участъци от река Арда: № 1 в урбанизираната територия на с. Смилян в землището на с. Смилян, общ. Смолян, обл. Смолян, ЕКАТТЕ 67547		BG3-M33-B14a		Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла
Почистване чрез изземване на натрупания динамичен твърд отток в участъци от река Арда: № 2 в местността „Белен – Стария паткарник“, землища на с. Моголища, общ. Смолян, обл. Смолян, ЕКАТТЕ 48814 и на с. Буката, общ. Смолян, обл. Смолян, ЕКАТТЕ 06923		BG3-M33-B14a		Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла
Строителство (инженеринг) на виадукт при км 134+380 на път П-86 Средногорци - Рудозем, област Смолян	BG3-APSFR-AR-08_M33-B21_3			Изграждане на нови защитни стени или диги, включително подвижни контролни органи, ако е необходимо
Възстановяване и изграждане на подпорна стена за укрепване на път Тешел – Ягодина – Буйново – Кожари от км 6+650 до км 6+710			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние

Възстановяване и изграждане на подпорна стена за укрепване на път Тешел – Ягодина – Буйново – Кожари от км 3+980 до км 4+025			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Почистване, осигуряване на проводимост и частично укрепване на бреговете на река Бялизворска в регулационните граници на с. Бял извор, община Ардино		BG3-M33-B14a; BG3-M33-B15c	N-M33-B22c	Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла; Поддръжане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла; Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Почистване, осигуряване на проводимост и частично укрепване на бреговете на река Падинска в регулационните граници на с. Падина, община Ардино		BG3-M33-B14a; BG3-M33-B15c	N-M33-B22c	Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла; Поддръжане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла; Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Изграждане на подпорна стена за възстановяване и укрепване на път Тешел – Ягодина – Буйново – Кожари от км 6+820 до км 6+900, общ.Борино, обл.Смолян			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Почистване чрез изземване на натрупания динамичен твърд отток в участък от река Арда, в местността “Лучево“, землище на с. Буката, общ. Смолян, обл. Смолян		BG3-M33-B14a		Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла
Почистване чрез изземване на натрупания динамичен твърд отток в участък от река Арда, след мост за екопътека „Калето“, в землището на с. Кошница, общ. Смолян, обл. Смолян		BG3-M33-B14a		Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла
Почистване на участък от речното корито на река Мугленска, с дължина около 400 м, с цел осигуряване проводимост на речното легло в землището на с. Мугла, община Смолян, област Смолян		BG3-M33-B15c		Поддръжане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла
Почистване на речното корито на р. Вьча в регулационните граници на гр. Девин, община Девин		BG3-M33-B15c		Поддръжане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла
Почистване от дървета и храсти в участък с дължина 500 м на река Арда, в границите на урбанизираната територия, от		BG3-M33-B15c		Поддръжане на проводимостта и почистване от растителност на речните

шивашки цех „Парунски“ до района на училище „Св. Св. Кирил и Методий“ на с. Смилян, община Смолян				легла
Основен ремонт на път II-86 Соколовци – Смолян – Средногорци от км 94+240 до км 125+244.46		BG3-M33-B14a	N-M33-B22d	Отстраняване на тиня, наноси и на запушвания на речните легла; Поддръжка на съществуващите инфраструктурни съоръжения, които са в контакт с водни течения в добро техническо състояние
Изграждане на подпорна стена по десния бряг на р. Черешовска река, на общински път SML3242 (III-8683) Смилян – Могилица / Черешовска река – Киселчово, при км 2+100, общ Смолян			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Възстановяване на подпорна стена по десния бряг на р. Широколъшка, при км 33+250 на РП III-866, общ. Смолян			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Изпълнение на трайни, възстановителни и укрепителни дейности на републикански път III - 197 „Борино - Тешел - Девин “ в участъците от км 78+130 до км 78+500 и от км 85+890 до км 86+010			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Изграждане на площи за широко обществено ползване в ПИ с идентификатор 05462.501.4013 в кв. 45 по плана на с. Борино, общ. Борино, обл. Смолян			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Улица „Иван Вазов“, с. Ерма река – основен ремонт на участък 1, от о.т. 84 до о.т. 630 (първи етап) и участък 2, между о.т. 438 до о.т. 439 – основен ремонт и възстановяване на подпорна стена (втори етап), общ. Златоград			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Основен ремонт на ул. „Ерма“ от о.т. 607 до о.т. 630 към о.т. 601 и към о.т. 638 гр. Златоград, общ. Златоград	BG3-APSFR-AR-05_M33-B21			Изграждане на нови защитни стени или диги, включително подвижни контролни органи, ако е необходимо
Почистване от дървета и храсти на река Черна в границите на урбанизираната територия на град Смолян, в участък от влива с р. Бяла надолу по течението до железен мост на „Топливо“, кв. „Устово“, град Смолян, общ. Смолян	BG3-APSFR-AR-06_M33-B15c			Поддържане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла
Почистване от дървета и храсти на река Куртов лом, приток на р. Черна в границите на	BG3-APSFR-AR-06_M33-			Поддържане на проводимостта и почистване от

урбанизираната територия на град Смолян, в участък с дължина 440 м, находящ се от хотел „Соколица“ надолу по течението до мост на „Карлък“, град Смолян, общ. Смолян	B15c			растителност на речните легла
Почистване от дървета и храсти на река Бяла в границите на урбанизираната територия на град Смолян, в участък с дължина 3500 м, намиращ се от сградата на базата на Георги Томов, Промислена зона на кв. Устово надолу по течението до влива на р. Бяла с река Черна, кв. Устово, град Смолян, общ. Смолян	BG3-APSFR-AR-06_M33-B15c			Поддържане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла
Почистване от дървета и храсти на река Черна в границите на урбанизираната територия на град Смолян, в участък с дължина 11000 м, находящ се от кв. Средок надолу по течението до бараж при сградата на МВЕЦ „Устово“, кв. Устово, град Смолян, общ. Смолян	BG3-APSFR-AR-06_M33-B15c			Поддържане на проводимостта и почистване от растителност на речните легла
Репариране и укрепване на каменната облицовка на десен бряг на река Маданска, оформяне на зони за отдих, проектиране на паркоместа, ремонт и реконструкция на съществуващи стъпала за етап 1, етап 2 и етап 3, гр. Мадан	BG3-APSFR-AR-07_M33-B22b		N-M33-B22c	Рехабилитация или надграждане на съществуващи защитни стени или диги без допълнителни елементи на зелена инфраструктура; Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Укрепване на коритото на р. Девинска в участъка между пътния мост на ул. „Слави Кацаров“ и пешеходна пасарелка при ул. „Бузлуджа“, гр. Девин, Община Девин чрез прилагане на природосъобразни технически решения (зелени и/или сиво-зелени мерки)			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние
Почистване чрез изземване на натрупания динамичен твърд отток в участък от река Арда, в местността „Червения завой“ в землището на с. Средногорци, общ. Мадан, ЕКАТТЕ 68451			N-M33-B22c	Поддръжка на съществуващите защитни стени и диги в добро техническо състояние

За 2025 г. в БД ИБР има данни за следното наводнение, настъпило на територията на РИОСВ - Смолян.

Дата	Източник на наводнението	Местоположение на наводнението	Кратко описание на щетите
27.11.2025 г.	Дъждовно	Мост при с. Китница, общ. Ардино	В резултат на валежи на 27 и 28 ноември река Арда е повишила значително водното си ниво и залива железобетонният мост при село Китница. В община Ардино е обявено частично бедствено положение поради

прекъснат достъп до шест населени места – Русалско, Любино, Латинка, Аврамово, Песнопой и Сполука.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Смолян

Баланс по видове територии на област Смолян по предназначение

Общини	Обща площ /дка/	Земеделски територии /дка/	Горски територии /дка/	Населени места и др. урбанизирани територии /дка/	Водни течения и водни площи /дка/	Територии за добив на полезни изкопаеми /дка/
Общо	3192846	850949	2093453	58328	25683	152980
Баните	301165	111807	163281	5224	1022	18799
Борино	173204	51514	105036	1286	290	14748
Девин	573684	144692	383245	5030	4189	35033
Доспат	282697	65917	197006	3292	10721	4405
Златоград	171537	33398	128819	4655	1856	2353
Мадан	174951	41795	120989	8277	1263	1295
Неделино	102252	38663	59226	2706	470	770
Рудозем	182919	26620	146388	5752	1156	2353
Смолян	853997	232127	540147	16197	3845	58122
Чепеларе	376440	104416	249316	5909	871	15102

2. Замяряване на почвата с тежки метали и металоиди

Съгласно програмата за почвен мониторинг I-во ниво – широкомащабен мониторинг, през 2025 г. от Регионална лаборатория - Смолян са взети проби от 7 пункта, находящи се в землищата на следните населени места: с. Барутин, община Доспат, с. Михалково, община Девин, с. Чокманово, община Смолян, с. Кръстатица и с. Планинско, община Баните, с. Диманово, община Неделино, област Смолян; с. Дряново, община Лъки, област Пловдив. Извадките са изпратени за изпитване в Регионални лаборатории към ИАОС в страната, като резултатите ще бъдат обработени през 2026 година.

През 2025 г. са обработени резултатите от извършения мониторинг през 2024 г. на следните пунктове: с. Михалково, с. Триград и гр. Девин, кв. Настан, община Девин; с. Киселчово и с. Солища, община Смолян; с. Кръстатица, община Баните; с. Вранинци, община Мадан, област Смолян; с. Дряново, община Лъки, област Пловдив. От направените анализи на взетите почвени извадки, за пореден път се отчитат завишения по показател „олово“ в пунктовете Дряново и Кръстатица, като в пункт „Кръстатица“ се наблюдава и завишение по показател „цинк“. Установяват се надвишения над ПДК при анализите на взетите извадки от пункт Михалково по показател „мед“. Не е констатирано превишение на показател „никел“ при пункт Дряново, наблюдаван през предходни години. В близост до пункт Кръстатица няма емитери, които биха довели до това завишение, като вероятно замърсяването е фоново. В района на община Лъки (пункт Дряново) се намират находища на оловно - цинкови руди. Пунктовете са със статут на настоящо земеползване „ливада“ или „нива“.

През годината продължи контрола по недопускане замърсяването на почвите с битови, строителни, производствени и опасни отпадъци, като са почистени 111 бр. замърсени площи.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

Всички обекти на територията на РИОСВ - Смолян, попадащи в обхвата на Програмата за отстраняване на минали екологични щети са завършени. Изключение прави само обект „Рекултивация на Хвостохранилище „Лъки-1“ към "Лъки Инвест "АД гр. Лъки. Техническата и биологичната рекултивация на хвостохранилището е извършена в периода 2011-2014 година. От 2015 г. дружеството води кореспонденция с ДНСК, с цел въвеждане на обекта в експлоатация, като са получени откази за назначаване на ДПК, поради непълнота и/или липса на документи и неточности в предназначението на терена.

През 2025 г. е извършена една планова проверка на площадката, при която не са установени нередности.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/ употреба препарати за растителна защита

През 2025 г. няма промяна в числеността и местоположението на складовете за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита и ББ – кубове на територията на РИОСВ – Смолян, като същите са разположени, както следва:

- складове за излезли от употреба препарати за растителна защита – с. Давидково, община Баните, с. Орехово, община Чепеларе, с. Търън и м. „Герзовица” гр. Смолян, община Смолян, област Смолян и с. Сатовча, община Сатовча, област Благоевград;

- площадки с ББ-кубове - с. Чубрика, община Ардино, област Кърджали – 16 бр.; с. Бърчево, община Рудозем, област Смолян – 9 бр., гр. Девин, община Девин, област Смолян – 8 бр.; с. Слащен, община Сатовча, област Благоевград – 4 бр., с. Сатовча, община Сатовча, област Благоевград – 5 бр.;

През 2025 г. са извършени планови проверки на всички складове за пестициди и площадки с Б-Б кубове, в които се съхраняват общо 73 868 кг. твърди и 5 170 л. течни препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, в масивни сгради с бетонови основи и стоманобетонови кубове. При проверките не са установени нарушения в съхранението на препаратите, в целостта на сградите и покривните конструкции на складовете и стоманобетоновите конструкции на Б-Б кубовете. Не са нарушени огражденията, ограничаващи достъпа на хора и животни до складовете и кубовете. Не са установени разливи и разпиляване на препарати, както и нерегламентирано освобождаване на същите.

Складовете и Б-Б кубовете, с изключение на тези в с. Сатовча, област Благоевград са неохраняеми и се наблюдават предимно от кметовете на населените места, на чиято територия са разположени.

През м. декември в ИАОС е представена актуална информация, съгласувана с регионалните структури на Национална служба за растителна защита към Министерството на земеделието, храните и горите и ГД „Пожарна безопасност и защита на населението” на МВР за състоянието на складовете и Б-Б кубовете, както и техните координати.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти

През 2025 г., не са постъпвали сигнали и не е констатирано наднормено замърсяване с устойчиви органични замърсители, включително нефтопродукти.

6. Ерозия на почвите

Основните фактори, влияещи на ерозията са климатичните условия, релефа, начина на използване на земята, състоянието на растителната покривка и не на последно място антропогенната дейност – обезлесяването, неправилната обработка на почвата, пожарите и други.

Лекият механичен състав на почвите в района, големите наклони и силната разчлененост на релефа, благоприятстват ерозионните процеси.

В РИОСВ - Смолян няма налична информация и данни за засегнатите площи, местоположението и развитието на ерозионните процеси, както за финансирани проекти против ерозията, които се изпълняват на територията на инспекцията.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

През 2025 г., съгласно програмата за почвен мониторинг II-ро ниво – вкисляване, са взети и анализирани извадки от четири пункта, както следва: пункт „Рожен“, землище на с. Соколовци, община Смолян; пункт „Борино“, землище на с. Борино, община Борино; пункт „Доспат“, землище на гр. Доспат, община Доспат, област Смолян и пункт Сатовча, землище на с. Сатовча, община Сатовча, област Благоевград. Резултатите от анализите на всички пунктове са показали киселинно-алкално равновесие в почвата около стойност от рН (KCL) 3,5 до рН (KCL) 4,6.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

През 2025 г. продължи контрола по места за недопускане на нерегламентирани замърсявания с битови и строителни отпадъци. При извършени проверки по населените места са установени 111 бр. замърсени площи с отпадъци. Дадени са предписания за почистване на замърсените участъци, като при извършените последващи проверки се установява, че същите са почистени.

Осъществен е контрол на общините за недопускане на замърсявания с битови и строителни отпадъци, включително и на речни корита и прилежащите им терени по писма с предписания на директора на РИОСВ - Смолян. По данни на общините са почистените 100 бр. нерегламентирани замърсявания на терени, речните корита и прилежащите им земи и 268 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

Нерегламентираните замърсявания с отпадъци по населени общински места, промишлени и селскостопански обекти са посочени в таблицата, както следва:

№ по ред	Нерегламентирани замърсявания от битови и/или строителни отпадъци / местоположение	Замърсени площи / брой	Почистени площи / брой
Община Смолян			
1	Местност "Могилата"-дясна отбивка на републикански път III-863, намираща се между с. Соколовци и с. Момчиловци, общ. Смолян.	1	1
2	Замърсени площи на територията на общ. Смолян, обл. Смолян	5	5
3	Път Соколовци-Рожен	2	2
4	с. Левочево, с. Писаница и Рожен, общ. Смолян	4	4
5	Път II-86 на територията на общ. Смолян	1	1
6	Републикански път II-86, в участъка гр. Смолян-Рожен, общ. Смолян, обл. Смолян	2	2
Община Девин			
10	ПИ с идентификатор 142, в района между с. Грохотно и с. Тешел-нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, общ. Девин, обл. Смолян	1	1
11	Мост на р. Девинска, землище на гр. Девин, общ. Девин	1	1
	Имот с идентификационен номер 20465.589.312 между кв. Настан и с. Беден, землище на гр. Девин, общ. Девин	1	1
	Замърсени площи на територията на общ. Девин	5	5
	Претоварна площадка за БО от системата на организирано сметосъбиране на община Девин, гр. Девин, УПИ VI, кв.96, пл.№1563, м. Забрал	2	2
	Населени места и общински пътища на територията на общ. Девин	7	7
Община Златоград			
12	Имот с координати 41.394150, 25.076656 в землището на общ. Златоград	1	1
Община Чепеларе			
13	с.Павелско, местности "Казанчетата" и "Баня"	2	2
14	Скат, находящ се под дясна отбивка на Републикански път II-86 - посока гр. Чепеларе - с. Хвойна, на около 200 м. преди разклона за с. Забърдо, общ. Чепеларе	1	1
15	Отбивки на републикански път II-86, в района на Синия хан, общ. Чепеларе, обл. Смолян	5	5
	Имоти в землището на с. Зорница, общ. Чепеларе, обл. Смолян	5	5
	Отбивки и скатове под отбивки на път II-86 - Смолян-Пловдив, както и отбивки и скатове и отбивки на пътя за с. Богутево, общ. Чепеларе, обл. Смолян	4	4
	Имоти на територията на общ. Чепеларе	5	5
Община Доспат			
	Населени места и общински пътища на територията на общ. Доспат	19	19
Община Неделино			
	с. Еленка, общ. Неделино	1	1
Община Рудозем			
	Депо за неопасни отпадъци гр.Рудозем; обезвреждане на отпадъци и цех за сепариране на отпадъци	4	4

Община Лъки			
19	Затворено общинско депо за ТБО на общ. Лъки в ликвидация - м. Ивански дол земл. с. Югово, общ. Лъки	1	1
Община Борино			
21	Местност "Читака", землище на с. Борино, общ. Борино, обл. Смолян	2	2
22	Затворено общинско депо за ТБО на общ. Борино в ликвидация - м. Читак дере земл. с. Борино	1	1
Община Мадан			
23	Места на територията на общ. Мадан	1	1
Община Ардино			
24	Махала "Карамисирлер", землище на с. Бял Извор, общ. Ардино	1	1
25	Махали в с. Бял Извор, общ. Ардино	3	3
Община Сатовча			
	Места на територията на с. Боголин, с. Туховища и с. Годешево	7	7
	Места и имоти на територията на с. Кочан, с. Ваклиново и с. Жижево	16	16
Общо констатирани и почистени нерегламентирани замърсявания през 2025 г.		111	111

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ-Смолян

През годината, на територията на РИОСВ - Смолян не са отчетени замърсявания на почвите с устойчиви органични замърсители, включително с нефтопродукти и/или с препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност. Извършени са проверки на всички складове за съхранение на негодни за употреба ПРЗ и площадки с Б-Б кубове, като не са констатирани нарушения.

Данните от провеждания почвен мониторинг показват, че в по-голямата си част показателите са в границите на ПДК, а при някои резултати дори много под допустимите норми.

Продължава контрола за недопускане на замърсявания с битови и/или строителни отпадъци. При установяване на такива се дават предписания за почистването им, с цел недопускане образуването на нерегламентирани сметища, които могат да доведат до отрицателна промяна в характеристиките на почвения слой. При извършени проверки по населени места, са установени 111 бр. замърсени площи с отпадъци, които след дадени предписания са почистени.

Извършвани са също така проверки на инсталации с издадени комплексни разрешителни, като се следи за въздействието им върху почвите, отчитайки резултатите от извършения собствен мониторинг на почвите по предвидените за анализ показатели.

С провежданите процедури по ОВОС и ЕО за инвестиционните предложения е осъществявана превантивната дейност, свързана с опазване на почвите от замърсяване. Служители на инспекцията ежемесечно вземат участие в комисиите по промяна предназначението на земеделските земи, като се следи за спазване на нормативните изисквания, касаещи опазване на почвите.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

РИОСВ – Смолян осъществява на регионално ниво националната политика в областта на защитата на природата по отношение управлението, контрола и опазването на биологичното разнообразие и защитените природни територии в съответствие с международното и национално законодателство.

В изпълнение на основната цел за опазване на биологичното разнообразие, на територията на страната е създадена Национална екологична мрежа (НЕМ), като част от европейската екологична мрежа, създадена да гарантира оцеляването на най-ценните видове и местообитания в Европа. Националната екологична мрежа се състои от защитени територии, обявени съгласно изискванията на Закона за защитените територии и от защитени зони („Натура 2000“ места), обявени по Закона за биологичното разнообразие, съгласно изискванията на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания

и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици. Със създаването на НЕМ, страната ни изпълнява целите за опазване на биологичното, геологично и ландшафтно разнообразие; участие в европейските и световни екологични мрежи, опазващи природните местообитания и местообитанията на дивата флора и фауна, включително и птици, редки, ендемични и/или застрашени видове; осигуряване на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни; създаване на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове; търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна, на вековни и забележителни дървета; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии; защита на местното биоразнообразие и екосистемните услуги срещу инвазивни чужди видове.

Екологичната мрежа „Натура 2000“ е основният инструмент за опазване на биологичното разнообразие в Европейския съюз и се основава на Директивата за птиците от 1979 г. и Директивата за местообитанията от 1992 г.

1. Защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) в териториалния обхват на дейност на РИОСВ – Смолян

Защитените територии са земи, води, природни обекти, гори и др. с особена природозащитна стойност, за които се въвеждат специални правила за ползване, управление и опазване, определени със Закона за защитените територии (ЗЗТ). Режимът на дейностите за всяка една защитена територия се определя и въвежда със ЗЗТ, заповедта за обявяването ѝ, както и с плана за управление, ако има такъв. Защитените територии се обявяват по ред определен със ЗЗТ, с цел опазване на ценни екосистеми и на биоразнообразието като цяло, опазване на отделни растителни и животински видове и съобщества, техните местообитания, както и опазване на уникални и характерни природни забележителности. Според националното законодателство (Закон за защитените територии), защитените територии са 6 категории, съответстващи на категориите на защита според Световният съюз за защита на природата (IUCN), както следва: резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове и защитени местности.

Резерватите и поддържаните резервати са територии, включващи образци на естествени екосистеми, опазването на които изключва всякаква дейност или се допуска минимална човешка намеса, като същите са изключителна държавна собственост.

В териториалния обхват на РИОСВ - Смолян, с цел опазването и съхраняването на забележителни скални форми, водопади, пещери, исторически места, вековни гори и опазване на ендемични и защитени растителни и животински видове, са обявени общо 63 защитени територии, разпределени по категории, както следва: 4 резервата - „Сосковчето“, „Казаните“, „Кастракий“ и „Червената стена“ (част, с площ от 8010,659 дка, попадаща в землището на с. Борово, община Лъки, област Пловдив); 4 поддържани резервата – „Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“ и „Шабаница“, както и 28 защитени местности и 27 природни забележителности.

В таблицата в Приложение №1 е представена по-подробна информация за защитените територии.

През 2025 г. няма издавани от министъра на околната среда и водите заповеди за обявяване нови защитени територии по смисъла на ЗЗТ или заповеди за актуализация на защитени територии, попадащи в обхвата на дейност на РИОСВ – Смолян. Подготвена е част от документацията за обявяване на нови две защитени територии по реда на ЗЗТ, във връзка с постъпило предложение за обявяването им, като са предприети действия по уточнение на граници, собственици и изготвяне на документация.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и изпълняват противопожарни планове за дейностите в защитени територии, изключително държавна собственост – резервати и поддържани резервати. Извършено е системно наблюдение на териториите за опасност от възникване на пожари, като през 2025 г. е регистриран един горски пожар в границите на резерват „Червената стена“, в землището на с. Борово, община Лъки, област Пловдив. Пожарът е възникнал вследствие на паднала мълния върху дърво и е потушен в рамките на два дни. След ликвидиране на пожара не е констатирано загуба на консервационно значими видове и

местобитания и няма нанесени щети на горскодървесна растителност, като единствено е изгоряла мъртва горска постилка и суха трева върху скали, на площ около 50 кв. метра.

Извършвано е съгласуване на планирани дейности от собственици и ползватели в защитени територии с режимите, определени със заповедите за обявяване, като основните дейности са извършване на сечи в горски територии.

По отношение на защитените територии, от РИОСВ – Смолян е извършван текущ котрол, включващ проверки по спазване на режимите, определени със заповедите за обявяване и/или актуализация на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии. През 2025 г. са проверени всички планирани обекти, както следва:

- 4 резервата - „Кастракий“, „Червената стена“, „Сосковчето“, „Казаните“;
- 4 поддържани резервата - „Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“, „Шабаница“;
- 13 защитени местности - Защитена местност "Манастирището", Защитена местност "Соскучански дол", Защитена местност "Хубча", Защитена местност "Старата гора", Защитена местност "Борино", Защитена местност "Света Неделя", Защитена местност "Триградското ждрело", Защитена местност "Средните ливади", Защитена местност "Лятната гора", Защитена местност "Рожен", Защитена местност "Момина вода - Ахматица", Защитена местност "Дяволски мост", Защитена местност "Врџ Средногорец";

- 8 природни забележителности – Природна забележителност "Невјастата", Природна забележителност "Смолянските езера", Природна забележителност "Буйновското ждрело", Природна забележителност "Дяволски мост и водопада в местността "Хайдушки дол", Природна забележителност "Чудните мостове-Еркийюприя", Природна забележителност "Родопски силивряк", с. Любино, Природна забележителност "Родопски силивряк", с. Дядовци, Природна забележителност "Хладилната пещера".

През 2025 г. не са извършени извънредни проверки по Закона за защитените територии.

Подробна информация за всяка защитена територия от териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, може да бъде намерена в базата данни за защитените територии на инспекцията /регистър на защитените територии/: <https://smolyan.riosv.com>, както и на интернет страницата на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС)/Регистър на защитените територии и защитените зони/: <https://eea.government.bg/zpo/bg/>.

2. Защитени зони по „Натура 2000“

„Натура 2000“ е общоевропейска мрежа, съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа и се създава в съответствие с две Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, наричана накратко (Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО за опазването на дивите птици, наричана накратко (Директива за птиците). Общата и основна цел на Директивата за местообитанията, е поддържане и възстановяване на естествените местообитания и видовете от дивата флора и фауна в благоприятно природозащитно състояние. Директивата за птиците се отнася до всички естествено срещащи се диви птици, с прилагане на разпоредбите, свързани със защитата, управлението и контрола на тези видове и установяване на правила за тяхното използване.

Създаването на екологичната мрежа „Натура 2000“ в България е регламентирано в Закона за биологичното разнообразие, в съответствие с нормите на двете европейски директиви.

Подробна информация и публичен достъп до данните за защитените зони, процедурите за оценка на съвместимост и свързаните с тях документи са налични на интернет страницата на **Информационната система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000:**

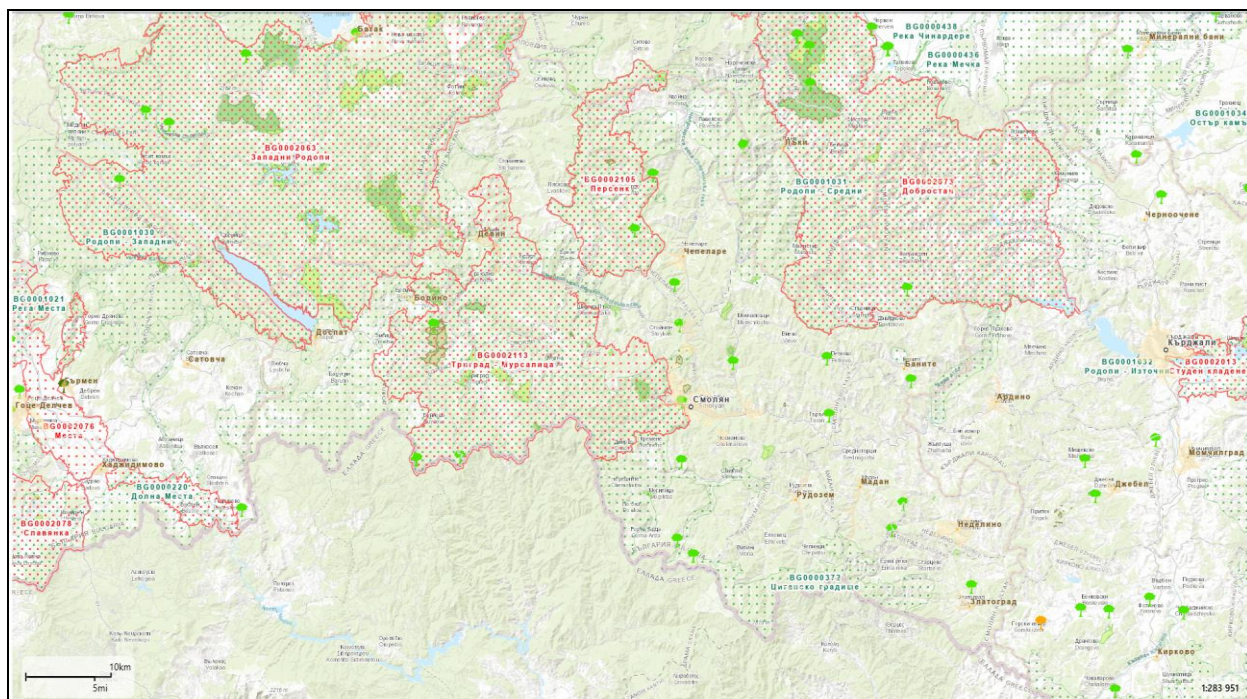
<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App>

На интернет страницата на Министерството на околната среда и водите, в раздел ПРИРОДА/НАТУРА 2000/НАТУРА 2000 в България/Информационна система за НАТУРА 2000 в България, също е осигурен публичен достъп до единната информационна система за мрежата Натура 2000 в България (нова версия) и до публичното приложение за достъп до отворени данни за мрежата Натура 2000, както и до разработените по проект на МОСВ

мобилни приложения за публична информация и мобилен достъп до справочни услуги от системата за мрежата Natura 2000 за Android и за iOS.

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян попадат общо 9 защитени зони, като част от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, на обща площ от около 211708 ха, включващи 4 защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна - „Родопи Западни“, „Родопи Средни“, „Циганско градище“ и „Долна Места“ и 5 защитени зони за опазване на дивите птици - „Триград-Мурсалица“, „Персенк“, „Добростан“, „Западни Родопи“ и „Места“.

Визуализация на местоположението и обхвата на защитените зони е представена на фигурата по-долу:

Основна информация с актуални към момента данни за защитените зони като част от Европейската екологична мрежа „НАТУРА 2000“ в обхвата на дейност на РИОСВ – Смолян са представени в следните две таблици:

Защитени зони за опазване на дивите птици в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян:

Код	Наименование	Заповед за обявяване на зоната	Обща площ (ха)	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0002073	„Добростан“	Заповед № РД-528 от 26 май 2010 г. (ДВ, бр. 47 от 22.06.2010 г.)	83655,4406	Баните и Смолян, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на на територията на РИОСВ-Пловдив и РИОСВ-Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян - 51%; РИОСВ-Пловдив - 31% и РИОСВ-Хасково - 18%.
BG0002113	„Триград-Мурсалица“	Заповед № РД-531 от 26 май 2010 г. (ДВ, бр. 50 от 02.07.2010 г.)	55340,9527	Борино, Доспат, Смолян, Девин, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ - Смолян.
BG0002063	„Западни Родопи“	Заповед № РД-835	133384,7816	Борино, Доспат, Девин, област	Попада и на на територията на

		от 17 ноември 2008 г. (ДВ, бр. 108 от 2008г.), променена със Заповед № РД-890 от 26 ноември 2013г. за увеличаване на площта.		Смолян и Сатовча, област Благоевград	РИОСВ-Пазарджик и РИОСВ-Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Пазарджик - 84%, РИОСВ-Смолян - 9%, РИОСВ-Благоевград - 7% .
BG0002105	„Персенк”	Заповед № РД - 772 от 28 октомври 2008г. (ДВ, бр. 103 от 02.12.2008 г.)	16119,674	Девин, Чепеларе, Смолян, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ-Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян -93%, РИОСВ-Пловдив -7% .
BG0002076	„Места”	Заповед № РД-532 от 26 май 2010 г. (ДВ, бр. 51 от 06.07.2010 г.)	20426,6444	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ-Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Благоевград - 90% и РИОСВ- Смолян - 10% .

• Защитени зони опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян:

Код	Наименование	Заповед за обявяване на зоната	Обща площ (ха)	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0000372	„Циганско градище”	Заповед № РД-342 от 31 март 2021 г. (ДВ, бр. 54 от 29.06.2021г.)	9555,741	Смолян, Златоград, Рудозем и Мадан, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ - Смолян.
BG0001030	„Родопи Западни”	Заповед № РД-278 от 31 март 2021 г. (ДВ, бр. 45 от 28.05.2021г.)	272851,406	Смолян, Борино, Доспат, Девин, Рудозем, Чепеларе, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ-Пазарджик, РИОСВ-Благоевград и РИОСВ - Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян - 47%, РИОСВ-Пазарджик - 42%, РИОСВ-Благоевград - 9%, РИОСВ - Пловдив - 2% .
BG0001031	„Родопи Средни”	Заповед № РД - 351 от 31 март 2021 г. (ДВ, бр. 59 от 16.07.2021 г.)	155107,6837	Смолян, Баните, Чепеларе, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на територията на РИОСВ-Пловдив и РИОСВ-Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ-Смолян - 42%; РИОСВ-Хасково -30% и РИОСВ - Пловдив - 28% .
BG0000220	„Долна Места”	Заповед № № РД-86 от 24 януари	9585,6122	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ-Благоевград,

		2024 г. (ДВ, бр. 16 от 23.02.2024 г.)			при следните пропорции на площите: РИОСВ-Благоевград - 75% и РИОСВ-Смолян - 25% .

Само територията на Община Неделино, попадаща в териториалния обхват на инспекцията не се засяга от защитени зони по смисъла на ЗБР.

Зоните по двете директиви в голяма си част се припокриват. Защитени зони „Триград-Мурсалица” с код BG0002113 за опазване на дивите птици и „Циганско градище” с код BG0000372 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, са разположени изцяло на контролираната от РИОСВ - Смолян територия, а останалите седем защитени зони, попадат отчасти в териториалния обхват на инспекцията.

Защитена зона BG0001030 „Родопи Западни“ е най-голямата защитена зона в България и една от най-големите в Европа и едновременно с това е ключово място за опазване на кафявата мечка – без опазване на тази зона срещу фрагментация и засилване на човешко влияние, бъдещото на цялата Рило-Родопска популация на мечката, включително и гръцката ѝ част, би било несигурно.

През 2025 г. не са настъпили промени в броя, площта и състоянието на попадащите в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян девет защитени зони, като към настоящия момент процесът по издаване на заповедите за обявяването им е приключил.

Със заповедите за обявяване на защитените зони и с плановете за управлението им (ако има такива) се определят режимите на дейности в тях, с цел опазване предмета на опазване в съответната защитена зона.

За защитените зони и промените в тях, РИОСВ – Смолян води публичен регистър, достъпен на интернет страницата на инспекцията: <https://smolyan.riosv.com>.

С цел опазване, съхраняване и поддържане на мрежата от защитени зони „Натура 2000“ на регионално ниво, РИОСВ – Смолян осъществява текущ, последващ и превантивен контрол. В тази връзка, през 2025 г. е осъществен контрол по спазване на режимите, определени в заповедите за обявяване на защитените зони, както и по реализацията на проекти, плановете, програми и инвестиционни предложения, във връзка с предмета и целите на опазване на защитени зони от Екологичната мрежа „Натура 2000“, като са извършени: 2 бр. теренни проверки на защитени зони, във връзка с контрол по спазване на режимите и забраните в защитените зони, определени със заповедите за обявяването им; 7 бр. теренни проверки на защитени зони, във връзка с контрол по изпълнение на условията, поставени в издадени от директора на РИОСВ – Смолян решения по ОС; 3 бр. проверки по документи относно етапите на реализация на ИП/ППП, попадащи в границите на защитени зони, както и валидността на издадените от инспекцията решения за съгласуването им; както и 2 бр. извънредни проверки за дейности в защитени зони - по сигнал и по писмо на ДФ „Земеделие“.

В рамките на осъществения планов контрол, съгласно програмата за планирани проверки, през 2025 г. са проверени всички планирани обекти (защитени зони) за контрол: 33 „Родопи Западни“; 33 „Родопи Средни“ и 33 „Западни Родопи“, като не са установени нарушения на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), в т.ч. дейности по:

- неспазване на режимите и забраните на проверените защитени зони „Родопи Западни“ и „Родопи Средни“, определени със заповедите за обявяването им;

- неспазване на поставените условия в решенията по оценка за съвместимост, издадени от директора на РИОСВ – Смолян.

При извършения последващ контрол относно етапите на реализация на съгласуваните от инспекцията ИП/ППП в границите на защитени зони, както и валидността на издадените решения за съгласуването им се установява, че от проверените общо 7 бр. решения по ОС, само едно не е актуално, тъй като съответното ИП не е реализирано. Малкият брой съгласувани ИП/ППП в границите на защитените зони, както и резултатите от последващия контрол, показват по-малък натиск върху биоразнообразието в зоните. Обработената информация по отношение етапите на реализация на съгласуваните от инспекцията ИП/ППП

в границите на защитени зони е необходима и ще подпомогне за обективното отчитане на кумулативното въздействие от реализацията на съответните ИП/ППП върху предмета и целите на опазване в защитените зони.

При извършените две извънредни проверки за дейности в защитени зони – 1 бр. проверка във връзка с писмо на ДФ „Земеделие“, в землището на с. Горна Арда, община Смолян, област Смолян и 1 бр. по сигнал за строителство в землището на с. Плетена, община Сатовча, област Благоевград. При проверката на място в землището на с. Плетена, община Сатовча е установено нарушение на Закона за биологичното разнообразие, в областта на НЕМ - извършени дейности в обхвата на защитена зона „Родопи Западни“, без същите да са процедурани по реда на чл. 31 от ЗБР (процедура по оценка за съвместимост). За установеното нарушение в защитената зона е съставен 1 бр. АУАН по Закона за биологичното разнообразие, с последващо издаване на наказателно постановление от Директора на РИОСВ – Смолян. При проверката на място в землището на с. Горна Арда, община Смолян не са констатирани дейности по неспазване на режима на защитена зона „Родопи Западни“, определен със заповедта за обявяването ѝ. Установено е, че проверявания земеделски имот (НТП: „ливада“), на терен представлява ливада и не е разоран.

Постигнатите резултати от осъществения планов контрол и извършените извънредни проверки сочат висока ефективност на административния контрол, поради липса на неспазени условия в решенията по оценка за съвместимост (ОС), постигната превенция (изпълнение за планираните проверки на 100%), както и че икономическите дейности в защитените зони се развиват без да компрометират природозащитните цели на мрежата „Натура 2000“, с което се постига цялостно положително въздействие на регионално ниво.

Превантивният контрол на защитените зони се осъществява, чрез процедурата по оценка за съвместимост на планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) с предмета и целите на опазване на защитените зони. С прилагането на процедурата, още на най-ранен етап от реализацията на определен план, програма, проект или инвестиционно предложение, се преценява вероятната степен на отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони. Процедурата е регламентирана с чл. 31 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, а условията и реда за извършването ѝ, са определени с *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*, съгласно които на оценка за съвместимост се подлагат:

– планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, извън обхвата Приложения №1 и №2 на ЗООС, но попадащи изцяло или отчасти в границите на защитени зони и са свързани с промяна предназначението и/или начина на трайно ползване на имота (*самостоятелна процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС*);

– планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, попадащи в Приложения №1 и №2 на ЗООС (*съвместена процедура по оценка за съвместимост по реда на Глава трета от Наредбата за ОС*).

В решенията по ОС, с които се съгласува реализацията на инвестиционни предложения/планове/програми/проекти се поставят задължителни за изпълнение условия, както и въвеждане в 5-годишен срок от датата на издаване, в който ако възложителят не започне действия по осъществяване на инвестиционното предложение, плана, програмата, решението автоматично прекратява действието си.

За останалите ППП и ИП и/или техни изменения или разширения, които не попадат в приложимостта на самостоятелната и/или съвместената процедура по оценка за съвместимост, в зависимост от техния характер и вероятността от въздействието им върху защитените зони, компетентният орган по околна среда, преценява начина на процедурите и определя приложима процедура, съгласно разпоредбата на чл.2, ал.2 от *Наредбата за ОС*.

Провеждането на процедурата по ОС за всяко ИП/ППП е процес, при който се определят и оценяват евентуалните въздействия, които то може да окаже самостоятелно или в комбинация в други проекти или планове върху Натура 2000, като се преценява дали тези

въздействия могат да бъдат значителни.

Проведените през 2025 г. процедури по реда на чл. 31 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)* и *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*, включват:

- 51 бр. решения за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони /чл. 18 от *Наредбата за ОС*/;

- 1 бр. решение за прекратяване на процедура по реда на *Наредбата за ОС*;

- 998 бр. писма по чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС*;

- 37 бр. решения (съвместени процедури ОВОС и ЕО), включващи:

- 1 бр. решение по ОВОС за одобряване на ИП.

- 27 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда, с характер „да не се извършва ОВОС“.

- 9 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка, от които 8 бр. са с характер „да не се извършва екологична оценка“ и 1 бр. е с характер „да се извърши екологична оценка“.

През 2025 г. по реда на ЗООС и/или ЗБР (съвместена и самостоятелна процедури) са съгласувани общо 75 бр. инвестиционни предложения, планове, програми, проекти (ИП/ППП), попадащи в границите на защитени зони, от които 51 бр. са в самостоятелна процедура по ОС, а 24 бр. са в съвместена процедура по реда на ЗООС и ЗБР (част от процедурите по ОВОС и ЕО).

При провеждането на процедурите по ОС през 2025 г., за всяко ИП/ППП се прилагат и използват резултатите от извършен пространствен анализ в ГИС среда и количествен анализ по отношение местоположението и обхвата на засегнатите защитени зони, на типовете природни местообитания и местообитания на видовете, предмет на опазване в съответната засегната защитена зона. Извършвана е количествена оценка за степента на засягане на природни местообитания и местообитанията на видовете, използвайки данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“. Оценяват и анализират се наличните данни за вероятността за натрупване и/или наслагване на евентуалните въздействия върху предмета и целите на опазване в защитените зони. С цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия, при реализацията на дейностите, заложиени в инвестиционните предложения, планове, програми, в издадените решения се поставят условия за изпълнение.

Сравнителният анализ на проведените процедури по ОС (съвместена и самостоятелна процедури) по отношение броя на издадените административни актове през периода 2021 г. - 2025 г., показва следните тенденции:

• увеличение броя на актовете, издадени по реда на чл. 31 от ЗБР и чл. 18 от *Наредбата за ОС* – решения за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони, достигайки до броят им през 2023 г. През отчетната година няма издавани решения за извършване на оценка за степента на въздействие на ППП/ИП върху защитени зони (по чл. 20 от *Наредбата за ОС*) и решения по оценка на степента на въздействие (по чл. 28 от *Наредбата за ОС*);

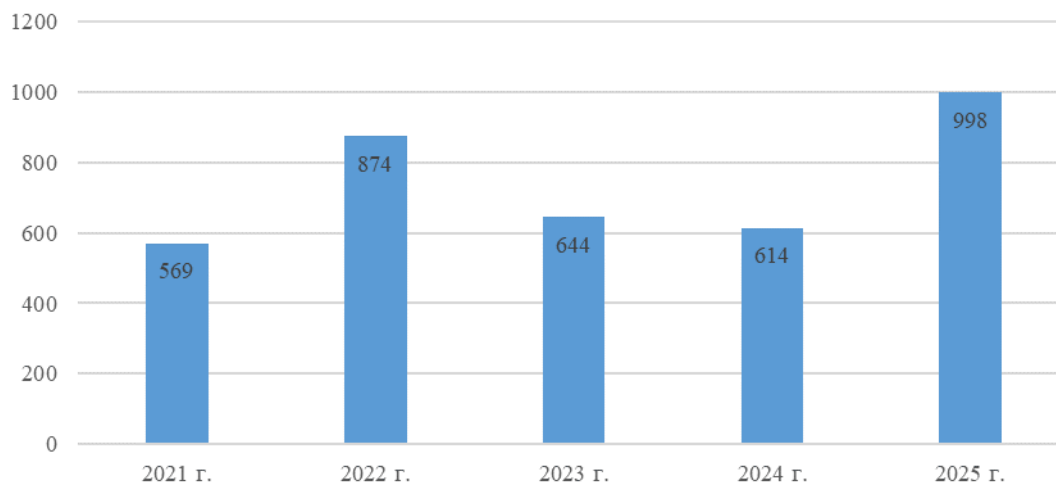
• намаление броя на издадените решения за прекратяване на започнали процедури по ОС по реда на *Наредбата за ОС*, спрямо предходните две години (2024 г. и 2023 г.), но запазване на основата причина за прекратяване, а именно не представяне на изисквана допълнителна информация в определения срок от възложителите.

Тип решение \ Година	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.
Решения по реда на чл. 31 от ЗБР и чл. 18 от <i>Наредбата за ОС</i>	36	29	52	40	51
Решения по реда на чл. 31 от ЗБР	0	0	3	0	0

и чл. 20 от Наредбата за ОС					
Решения за прекратяване на процедури по ОС по реда на Наредбата за ОС	3	2	6	4	1

Таблица с данни за броя на издадените решения по реда на Наредбата за ОС, разпределени по тип и година на издаване.

• значително увеличение в броя на писмата, издадени по реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, които през отчетната година са 998.

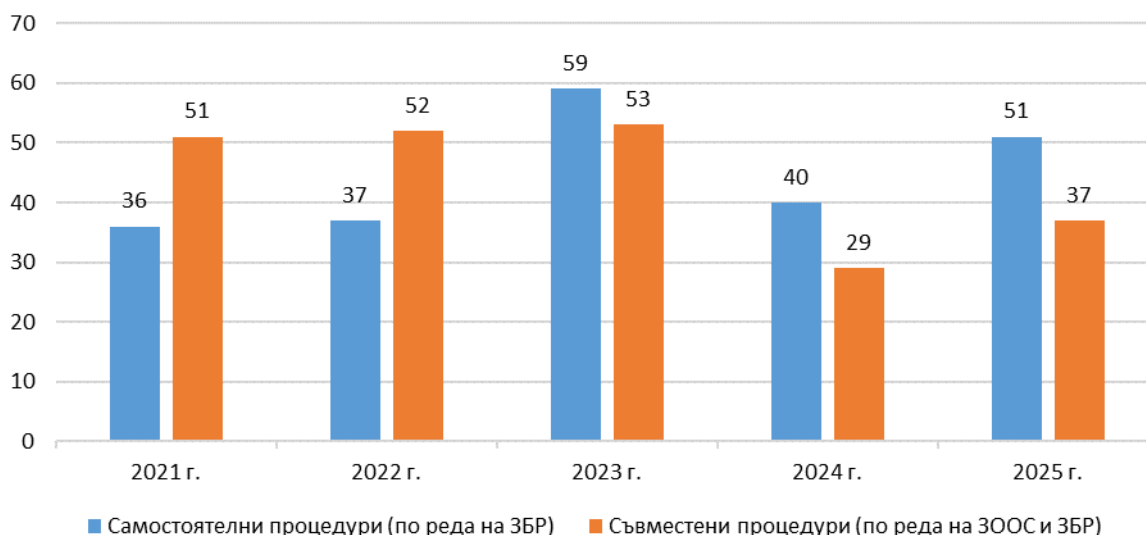

На фигурата е представен броят на писмата, изготвени съгласно чл. 2, ал.2 от Наредбата по ОС, сравнителен анализ за периода 2021 -2025 г.

• увеличение на проведените самостоятелни процедури по ОС (по реда на ЗБР) и на съвместените процедури по реда на ЗООС и ЗБР, спрямо предходната 2024 г., като независимо от увеличението през 2025 г. на съвместените процедури, се запазва тенденцията за техния по-малък брой спрямо 2021 г., 2022 г. и 2023 г.

• запазване на тенденцията решенията по преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони (самостоятелни процедури) да са по-голям брой от тези на съвместените процедури по реда на ЗООС и ЗБР.

Брой на процедираните от РИОСВ - Смолян ИП/ППП, съгласувани по реда на ЗООС и/или ЗБР (самостоятелни и съвместени процедури)

Повече от половината писма, издадени по реда на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС се отнасят за инвестиционни предложения, следвани от горскостопански програми, в т.ч. и техни изменения, планове/проекти, вкл. ПУП, план-извлечения и малък брой технологични планове за залесяване на държавни горски стопанства и предписания по чл.106/чл.131 от ЗГ. По своя характер, инвестиционните предложения са основно в сферата на жилищното строителство, търговията, услугите и в отрасли като земеделие, туризъм и лека промишленост, както и инвестиционна инициатива за въвеждане на мерки за енергийна ефективност на обществени сгради; изграждане на гаражи; плътни огради; нови кабелни линии ниско напрежение за външно ел. хранване на сгради; покривни и наземни фотоволтаични инсталации в урбанизирани територии; реализиране на преместваеми обекти; реконструкция/ремонт на: пътища, улици, спортни площадки, паркови пространства, водопроводи, канализационни отклонения и др. общински обекти, извън обхвата на глава шеста на ЗООС и за които предвид тяхното местоположение, обем и характер е преценено, че няма вероятност да доведат до значително отрицателно въздействие върху защитените зони и в тази връзка не е необходимо провеждане на процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС.

Наблюдава се лек спад на интереса от страна на фирми и частни лица за използване на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и изграждане на нови или разширение на съществуващи фотоволтаични електрически инсталации, но има процедиранни инвестиционни предложения за изграждане на обекти/системи за съхранение на електрическа енергия в урбанизирани територии.

През отчетния период се запазва малкия брой писма по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС, отнасящи се за план-извлечения за промяна вида на сечта и за предписания по чл. 106 и чл. 131, ал. 2 от Закона за горите.

Анализирайки проведените процедури по ОС се отчита запазване на тенденцията, процедираните ИП/ППП, да са основно обекти за сезонен отдых (къщи за гости, бази за отдых, вилно застрояване, жилищни сгради) и селскостопански постройки и навеси за съхранение на инвентар и продукция, както и горскостопански дейности и обекти, земеделие, автосалон с гаражи и др., както и предвиждания, свързани с почистване на земеделски земи от повредена и пострадала от биотично и абиотично въздействие храстова и дървесна растителност, с цел намаляване риска от развитие и разпространение на болести, каламитети и/или пожари и обезопасяване на съществуващи линейни съоръжения.

3. Биоразнообразие

Територията, контролирана от РИОСВ – Смолян се характеризира с голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и с наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти, както и изобилие от ценни лечебни растения. Срещат се над 100 вида ендемични видове растения, някои от които са с по-широко разпространение, други са с ограничени ареали и имат единични находища, като родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*), родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*), блатен плаун (*Lycopodiella inundata*), кръглолистна росянка (*Drosera rotundifolia*), блатно петльово перо (*Gladiolus palustris*) и други.

В горските територии преобладават иглолистните видове, включващи основно смърчови и бялборови гори, и по-слабо застъпените елови, черборови и др. насаждения, както и наличие на смесени и на широколистни гори, представени от бук, дъб, габър, горун, ясен, бреза и други. Обширните иглолистни и смесени гори в региона, както и наличието на значими скални образувания, се явяват едновременно местообитания и ключови места за опазване на защитените видове – кафява мечка, вълк и дива коза. Много вековни смърчови и черборови гори, и местообитания на защитените видове, като родопски крем и блатен плаун, са обект на защита и опазване и по реда на Закона за защитените територии.

Животинският свят е представен с богато разнообразие от птици, влечуги, земноводни, бозайници и риби, голяма част от които са включени в Приложение II и III от Закона за биологичното разнообразие. Територията е обитавана от над 250 вида птици, предимно

горски видове, като повече от половината са и гнездящи, а броят на срещаните бозайници е над 80 вида.

- Опазване на защитени растителни и животински видове и техните местообитания и устойчивото ползване на биологичните ресурси.

Съгласно Закона за биологичното разнообразие, за защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в Приложение № 3 от закона, като за тях са регламентирани и въведени редица забрани, валидни за всички жизнени стадии от развитието им, като за видове със знак (*) се прилагат разпоредбите на чл. 278д от Наказателния кодекс. Такива видове са например кафявата мечка, видрата, европейска дива котка, дива коза, шипоопашата костенурка и други, а от птиците – малък корморан, ловен сокол, сокол скитник, ливаден дърдавец и други.

Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие, включва извършване на контрол върху състоянието на защитени растителни и животински видове и техните местообитания; устойчивото ползване на лечебни растения и оценка състоянието на естествените им находища; предотвратяване на риска от увреждане на видове, местообитания и територии; опазването на вековни или забележителни дървета, регулирано ползване на растителни и животински видове, чрез извършване на регистрация на екземпляри по чл. 91 от ЗБР и по ЗЗЖ, мониторинг защитени видове и местообитания.

През 2025 г. е осъществен текущ контрол по Закона за биологичното разнообразие на ловни стопанства от териториалния обхват на РИОСВ - Смолян, относно спазване на условията по разрешителни за дива коза, като са проверени всички планирани четири обекта (ловни стопанства). В периода април - декември 2025 г. е проведен и ежегодния мониторинг на дива коза, като отчетените резултати, показват стабилно състояние на популацията на защитения вид.

Извършен е планов контрол по отношение състоянието на находища на следните защитени растителни видове: Находище на блатен плаун /*Lycopodiella inundata*/, гр. Смолян, Находище на Джел /*Plex aquifolium*/, с. Чеплетен, община Смолян, Находище на родопски крем /*Lilium rhodoreum*/, м. Кичик кая, гр. Рудозем и с. Рибница, община Рудозем и Находище на Родопски крем /*Lilium rhodoreum*/, с. Стойките, община Смолян. От извършените проверки и осъществения мониторинг е установено, че популациите им са стабилни и не са констатирани нарушения.

Ежегодно, обект на контрол относно продажбата на защитени видове – растения и животни са обществени пазари. В тази връзка, през 2025 г. е проверен Общински пазар в гр. Смолян, като не е констатирана продажба на защитени видове, както и нарушения на ЗБР.

Осъщественият през 2025 г. планов контрол по прилагане на Закона за биологичното разнообразие, включва и извършените 1 бр. проверка на изложба в природонаучен кът към Регионален исторически музей в гр. Смолян, място за излагане на препарати от защитени видове и 5 бр. проверки по издадени разрешителни от министъра на околната среда и водите за извършване на дейности със защитени видове, при които не са констатирани нарушения и извършаване на дейности на територията на РИОСВ – Смолян.

В изпълнение на функциите по превантивен контрол за опазване на биологичното разнообразие, през 2025 г. е осъществена регистрация на животински видове, включени в Конвенцията за международна търговия с диви растителни и животински видове (CITES), като са издадени 11 регистрационни карти, съгласно чл. 91 от Закона за биологичното разнообразие. Извършена е регистрация на животински видове по реда на Закона за защита на животните (ЗЗЖ), като са издадени 23 бр. регистрационни карти.

- Вековни дървета

Отделни вековни или забележителни дървета могат да се обявяват за защитени със заповед на министъра на околната среда и водите, в или извън населените места, съгласувано със собственика на имота, в който се намира дървото. Обявените за защитени дървета се вписват в регистри на Министерството на околната среда и водите и съответната РИОСВ.

През 2025 г. със заповеди на министъра на околната среда и водите са обявени нови три вековни дървета, находящи се в землището на с. Стойките, община Смолян, от които 2 бр. са от вида „обикновен смърч“ и 1 бр. е от вида „обикновен бук“.

Осъществен е текущ контрол на вековни и забележителни дървета по отношение спазване на режими и мониторинг на състоянието им, като са проверени: „Чинар“, гр. Смолян; „Питомен кестен“, землище на гр. Златоград; „Черен бор“, землище на с. Сивино; „Бял бор“, землище на с. Сивино; „Бук“, землище на с. Горна Арда; „Бук“, землище на гр. Смолян; „Бук“, землище на с. Буйново; „Бук“, землище на с. Буйново; „Смърч“, землище на с. Кожаре. При проверките на терен е констатирано, че вековните дървета са в добро санитарно състояние и няма нарушения от антропогенен характер, с изключение на едно дърво „Бук“, землище на с. Буйново, което е изсъхнало по естествени причини.

В таблицата в Приложение №2 е представена по-подробна информация за вековните дървета на територията на инспекцията за 2025 г.

В рамките на осъществения текущ контрол, през 2025 г. са извършени общо 208 бр. проверки за установяване на щети върху селскостопанско и друго имущество, нанесени от вида Кафява мечка (*Ursus arctos*) - защитен вид, включен в Приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Чрез проверки на място от експерти на РИОСВ – Смолян и Групата за бързо реагиране към РИОСВ - Смолян е установено, че 175 броя от нанесените щети върху селскостопанското имущество и домашни животни, са причинени от кафява мечка, а за 22 бр. не е доказано, че щетите са от мечка. При 11 от проверките е установено, че няма нанесена щета, а само присъствие на кафява мечка. Увеличава се броят на доказаните щети, причинени от кафява мечка от 121 броя през 2024 г., на 175 бр. през 2025 година.

Основните причини са липсата на естествена хранителна база през годината и необезопасени с превантивни мерки (електрически огради) пчелини. Поради констатирана по-висока концентрация на щети и системно навлизане на мечки в рамките на населените места в териториите на ТП „ДГС-Славейно“, ТП „ДГС - Борино“ и ТП „ДГС-Смилян“, ТП „ДГС-Доспат“ и ТП „ДГС-Триград“ от Министерство на земеделието и храните са издадени разрешителни за отстрел на 6 проблемни екземпляра кафява мечка. По време на действието на разрешителните няма отстреляни екземпляри.

Наличието на ГБР улеснява и подпомага дейността на инспекцията по отношение опазване и мониторинг на защитения вид - кафява мечка, включително за установяване на щетите, нанесени от нея върху селскостопанското имущество, както и изготвянето на предложения до МОСВ за изплащане на съответните обещания за нанесените щети. И през следващата година ще продължи кампанията по разясняване сред местното население на видовете превантивни мерки за защита на домашни животни и/или селскостопанското имущество.

Във връзка с осъществяване на превантивен контрол са взети участия в експертни екологични съвети, работни срещи, междуведомствени и епизоотични комисии, заседания на технически съвети и комисии, както и участия в лесоустройствени съвещания и комисии по ловно стопанство.

През 2025 г., осъщественият контрол включва и извършване на извънредни проверки по опазване на биологичното разнообразие, включващи:

➤ проверки по сигнали за бедстващи защитени видове животни, които в зависимост от състоянието им са транспортирани до Спасителен център, лекувани във ветеринарен център и освобождавани в естествена среда. Извършените проверки са основно по сигнали за намерени птици в безпомощно състояние, както следва: горска улулица намерена в гр. Златоград; екземпляри от видовете сова, зелен кълвач, бързолет, голям ястреб и сокол орко, намерени в гр. Смолян; червеногърба сврака в с. Старцево, община Златоград; обикновен мишелов в с. Серафимово, община Смолян; малък ястреб в с. Хвойна, община Чепеларе, както и проверки по сигнали за намерено паднало гнездо на лястовици в махала "Гращица", с. Стойките, таралеж в безпомощно състояние в град Смолян и екземпляр на ранено мече в с. Кошница, община Смолян, което е уловено и транспортирано до Парк за мечки в гр. Белица, впоследствие транспортирано до зооцентър в гр. Добрич, където по-късно умира от раните си.

➤ проверки за присъствие на екземпляри кафява мечка в населени места – село Кестен и гр. Девин, кв. Настан, община Девин.

➤ проверки по сигнал за унищожено находище от защитен растителен вид - родопски крем, в района на с. Проглед, община Чепеларе, като е констатирано, че няма увреждане на находището, а в съседство са извършвани действия по монтаж на оранжерия. Дадени са предписания за предприемане на действия по премахване на оранжерията, които са изпълнени.

➤ проверка по сигнал за пречупено вековно дърво в землището на с. Цацаровци, община Златоград, при която е установено, че едно от разклоненията е счупено вследствие на сняг и вятър. Предприети са действия по почистване на увредените клонове.

➤ проверка по предложение за обявяване на вековни дървета в землището на с. Стойките, община Смолян – направена е локализация и замервания и са предприети действия по изясняване на собствеността.

- Мониторинг на биологичното разнообразие

През 2025 г. е извършен мониторинг на защитените видове: кафява мечка, дива коза, родопски крем, джел, блатен плаун и горски сънливец, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) в България. Всички данни от мониторинга за защитените видове са въведени в националната база данни за биологичен мониторинг към ИАОС.

Извършеният през месеците ноември – декември 2025 г. ежегоден мониторинг, относно стопанисването и опазването популацията на дивата коза, на територията на ДЛС „Извора“ - гр. Девин и ДЛС „Кормисош“ - гр. Лъки, показва, че популацията на вида е в стабилно състояние. Подобно е състоянието и в другите регистрирани местообитания и популации, извън тези ловни стопанства, а именно на територията на ДГС „Смолян“, ДГС „Борино“, ДГС „Триград“, ДГС „Хвойна“, ДГС „Михалково“, ДГС „Широка лъка“ и ДГС „Смилян“. През последните години, при проведените наблюдения е констатирано достигане на оптималния запас в тези местообитания и миграция на екземпляри в съседни райони, където природните и антропогенни условия са благоприятни за създаване на нови популации. През годината, няма промяна в броя на издадените от МОСВ разрешителни за отстрел на диви кози, спрямо предходната 2024 г., като всички разрешителни са реализирани.

Съвместно с участието на ИАОС и на регионалните структури на МОСВ и МЗХГ, е извършен и есенен мониторинг на вида кафява мечка на територията на Родопите, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) в България. Данните от мониторинга са предоставени на Изпълнителната агенция по околна среда.

- Лечебни растения

Лечебните растения в естествените им находища, се опазват от увреждане или унищожаване, с цел осигуряване на устойчивото им ползване, като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. Опазването включва поддържане и съхраняване на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания и на популациите от видове лечебни растения, както и контрол по отношение устойчивото им ползване и оценка състоянието на естествените им находища.

Ежегодно за съответната календарна година, министърът на околната среда и водите издава заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения. Режимът на опазване и ползване се прилага за видове, чиито ресурси проявяват трайна тенденция за намаляване и съществуваща заплахата за естественото им разпространение в природата. С тази заповед се определят допустимите за събиране количества от 11 билки (кг сухо тегло) от естествени находища, извън територията на трите Национални парка. Към тях спадат лечебна иглика, червен божур, бял пелин, лазаркиня, лудо биле и други.

В РИОСВ – Смолян не са постъпвали искания за ползване през 2025 г. на лечебни растения под специален режим на ползване, респ. няма издавани заповеди на директора на РИОСВ – Смолян за отпускане на квоти за ползването им.

С издадената заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения на министъра на околната среда и водите, за поредна година е въведена забрана за събиране от естествените му находища, включително и за лични нужди на лечебното растение - Мурсалски чай (*Sideritis scardica* Grisb.). Забраната не важи за продажба на билки от култивиран Мурсалски чай, която се разрешава след издадено удостоверение от

съответната общинска администрация с данни за местонахождение, площ и количество на произведените през годината количества билки. Въведена е практика за съвместни проверки с РДГ и ДГС/ДЛС при осъществяване на контрол по спазване на забраната за ползване от естествените находища на мурсалски чай, както за стопански, така и за лични цели.

За оценка състоянието на естествените находища на лечебни растения са извършени 4 бр. планови проверки на находища на пирински чай (мурсалски чай) *Sideritis scardica*, в землищата на с. Мугла, община Смолян, с. Триград и гр. Девин, община Девин и находище на иглика (*Primula veris*), с. Соколовци, община Смолян. От проверките е установено, че находищата са в сравнително добро състояние, като не е констатирано ползване.

През 2025 г. са проверени 5 билкозаготвителни пункта, като е установено, че 4 от тях по време на проверките не осъществяват дейности по изкупуване и реализиране на билки от лечебни растения. Проверен е и Общински пазар в гр. Смолян относно продажбата на лечебни растения и билки, като не са констатирани нарушения.

Проверени са две горски стопанства – ДГС-Смолян и ДГС-Триград за издадени позволителни за лечебни растения. При проверките е установено, че позволителните са издавани съгласно нормативните изисквания.

През 2025 г. по самосезиране е извършена извънредна проверка на находище на лечебното растение обикновено орехче (*Filipendula ulmaria*) в землището на с. Стойките, община Смолян, при която е констатирано нерегламентирано стопанско ползване от физически лица. Съставен е акт за установяване на административно нарушение и е издадено наказателно постановление.

II. 5. УПРАВЛЕНИЕ НА НАТУРА 2000

В съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие, осигуряващи дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания в Европа, след изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие (обн., ДВ, бр.88 от 2023г.), през 2024 г. в РИОСВ – Смолян е създаден регионален орган по управление на Натура 2000. През 2025 г. е приета Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони /ПМС № 236 от 7.11.2025 г., обн., ДВ, бр. 96 от 11.11.2025 г., в сила от 11.11.2025 г./, с която е регламентирано успешното и ефективно управление на защитените зони в териториалния обхват на инспекцията. Отдел „Управление на Натура 2000“, изпълнява дейности, осигуряващи прилагането на екосистемен подход и природосъобразни решения при опазване на защитените зони от мрежата „Натура 2000“ на регионално ниво, посредством разработване на планове за управление на защитените зони, проследяване на ефекта от заложените в тях мерки и оценка състоянието на целеви видове и местообитания, осигурявайки информирано участие на всички заинтересованите страни.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби.

В изпълнение на мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве, чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването на отпадъци, регламентирани в Закона за управление на отпадъците, РИОСВ - Смолян осъществява контрол на 13 общини - Ардино, Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Сатовча, Смолян и Чепеларе.

Всички общини от региона имат приети Наредби за управление на отпадъците, разработени съгласно ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

С Решение № 459 на Министерския съвет от 17.06.2021 г. е приет Национален план за управление на отпадъците (НПУО) за периода 2021-2028 година. В него са посочени стратегически цели, гарантиращи постигане на генералната цел на страната в сферата на

управление на отпадъците „Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива”:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

- Увеличаване количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци;

- Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други.

В съответствие с Националния план за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028г. са изготвени и приети от общинските съвети Програми за управление на отпадъците, на всички общини на територията на РИОСВ-Смолян. Ежегодно общините отчитат годишната дейност по управление на отпадъците, съгласно поставените цели в програмите, като екземпляр от отчета се представя в РИОСВ - Смолян.

Съгласно изискванията на Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, кметовете на общини имат задължение да извършват морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на съответната община на всеки 5 години. В тази връзка, общините Рудозем и Ардино имат актуални морфологични анализи на битовите отпадъци, образувани на тяхна територия, изготвени през 2023 година, а през 2024 г. са изготвени и на общините Смолян, Мадан, Златоград, Неделино, Чепеларе, Баните и Лъки. През 2025 г. завършиха своя морфологичен анализ общините Девин, Доспат и Сатовча. Община Борино има морфологичен анализ от 2019 г., през 2025 г. е извършено пробонабиране за 3 сезона (пролет, лято и есен), като анализа ще бъде приключен в началото на 2026 година.

На територията на РИОСВ - Смолян, всички общини имат организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Обхванати са 302 населени места, като са осигурени достатъчно съдове (контейнери и кофи) за отпадъци. Поради трудно достъпни места, малък брой жители и липса на постоянно живущи, девет населени места /0.02 % от общото население/ не са включени в системата. За извозване на битовите отпадъци от населените места има изготвени и утвърдени графици от общинските кметове.

Във връзка с информирането на обществеността по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъци, на интернет страниците на общините е публикувана информация, позволяваща всеки гражданин да се запознае с начините на управление на отпадъците на територията на съответната община. Всички общини разполагат със „зелен“ или „дежурен“ телефон“, с цел подаване на сигнали, свързани с установяване на нерегламентирани сметища и други нарушения в областта на управление на отпадъците.

За предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, кметовете на общините са издали заповеди, съгласно които всеки кмет на населено място, следи за недопускане възникването на незаконни сметища.

РИОСВ - Смолян ежегодно извършва планови проверки на всички 13 общини относно изпълнение на задълженията на общинските кметове, заложен в чл. 19 от ЗУО, както и предприетите мерките/действия в Програмите за управление на отпадъците.

2. Битови отпадъци

Системи на организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци

Събирането и транспортирането на битовите отпадъци е задължение на общините.

На територията на РИОСВ - Смолян, всички общини имат организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Обхванати са 302 населени места, като са осигурени достатъчно съдове (контейнери и кофи) за отпадъци. Поради трудно достъпни места, малък брой жители или липса на постоянно живущи, пет населени места /0.02 % от общото население/ не са включени в системата, от които в община Рудозем - с. Добрева череша и с. Дъбова, и в община Ардино - с. Аврамово, с. Дойранци и с. Песнопой.

За извозване на битовите отпадъци от населените места има изготвени и утвърдени графици от общинските кметове.

Поради планинския характер на територията, събирането на битовите отпадъци се извършва предимно с малки сметосъбиращи автомобили. Това налага претоварване на

отпадъците от общините, които са отдалечени от регионалните депа. Такива са общините Девин и Ардино, които имат издадени документи по чл. 35 от ЗУО за претоварни площадки за битови отпадъци.

Десет общини извършват самостоятелно сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците, за което притежават регистрационни документи за събиране и транспортиране, а останалите три се обслужват от лица с разрешително по ЗУО, на база сключени договори.

Непрекъснато се оптимизират системите по сметосъбиране и сметоизвозване, чрез закупуване на нови съдове и техника.

През 2025 г. от община Девин са закупени нови 300 бр. контейнери тип „Мева“, 10 бр. 1100 л. контейнери за битови отпадъци и 12 бр. кафяви контейнери за биоразградими отпадъци, с които са заменени и допълнени контейнери. През текущата година е одобрен за финансиране от ПУДООС проект на община Борино за закупуване на нов специализиран автомобил за събиране на битови отпадъци. През текущата 2025 г. са закупени 20 бр. нови съдове за битови отпадъци (10 бр. - 1100л. и 10 бр.-240л.).

Обобщени данни за обхванато население в системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци се съдържат в Приложение № 3.

С писмо на директора на РИОСВ-Смолян бяха дадени предписания на кметовете на общините за предприемане на мерки за почистване при наличие на замърсени площи с битови и строителни отпадъци по населени места и речни корита. При извършените проверки е констатирано, че предписания са изпълнени и не са констатирани нерегламентирани замърсявания с отпадъци (сметища). Общините представиха информация за почистени общо 100 бр. терени, реки и прилежащи терени и 268 бр. участъка от общински пътища и улична мрежа в населени места.

През 2025 г. са извършени общо 82 бр. проверки за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци по населени места, общинските пътища и пътищата от републиканската пътна мрежа, замърсявания на речните корита и прилежащите терени.

За почистване на нерегламентирани замърсявания и недопускане на такива са дадени 35 предписания, от тях 3 бр. са на Областно пътно управление, 1 бр. на юридическо лице, а останалите 31 бр. са на общински кметове. Предписанията са изпълнени в срок.

За поредна година общините се включиха активно в националната кампания „Да изчистим България заедно“. По данни на общините, в рамките на кампанията са взели участие 1770 души, които са събрали 71,93 т. отпадъци от 119 бр. места.

Разделно събиране на битови отпадъци

На база сключени договори с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО, в общините Смолян, Златоград, Ардино, Рудозем и Баните е въведена организация за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метални опаковки, пластмаси и стъкло от населението, търговските обекти, производствени и административни сгради, а в община Мадан - само в общинската административна сграда.

В община Златоград продължава разделното събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и отпадъци от стъклени опаковки във всичките населени места по схема „от врата на врата“, които се съхраняват временно на площадка в гр. Златоград, за която има издаден регистрационен документ, съгласно ЗУО.

Община Девин извършва самостоятелно разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, вкл. отпадъци от опаковки и извършва предварително третиране на събраните отпадъци на площадка, за която има издаден регистрационен документ.

В общините Смолян, Сатовча и Лъки са въведени системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки на база договори с организация по оползотворяване „Еко Партньърс България“ АД, „Булекопак“ АД и „Екобулпак“ АД.

За град Смолян има осигурена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, чрез сключени договори с лица, притежаващи разрешения по чл. 35, ал. 1 от ЗУО за съответната дейност. За

останалите населени места в региона, няма нормативно задължение за наличие на такива площадки, тъй като са с население под 10 000 жители.

В девет общини е организирана система за разделно събиране на текстилни отпадъци, генерирани от домакинствата, като им са предоставени специализирани контейнери от лицата, с които имат сключени договори за тяхното обслужване от "М-текс рециклиране на текстил" ООД – гр. Смолян - 7 бр., Златоград - 5 бр., Борино - 1 бр., Ардино - 3 бр., Баните - 1 бр., Мадан - 3 бр., Чепеларе - 3 бр., Лъки - 1 бр., а на община Девин - 5 бр. от „Евротекс“ ЕООД - гр. Димитровград.

Развитие на системите по разделно събиране на МРО от бита и биоотпадъци.

За разделното събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори (НУБА) общините Смолян, Чепеларе, Златоград, Борино, Девин, Лъки, Мадан и Сатовча имат сключени договори с организации по оползотворяване, а община Рудозем с лице, притежаващо документ по чл. 35 от ЗУО. За целта са разположени съдове за разделно събиране на НУБА, предимно в административни и търговски обекти.

За разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), общините Смолян, Сатовча, Девин, Златоград и Чепеларе са сключили договори с организации по оползотворяване, а община Ардино, Мадан и Рудозем с лице, притежаващо документ по чл.35 от ЗУО. За събирането на ИУЕЕО е предвидено да се правят кампании. Община Смолян разполага със 7 бр. съда за безопасно събиране и съхранение, по време на кампании.

За разделното събиране на ИУМПС, общините Борино и Чепеларе имат сключени договори с организация по оползотворяване, а общините Смолян, Девин, Рудозем, Мадан и Златоград с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО.

В таблицата Приложение № 4 са представени данните за 2025 г. за обхванатото население по общини в системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци.

Биоотпадъци

На територията на Регионално депо за неопасни отпадъци – с. Шаренска, община Мадан, функционира инсталация за предварително третиране на битови отпадъци и компостираща инсталация на Регионално сдружение на общините Мадан, Златоград и Неделино. В общините от регионалното сдружение са разположени контейнери за зелени биоразградими отпадъци с вместимост 1100 л. - 60 бр. в община Златоград, 59 бр. в община Мадан и 47 бр. в община Неделино, които се обслужват от оператора на компостиращата инсталация.

Инсталации за предварително третиране на битови отпадъци и компостиране на биоразградими отпадъци, събрани на територията на общините Смолян, Чепеларе и Баните, функционират и на територията на Регионално депо за неопасни отпадъци – Смолян, гр. Смолян, м. „Герзовица“. За разделното събиране на биоразградими отпадъци на територията на гр. Смолян са разположени 50 бр. кофи, а на населението в община Баните са раздадени 50 бр. съдове с вместимост 630 л. за домашно компостиране.

На площадка в близост до Регионално депо за неопасни отпадъци - с. Барутин, община Доспат са изградени и функционират сепарираща инсталация за битови отпадъци и компостираща инсталация за биоразградими отпадъци събрани от населението, на територията на общините Доспат, Девин, Борино, Сатовча и Сърница.

На домакинствата от гр. Смолян, с. Търън, с. Момчиловци и с. Смилян са раздадени 150 бр. компостери за домашно компостиране. Предстои да се разположат на зелени площи в гр. Смолян - 27 бр. съдове за компостиране с вместимост 1000 литра.

В гр. Ардино са разположени 3 бр. компостери за зелени отпадъци в двора на община Ардино.

Действащите инсталации за обезвреждане на битови отпадъци

Инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци на територията на инспекцията, отговарящи на изискванията на Наредба № 6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за

изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци са, както следва:

- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните, находящо се в м. „Герзовица“, землище на гр. Смолян, община Смолян;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Девин, Борино, Сатовча и Сърница, находящо се в с. Барутин, община Доспат;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино, находящо се в с. Шаренска, община Мадан;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на Община Рудозем, находящо се в землището на с. Бърчево, община Рудозем.

Общините Ардино и Лъки депонират битовите си отпадъци на регионални депа, извън територията на инспекцията, съответно на Регионален център за управление на отпадъците - Кърджали и Регионален център за обезвреждане на ТБО - Асеновград.

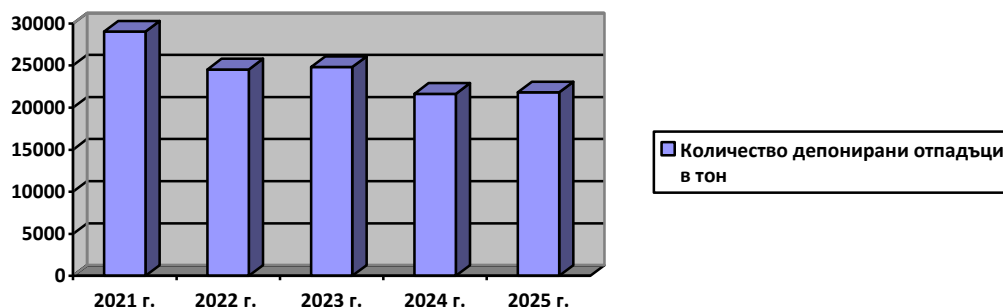
Всички общини участват в регионални сдружения.

На територията на РИОСВ - Смолян няма депа, които попадат в обхвата на процедурата по нарушението на правото на ЕС, във връзка с постановено Решение на Съда на Европейския съюз от 16 юли 2015 г. по дело С-145/14.

През 2025 г. на регионалните депа Смолян, Мадан, Доспат и Рудозем са депонирани 21 828,309 т. отпадъци, които са с 183,069 т. повече от количеството отпадъци депонирани през предходната година - 21 645,240 т. Подробни данни са представени в табличен вид, като същите са от Национална информационна система за „Отпадъци“ (НИСО), а именно:

№	Депо	Количество депонирани отпадъци през 2025 г.	Количество депонирани отпадъци през 2024 г.
1.	Регионално депо Смолян	13 628,480 т.	11 281,260 т.
2.	Регионално депо Мадан	2 798,679 т.	3 120,480 т.
3.	Регионално депо Рудозем	1 170,000 т.	1 172,750 т.
4.	Регионално депо Доспат	4 231,150 т.	6 070,750 т.
	Общо:	21 828,309 т.	21 645,240 т.

Количествата депонирани отпадъци през предходните пет години са посочени в следната диаграма:

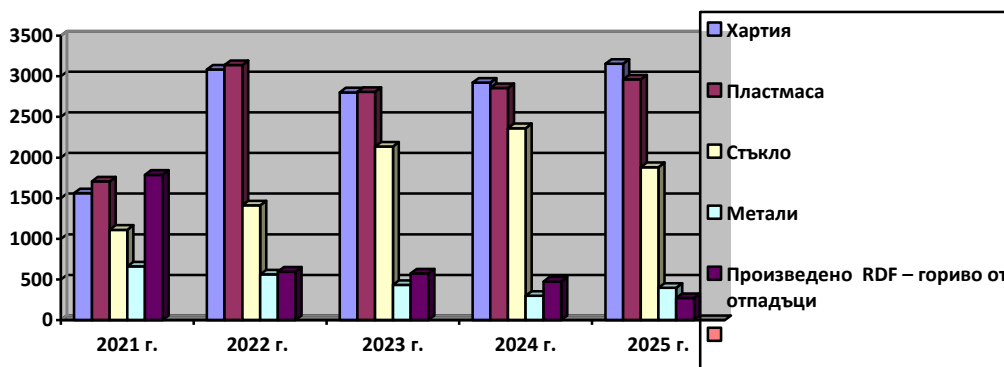
Количества депонирани отпадъци са сравними с тези от предходната година.

На Регионалните депа за неопасни отпадъци Смолян, Мадан и Доспат са разположени инсталациите за сепариране и компостиране на отпадъци. На депото за неопасни отпадъци Рудозем се извършва само ръчно сепариране.

Подробна информация за количествата отделени за оползотворяване отпадъци през изминалата година са представени в табличен вид, също по данни от НИСО:

№	Депо	Хартия /т/	Пластмаса /т/	Стъкло /т/	Метали /т/	Произведено RDF - гориво от отпадъци /т/
1.	Регионално депо Смолян	2 416,440	2 420,600	1 828,740	247,440	262,180
2.	Регионално депо Мадан	174,800	223,660	22,100	82,360	7,900
3.	Регионално депо Рудозем	188,050	25,100	16,350	-	-
4.	Регионално депо Доспат	375,332	292,959	14,793	68,313	-
	Общо: 8 667,117 т.	3 154,622	2 962,319	1 881,983	398,113	270,080

Количествата сепарирани отпадъци през предходните пет години са посочени в диаграма.

Отчита се намаление със 243,051 т. на количествата сепарирани отпадъци през 2025 г. в сравнение с предходната година - 8 910,168 т. през 2024 г. при 8 667,117 т. през 2025 година.

За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране, всеки собственик на депо предоставя:

- обезпечения, покриващи бъдещи разходи за закриване и след експлоатационни грижи на площадката (чл. 60, ал. 2, т. 1 от ЗУО);

- отчисления в размер и по ред, определени с наредба, които имат за цел да се намали количеството на депонираните отпадъци и да се насърчи тяхното рециклиране и оползотворяване. Отчисленията по чл. 64, ал.1 от ЗУО за 2025 г. са без промяна от предходните години - 95 лв/тон.

РИОСВ - Смолян контролира общините за заплащане на дължимите месечни обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО за депонираните отпадъци. Няма издавани АУПДВ през отчетната година.

Информацията за събраните, дължимите и изразходвани обезпечения и отчисления се публикува на официалния сайт на инспекцията и се актуализира на всяко тримесечие.

Внесените обезпечения и отчисления за 2025 г. са, както следва:

№	Депо	Общини	Постъпили обезпечения по чл. 60 /лв/	Постъпили отчисления по чл. 64 /лв/	Общо постъпили отчисления /лв/	Не постъпили обезпечения /лв/	Не постъпили отчисления /лв/	Изразходени средства /лв/
1.	Регионално депо Смолян	Смолян, Чепеларе, Баните	0	104 085,75	104 085,75	Всички дължими обезпечения са сторнирани, съгласно представе	Сторниран са отчисленията, за които има приети Решения на	-

						но решение на общинския съвет на всяка от общините.	общински съвет – Смолян, а останалите са платени. На общините Бание и Чепеларе са сторниран и всички дължими отчисления, съгласно представените решения на общинските им съвети.	
2.	Регионално депо Мадан	Мадан Златоград Неделино	0	0	0	Всички дължими обезпечения са сторнирани, съгласно представено решение на общинския съвет на всяка от общините.	Всички дължими отчисления са сторнирани, съгласно представено решение на общинския съвет на всяка от общините.	117036,96
3.	Регионално депо Доспат	Доспат, Девин Борино Сатовча, Сърница	0	0	0	Всички дължими обезпечения са сторнирани, съгласно представено решение на общинския съвет на всяка от общините.	Всички дължими отчисления са сторнирани, съгласно представено решение на общинския съвет на всяка от общините.	-
4.	Регионално депо Рудозем	Рудозем	0	0	0	5 857,21	103 426,50	-

*Данните за постъпилите средства са към м.03.2026 г.

На основание § 3, ал. 1 и ал. 2 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси (изм. ДВ бр. 81 от 24.09.2024 г.), месечните обезпечения и отчисления и за 2025 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците, може да се разходват от общините по решение

на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетия от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци. След представени решения на общинските съвети, РИОСВ - Смолян сторнира задълженията за изминалата година на общините: Баните, Чепеларе, Мадан, Златоград, Неделино, Доспат, Девин, Борино, Сатовча и Сърница. На община Смолян са сторнирани задължения, отговарящи на посочените суми в Решенията на Общинския им съвет, а останалата сума е заплатена.

През 2025 г. е подадено едно заявление и съответно издадено едно Решение за отпускане на средства по реда на Наредба №7/2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци. Отпуснати са средства на община Мадан в размер на 117 036,96 лв.

Не са възстановявани средства на общините за изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1, т. 3 и т. 6 от ЗУО, поради липса на издадени нови Заповеди на изпълнителния директор на ИАОС.

Утайки от ПСОВ

От извършените през годината проверки, както и по данни от водената отчетност на „ВиК“ ЕООД гр. Смолян е констатирано, че образуваните утайки от дейността на ГПСОВ се предават за оползотворяване на юридическо лице, извършващи дейности извън територията на инспекцията, на основание сключен договор. На Регионалните депа за неопасни отпадъци се предават за обезвреждане само отпадъците от решетки и сита и от пясъкоуловители и пясъкозадържатели, образувани от дейността на ГПСОВ. Събраните утайки от пречиствателните станции по населени места в общините Девин и Сатовча, се почистват със специализирана машина и извозват за допълнително третиране в други пречиствателни станции.

Трансграничен превоз на отпадъци

През 2025 г. са извършени 6 бр. проверки относно трансграничен превоз на отпадъци и във връзка със спазване изискванията на Регламент (ЕО) №1013/2006.

Проверките, касаят дейности по временно съхранение и ръчно сортиране на дрехи втора употреба, внос от Австрия и извършен внос на отпадъци от цветни метали от Република Северна Македония.

Дружествата са уведомили РИОСВ - Смолян в нормативно определения срок за предстоящия внос на отпадъците, ведно с Приложение VII на Регламент (ЕО) № 1013/2006 и приложение № 52 от Наредба №1/2021г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

При проверките не са констатирани нарушения. Лицата, притежават съответните документи по чл. 35 от ЗУО за дейности с отпадъци. Представени са съпътстващи документи, във връзка с осъществения внос от дружествата, съгласно изискванията.

На територията на РИОСВ – Смолян, през 2025 г. не са констатирани случаи на незаконен трансграничен превоз на отпадъци.

Ежемесечно са определяни длъжностни лица от отдел „Управление на отпадъците и опазване на почвите“, които се включват в Заповед на министъра на околната среда и водите, с цел упражняване на контрол по трансграничен превоз на отпадъци на територията на инспекцията.

3. Строителни отпадъци

На територията на инспекцията няма депа за строителни отпадъци. Една част от отпадъците се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци, а другите се оползотворяват. През 2025 г. в обхвата на РИОСВ - Смолян функционират три инсталации за третиране на строителни отпадъци и те са недостатъчни да приемат генерираните такива от бита и бизнеса: „Променергомонтаж“ АД - гр. Смолян, находяща се в Промислена зона „Трандевица; „Артстрой“ ООД - гр. Рудозем, находяща се в Промислена зона - Рудозем;

„БКС“ ЕООД-гр. Смолян, находяща се в местност „Спилак“. През м. декември 2025 г. по заявление от „Артстрой“ ООД е преустановена дейността на площадката в град Рудозем.

Дружеството „Ростер“ ООД - гр. Смолян има издадено разрешение за мобилна инсталация за третиране на строителни отпадъци, но същата е позиционирана извън територията на инспекцията.

Все още няма изградени общински площадки за събиране, оползотворяване и/или обезвреждане на строителни отпадъци.

Общините, които имат сключени договори за транспортиране и третиране на строителните отпадъци с лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО за съответната дейност, са: община Смолян с „Променергомонтаж“ АД, общините Рудозем, Борино и Чепеларе с фирма „Артстрой“ ООД, а общините Баните и Златоград и с „Родопстрой-97“ ООД – гр. Момчилград.

През 2025 г. община Девин и община Сатовча са предприели действия по процедура за осигуряване на площадка за третиране на строителни отпадъци.

Строителните отпадъци, генерирани на територията на община Ардино се извозват на площадка за временно съхранение в гр. Ардино, м. „Мектеб янъ“, за което общината има издаден регистрационен документ от РИОСВ-Смолян.

Образуваните строителни отпадъци от общините Мадан, Лъки, Доспат и Сатовча се депонират на изградени Регионални депа за неопасни отпадъци.

През 2025 г. продължи контрола по постъпили сигнали и жалби за замърсени площи със строителни отпадъци. За установени нерегламентирани замърсявания са давани предписания, които са изпълнени.

4. Производствени и опасни отпадъци

През 2025 г. са извършени планови и извънредни проверки на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци.

При проверките е констатирано запазване на тенденцията за намаляване количеството на отпадъците, предавани за обезвреждане на депата. Това се дължи на засиления контрол, отпадъците да се предават за оползотворяване и на въведените технологични линии за рециклиране на образуваните отпадъци и/или връщането им в основното производство от фирмите „Арексим Инженеринг“ ЕАД, „Рудопласт“ ЕООД и „Платаниус-4“ АД.

Най-голям дял от генерираните производствени отпадъци имат дървесните, текстилните и пластмасовите отпадъци и отпадъците от опаковки. Част от фирмите имат издадени регистрационни документи за транспортиране на образуваните от тях неопасни отпадъци, които транспортират самостоятелно. Дървесните отпадъци от региона се предават предимно за оползотворяване на фирми, притежаващи регистрационни документи за третиране на отпадъци и производство на пелети. Друга част от дървесните отпадъци се предават за оползотворяване извън територията на инспекцията от фирми, които притежават регистрационни документи за транспортиране. Дървесните отпадъци, събрани от тези фирми, през 2025 г. са предадени за оползотворяване на „Кроношпан България“ ЕООД гр. Бургас, „Кастамону България“ АД с. Горно Сахране и „Шико“ ЕООД - площадка с. Катунца, област Пловдив.

На територията на РИОСВ - Смолян има 2 предприятия за оползотворяване на текстилни отпадъци с издадени регистрационни документи съгласно чл. 35 от ЗУО, но през 2025 г. не са извършвали дейности по оползотворяване - „Миладом“ ООД и "Уейверест" ЕООД.

Поради смесения им състав, по-голямата част от текстилните отпадъци се обезвреждат чрез депониране, на база издадени от РИОСВ - Смолян становища за основно охарактеризиране на отпадъците. Други фирми ги предават за повторна употреба. Проверени са и търговски обекти, извършващи продажба на дрехи втора употреба, като не са установени нарушения. Осъществен е контрол и на четирите лица, притежаващи Регистрационни документи за третиране на отпадъци от текстилни материали и артикули втора употреба, като не са констатирани нарушения.

През 2025 г. „Арексим Инженеринг“ ЕАД е оползотворила 623,874 т. полимерни отпадъци, получени от „Одело България“ ЕООД гр. Куклен, „Груп Моудинг“ ЕАД гр. Смолян и генерирани от собствената дейност. Дружеството „Амер Спорт България“ ЕООД гр. Чепеларе е извършило предварително третиране на 758,04 т. отпадъци (дробене) с код 12 01 05, които е предала за последващо третиране на „Уейст Консулт“ ЕООД гр. Пловдив с код 19 12 12.

При осъществен контрол на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци са дадени предписания за класификация на генерирани отпадъци, представяне на договори за предаване на отпадъците, ограничаване и недопускане на повторно замърсяване и изгарянето на отпадъци. Всички предписания са изпълнени в срок.

При проверките е установено, че предприятията, които притежават оборудване, съдържащо хлорфлуорвъглеродороди, нямат съхранени фреони като отпадък /R22 и R402A/, тъй като оборудването е в експлоатация. Лицата са запознати с изискванията на Регламент 517/2014 г., относно такъв вид оборудване и третирането им като отпадък след извеждането им от експлоатация. През отчетната година, в инспекцията не са получавани идентификационни документи за предадено дефектирало оборудване, съдържащо хлорфлуорвъглеродороди или фреони.

РИОСВ - Смолян контролира 117 автосервиза и площадки за събиране на отработени масла. Проверките обхващат начина на съхраняване на отработените масла и предаването им за последващо третиране, наличие на идентификационни документи, договори за предаване, водене на отчетност. При направените проверки, включително и в отоплителния сезон, не е установено изгаряне на масла.

През 2025 г. в инспекцията са получени 60 бр. идентификационни документа /за 2024 г. - 72 бр./. Предадени са общо 32,463 т. отработени масла за оползотворяване /за 2024 г. – 47,7 т./. Образуваните 32,463 т. са предадени на лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО, а именно на: „Валд-95“ ЕООД гр. София, „Лубрика“ ООД гр. Русе, „Стил-96“ ООД гр. Кърджали, „Омникар-БГ“ ЕООД гр. Пловдив, „Бал БОК Инженеринг“ АД гр. София, „Инвест Стил“ ЕООД, гр. Русе и „Мит и ко“ ЕООД гр. Пловдив.

През 2025 г. са извършени проверки на сервизи за монтаж, демонтаж и смяна на гуми, като някои от тях извършват и други сервизни дейности. Проверени са възможностите за обратното приемане на излезлите от употреба гуми от крайните потребители, наличие на договори за предаването им, водене на отчетност по реда на Наредба № 1/04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. На сервиз за монтаж, демонтаж и смяна на гуми е дадено предписание за представяне на документи за проверка – договор за предаване на ИУГ, като същото е изпълнено в срок.

Отдалечеността на региона и инфраструктурата водят до отказ от страна на оползотворяващите фирми да вземат в срок образуваните отпадъци, но през отчетната година се наблюдава увеличение на предадените количества ИУГ.

Извършена е извънредна проверка по постъпил сигнал за товарене на излезли от употреба гуми в камион, който не е предназначен за тези дейности от площадка на сервиз за гуми, находящ се в гр. Смолян. При извършената незабавна проверка на място е установено, че във военен камион се товарят ИУГ. След изясняване на ситуацията между управителя на дружеството и военните служители е констатирано, че гумите ще бъдат използвани за изграждане на предпазен бруствер за стрелкови полигон за предотвратяване на опасни рикошети. Предвид горното е уведомен управителя на сервиза за монтаж и демонтаж на ИУГ и военните служители, че за извършване на такъв вид дейности по събиране и транспортиране на отпадъци са необходими съответните документи по чл. 35 от ЗУО. В хода на проверката гумите са разтоварени от камиона. Не е представен договор между сервиза за гуми и лице, притежаващо необходимите документи по ЗУО за предаване на ИУГ, за което е дадено предписание за представяне на такъв в РИОСВ-Смолян. Същото е изпълнено в срок.

През отчетната година са утвърдени 127 бр. работни листове за класификация на отпадъци на 68 генератора, прекратени са 24 бр. работни листове на 11 генератора, съгласно изискванията на Наредба №2/2014 г. за класификация на отпадъците. Утвърждаването на

работните листове е извършено чрез НИСО. Издадени са 4 бр. становища за основно охарактеризиране на отпадъците по представени доклади. На задължените лица се дават указания и се оказва съдействие, относно работата с НИСО.

През 2025 г. са извършени проверки относно нерегламентирано изгаряне на отпадъци през отоплителния сезон. Проверени са автосервиси, сервиси за смяна на автомобилни гуми, текстилни и дървопреработващи предприятия, включително генериращи отпадъци от ПДЧ. Установено е, че отоплителните уреди и котелните инсталации на обектите работят на ток или с различни видове горива - твърдо гориво, дизелово гориво, газ, дървесни и слънчогледови пелети. Не е констатирано нерегламентирано изгаряне на отпадъци.

5. Болнични отпадъци

През годината са извършени проверки на болнични заведения – болници, медицински центрове и специализирани болници за рехабилитация. Не са констатирани нарушения, относно спазване изискванията на ЗУО и Наредба №1/2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения.

Отпадъците се предават на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за дейност временно съхранение, събиране и транспортиране и обезвреждане, на база сключени договори. Това са фирмите „МЛ-България” АД гр. Пазарджик, „ХосвитаЛ” АД гр. Пловдив, ЕТ „Николай Павлов – НИКИ“ гр. Дупница, „Екостер“ ООД гр. Хасково, „ЕКО ТРЕЙД БГ“ ООД гр. София, „Еко Сейф“ ООД гр. Девня, „Рамус Медикал“ ЕООД гр. София, „Екома“ ЕООД гр. София, „БалБок Инженеринг“ АД гр. София и „Евро Медикал“ ЕООД гр. Хасково, а биологичните отпадъци и тези от COVID-19 се обезвреждат в инсинератора на ПУДООС - гр. София.

На територията на инспекцията няма съоръжение за третиране на болнични отпадъци. Само МБАЛ „Проф. Д-р Братан Шукеров” гр. Смолян, притежава Разрешение №11-ДО-78-02/26.05.2014 г. за дейност с код R13 - събиране и временно съхраняване на опасни болнични отпадъци.

През 2025 г. продължи класификация на отпадъците, генерирани от дейността на частно-практикуващи лекари и стоматолози, като за утвърждаване на работните листове за отпадъци от подгрупа 18 01 са изисквани становища от съответната РЗИ, съгласно разпоредбите на Наредба №2/2014г. за класификация на отпадъците. Всички генерирани отпадъци от хуманното здравеопазване се предават чрез идентификационни документи, съгласно нормативните изисквания, като един екземпляр се предоставя на съответната РИОСВ от товарополучателя. Не са извършвани проверки на частно-практикуващи лекари и стоматолози. Инспекцията следи тяхната дейност въз основа на получените идентификационни документи за предадените опасни.

6. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаване на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ - Смолян

Засилен остава контрола от страна на РИОСВ – Смолян по отношение управлението на отпадъците и недопускане на нерегламентираното им изхвърляне. Продължава контролът на общините за недопускане на замърсявания с битови и строителни отпадъци, включително и на речни корита и прилежащите им терени, след изпратени писма с предписания на директора на РИОСВ – Смолян за почистването им. Общините представиха информация за почистени общо 100 бр. терени, реки и прилежащи терени и 268 бр. участъка от общински пътища и улична мрежа в населени места.

През 2025 г. са извършени общо 82 бр. проверки за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци по населени места, общинските пътища и пътищата от републиканската пътна мрежа, замърсявания на речните корита и прилежащите терени.

За почистване на нерегламентирани замърсявания и недопускане на такива са дадени 35 предписания, от тях 3 бр. са на Областно пътно управление, 1 бр. на юридическо лице, а останалите 31 бр. са на общински кметове. Предписанията са изпълнени в срок.

За поредна година общините се включиха активно в националната кампания „Да изчистим България заедно“. По данни на общините, в рамките на кампанията са взели участие 1770 души, които са събрали 71,93 т. отпадъци от 119 бр. места.

Ежегодно се контролират условията в разрешителните за третиране на отпадъци на площадките за събиране и третиране на ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, ОП, ОЧЦМ.

През 2025 г. са извършени проверки относно нерегламентирано изгаряне на отпадъци през отоплителния сезон на автосервиси, сервиси за смяна на автомобилни гуми, текстилни и дървопреработващи предприятия, включително генериращи отпадъци от ПДЧ. Установено е, че отоплителните уреди и котелните инсталации на обектите работят на ток или с различни видове горива - твърдо гориво, дизелово гориво, газ, дървесни и слънчогледови пелети. Не е констатирано нерегламентирано изгаряне на отпадъци.

В резултат на извършени проверки и дадени предписания, заплатената продуктова такса по сметка на ПУДООС е в двоен размер, спрямо предходната година.

На територията на РИОСВ - Смолян лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, изпълняват задълженията си чрез колективна система, представлявана от организации по оползотворяване или чрез заплащане на продуктова такса в ПУДООС. На територията на инспекцията няма лица, изпълняващи задълженията си индивидуално (чл. 14, ал. 1 от ЗУО).

Контролираните от инспекцията лица, пускащи на пазара опаковани стоки са 166 броя. От тях лицата, сключили договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки са 141 бр., а тези, заплащащи продуктова такса по сметката на ПУДООС към МОСВ са 25 бр. През годината са идентифицирани девет нови задължени лица, но има и седем лица с преустановена дейност.

Извършван е контрол по внасяне на дължимите обезпечения на общините по чл. 60, ал. 2, т. 1 от ЗУО и отчисления по чл. 64, ал. 1 от ЗУО.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлени източници по отношение на излъчван от тях шум в околната среда

В утвърдения график за измерване на шум от промишлени източници през 2025г. са включени и измерени 6 обекта. Не са констатирани наднормени нива на шума, излъчван в околната среда от дейността на тези промишлени източници, съгласно Наредба № 6/26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

2. Кратка информация за разработените и одобрени общински планове за действие за ограничаване и намаляване на шума в околната среда на територията на РИОСВ (само за общините с население над 100 000 жители):

На територията на РИОСВ – Смолян няма общини с население над 100 000 жители.

III.3. РАДИОЛОГИЯ

Радиологичният мониторинг на околната среда в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян се осъществява от РЛ-Пловдив при ИАОС, съгласно заповед № РД-627/12.07.2024г., и заповед № РД-1091/23.12.2024 г. на министъра на ОСВ.

1. Радиационен гама фон и атмосферна радиоактивност

Средни месечни стойности в ($\mu\text{Sv/h}$) за мощността на амбиентната еквивалентна доза от мониторинговата станция на вр. Рожен от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон.

Таблица 1

Месец	Средна стойност ($\mu\text{Sv/h}$)

01.2025	0,098
02.2025	0,101
03.2025	0,121
04.2025	0,133
05.2025	0,137
06.2025	0,136
07.2025	0,142
08.2025	0,14
09.2025	0,143
10.2025	0,138
11.2025	0,136
12.2025	0,134

Средната годишна стойност за мощността на амбиентната еквивалентна доза от мониторинговата станция на връх Рожен през 2025 г. е 0,130 $\mu\text{Sv/h}$.

Атмосферна радиоактивност

Включва един пункт за атмосферен въздух в гр. Смолян. Атмосферната радиоактивност се определя еднократно през годината, чрез гама-спектрометрично измерване на обемната активност на естествени и техногенни радионуклиди в аерозолната проба.

Таблица 2

Вид проба	Име на пункт	^{238}U Bq.m^{-3}	^{226}Ra Bq.m^{-3}	^{228}Ra Bq.m^{-3}	^{40}K Bq.m^{-3}	^{210}Pb Bq.m^{-3}	^{137}Cs Bq.m^{-3}	^7Be Bq.m^{-3}
Аерозоли	гр. Смолян	$2,44 \cdot 10^{-5*}$	$6,7 \cdot 10^{-6*}$	$8,29 \cdot 10^{-6*}$	$(3,21 \pm 0,62) \cdot 10^{-5}$	$(3,97 \pm 0,33) \cdot 10^{-4}$	$2,49 \cdot 10^{-6*}$	$(1,56 \pm 0,14) \cdot 10^{-3}$

*по-малко от границата на количествено определяне на метода

През 2025 г. измерената специфична активност не показва присъствие на техногенния ^{137}Cs . Стойността е под минимално детектуемата активност на метода МДА - $2,49 \cdot 10^{-6} \text{Bq.m}^{-3}$. За космогенния ^7Be , специфичната активност е $1,56 \cdot 10^{-3} \text{Bq.m}^{-3}$, което се дължи на сезонната му зависимост и интензивността на слънчевата радиация и космическото лъчение. За естествения радионуклид ^{210}Pb специфичната активност е $3,97 \cdot 10^{-4} \text{Bq.m}^{-3}$.

Анализите на обемната специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух показват, че стойностите им са значително под границата на средногодишната обемна активност на атмосферен въздух в жилища и на открито, определени за критична група от населението, съгласно Наредба за радиационна защита от 20.02.2018 г., изм. и доп. ДВ бр.110 от 29.12.2020 г., Приложение №2, Таблица 4 (Вторични граници на годишно постъпване на радионуклиди в организма на лица от населението за шест възрастови групи чрез вдишване на аерозоли, разтворими или химически активни газове и пари и на средногодишната обемна активност на атмосферен въздух в жилища и на открито). Допустимите нива за: ^{137}Cs са до $3,2 \cdot 10^0 \text{Bq.m}^{-3}$, ^7Be до $1,9 \cdot 10^3 \text{Bq.m}^{-3}$ и ^{210}Pb до $2,2 \cdot 10^2 \text{Bq.m}^{-3}$.

2. Радиологични характеристики на необработваеми почви и води от повърхностни реки и водоеми

2.1. Необработваеми почви

Радиационното състояние на почвите и седиментите е оценено посредством извършване на неструктивен гама-спектрометричен анализ на проби от пунктове определени в мониторинговата мрежа.

Мониторингът е разделен на фонов радиологичен мониторинг и мониторинг на райони с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда. Съдържанието на естествените радионуклиди в почвите не е нормирано, поради което степента на замърсяване се определя чрез съпоставяне със съответните фоновы стойности в района.

➤ **Фонов радиологичен мониторинг- необработваеми почви**

Радиологичният мониторинг на необработваемите почви се осъществява посредством мрежа от постоянни пунктове за наблюдение, като пробите се вземат от почвен слой с дълбочина 0-20 см и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях. Наблюдаването се извършва в 22 броя пунктове - фонов мониторинг.

➤ **Радиологичен мониторинг на необработваеми почви в райони с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда**

Наблюдаваните пунктове са от райони на обект „Изгрев“, „Възраждане“, Горубсо - Мадан, Горубсо – Рудозем и Горубсо – Златоград.

Таблица 3

Вид проба	Име на пункт	Географски координати	²³⁸ U Bq/kg	²²⁶ Ra Bq/kg	²³² Th Bq/kg	⁴⁰ K Bq/kg	²¹⁰ Pb Bq/kg	¹³⁷ Cs Bq/kg	Гама-фон (microSv/h)
Необр почви	Барутин	41°37'18.0" N 24°10'32.0" E	78±7	59±8	105±2	592±16	71±9	20,7±0,6	0,23±0,05
Необр почви	Девин	41°44'35.6" N 24°25'49.6" E	32±5	53±7	63±1	512±14	76±7	58,4±1,6	0,2±0,05
Необр почви	Доспат	41°38'40.1" N 24°10'31.3" E	66±6	68±9	105±2	1090±29	91±9	41,7±1,2	0,32±0,08
Необр почви	Златоград	41°23'12.9" N 25°07'35.7" E	39±5	35±5	58±1	519±14	66±6	5±0,2	0,18±0,04
Необр почви	Киселчово	41°31'37.8" N 24°35'54.7" E	307±11	66±10	77±1	660±19	93±10	30,3±0,9	0,21±0,05
Необр почви	Лъки	41°49'15.4" N 24°50'31.5" E	27±4	62±8	43±1	485±13	70±6	93,5±2,6	0,16±0,04
Необр почви	Мадан	41°30'32.2" N 24°56'02.6" E	34±7	38±6	62±1	1018±28	73±9	44±1,3	0,25±0,06
Необр почви	Манастир	41°43'11.5" N 24°51'12.8" E	51±2	47±6	80±1	755±10	78±3	140±10	0,19±0,04
Необр почви	Михалково	41°50'40.9" N 24°25'19.0" E	35±5	34±5	74±1	673±18	92±7	21,1±0,6	0,17±0,04
Необр почви	Мугла	41°36'14.6" N 24°31'00.5" E	45±4	46±6	58±1	702±19	60±6	14,4±0,4	0,2±0,05
Необр почви	Наречен	42°53'45.6" N 24°43'40.4" E	64±6	85±11	96±1	863±23	97±9	81,9±2,3	0,28±0,07
Необр почви	Неделино	41°26'38.8" N 25°05'09.8" E	52±5	34±5	78±1	712±19	58±7	11±0,3	0,2±0,05
Необр почви	Поляна	41°26'03.3" N 24°44'45.3" E	93±6	82±11	128±2	1109±29	94±8	8,9 ±0,3	0,36±0,08
Необр почви	Рожен	41°40'14.7" N 24°44'27.0" E	35±5	68±9	47±1	477±13	135±8	114±3	0,16±0,04
Необр почви	Рудозем	41°28'51.1" N 24°50'13.5" E	48±6	51±7	111±2	847±23	83±8	40,6±1,2	0,24±0,06
Необр почви	Смлян	41°30'49.3" N 24°41'49.0" E	28±	36±5	48±1	554±15	83±6	40,8±1,1	0,16±0,04
Необр почви	Смолян	41°35'51.8" N 24°40'34.3" E	78±8	57±8	107±2	1160±31	73±11	1,6±0,1	0,27±0,06
Необр почви	Соколовци	41°38'19.4" N 24°45'46.3" E	78±6	94±12	126±2	841±22	139±10	77,5±2,2	0,23±0,05
Необр почви	Стойките	41°38'37.3" N 24°38'33.3" E	35±7	37±6	56±1	654±19	89±10	53,2±1,5	0,18±0,04
Необр почви	Чепеларе	41°41'48.1" N 24°41'33.7" E	52±6	50±7	102±2	869±23	78±8	104±3	0,23±0,05
Необр почви	Четрока	41°47'19.7" N 24°51'48.5" E	28±4	32±5	39±1	458±13	268±11	221±6	0,28±0,07
Необр почви	Широка лъка	41°40'27.1" N 24°35'52.0" E	46±7	55±8	104±2	812±22	74±10	63,7±1,8	0,27±0,06
Необр район	-	41°24'46.3" N							

почви	отвал „Мързян 2“	24°56'51.1" E	17±4	16±3	29±1	532±15	72±8	9,8±0,3	0,23±0,05
Необр почви	район - хвостохранилище „Ерма река“	41°25'11.3" N 25°00'27.2" E	17±3	16±3	36±1	534±14	27±4	6,9±0,2	0,17±0,04
Необр почви	района на отвал „Крушев дол“	41°27'26.5" N 24°55'53.1" E	36±5	40±6	75±1	736±20	80±7	5,8±0,2	0,22±0,05
Необр почви	отвал „Голям палас Север“	41°30'11.2" N 24°50'03.2" E	39±5	55±7	75±1	983±26	129±8	22,3±0,6	0,27±0,06
Необр почви	хвостохранилище „Рудозем 2“	41°30'13.0" N 24°51'08.7" E	95±6	105±13	126±2	965±25	90±8	2,6±0,1	0,23±0,05
Необр почви	под шахта 3 до р. Барутинска	41°35'35.4" N 24°08'19.1" E	98±8	135±18	56±1	413±12	133±11	16,8±0,5	0,27±0,06
Необр почви	район - м. „Картофена нива“	41°35'28.1" N 24°09'32.9" E	184±10	225±29	94±2	623±17	228±15	5,75±1,6	0,32±0,07
Необр почви	район щолна 1 участък „Селище“	41°48'50.0" N 23°54'08.0" E	123±8	86±12	70±1	673±19	105±12	51,5±1,5	0,27±0,06
Необр почви	район на щолни 2 и 4 участък „Селище“	41°48'57.9" N 23°53'51.8" E	147±9	106±14	57±1	776±21	124±12	27,2±0,8	0,22±0,05
Необр почви	район на щолни Биса 1А и Биса 1Б, у-к „Побит камък“	41°49'04.6" N 23°52'24.2" E	43±7	44±7	93±2	601±17	75±9	29±0,9	0,2±0,05
Необр почви	район на участък „Побит камък“	41°48'56.4" N 23°52'28.7" E	130±7	84±11	58±1	519±14	130±10	101,5±2,8	0,15±0,04

През 2025 г. не са установени отклонения от типичните стойности на анализиранияте показатели в опробваните пунктове за фоновия мониторинг, които са в диапазона: за ^{238}U (28-307 Bq/kg), ^{226}Ra (32-94 Bq/kg), ^{232}Th (39-128 Bq/kg), ^{40}K (458-1109 Bq/kg), ^{210}Pb (58-268 Bq/kg). По-високите стойности на ^{238}U на почвена проба от с. Киселчово са вследствие влиянието на материалите от шахта 3 от рудник „Възход“.

Специфичната активност на техногенния ^{137}Cs , отложен вследствие от Чернобилската авария е по-висока в някои открити и с висока надморска височина места, като местност Четрока (221 Bq/kg), с. Манастир (140 Bq/kg), Рожен (114 Bq/kg), гр. Чепеларе (104 Bq/kg), гр. Лъки (93,5 Bq/kg). Дългогодишните наблюдения на това замърсяване потвърждават силно петнистия му характер и тенденция на намаляване, вследствие глобалното му преразпределение при естествените миграционни процеси и период на полуразпадане.

През 2025 г. в пунктовете на райони с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда, регистрираните стойности на специфичните активности на естествените радионуклиди нямат съществени отклонения от изследваните от предходни години. Стойностите за ^{238}U варират от 17,0 Bq/kg – района на отвал „Мързян 2“ до 147 Bq/kg – района на щолни 2 и 4 на участък „Селище“, за ^{226}Ra от 16,0 Bq/kg - района на хвостохранилище „Ерма река“ до 135 Bq/kg – района на шахта 3 от рудник „Възход“. Измерените стойности за ^{238}U и ^{226}Ra на почвата от района на м. „Картофена нива“ - участък „Изгрев“ от уранодобива, са съответно: за ^{238}U – 184 Bq/kg и ^{226}Ra – 225 Bq/kg, което се дължи на дейността извършвана в обекта.

Радиационният гама-фон през 2025 г. в мониторинговите пунктове (фонови и пунктове с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда) в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян е в границите на характерния естествен гама-фон за съответния пункт при конкретните метеорологични условия.

2.2. Седименти

Радиологичният мониторинг на седименти се изразява в определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди.

➤ Фонов радиологичен мониторинг – седименти

Пунктовете за седименти определени в мониторинговата мрежа са от реките Арда, Доспат и Черна.

➤ Радиологичен мониторинг на необработваеми почви в райони с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда

Таблица 4

Вид проба	Име на пункт	Географски координати	²³⁸ U Bq/kg	²²⁶ Ra Bq/kg	²²⁸ Ra Bq/kg	⁴⁰ K Bq/kg	²¹⁰ Pb Bq/kg	¹³¹ I Bq/kg	¹³⁷ Cs Bq/kg
Седи менти	р. Арда преди гр. Рудозем	41°29'59.1" N 24°47'12.1" E	48±5	50±7	68±1	721±19	83±7	1*	4,0±0,2
Седи менти	р.Барутинска преди обект "Изгрев"	41°36'38.4" N 24°10'47.2" E	43±5	46±6	77±1	635±17	54±6	4*	11,0±0,3
Седи менти	р. Доспат преди с. Сърница	41°44'23.5" N 24°00'42.4" E	67±7	47±6	72±1	610±16	49±6	2*	3,0±0,1
Седи менти	р. Черна преди гр. Смолян	41°34'09.5" N 24°37'51.6" E	251±9	107±14	98±2	1033±27	130±2	2*	1,8±0,1
Седи менти	р. Киселчовска над с. Киселчово	41°31'37.8" N 24°35'54.7" E	231±8	158±20	100±2	965±25	170±1 0	1*	1,8±0,1
Седи менти	р. Киселчовска бараж 1	41°32'17.6" N 24°35'02.2" E	174±8	197±25	97±2	960±25	230±2	1*	0,8±0,1
Седи менти	р. Барутинска под шахта 3	41°35'35.4" N 24°08'19.1" E	132±9	567±71	149±3	378±10	162±1 2	6*	0,8±0,1
Седи менти	р. Барутинска преди вливане в р. Осинска	41°35'09.4" N 24°05'24.3" E	226±7	102±13	56±1	418±11	108±8	2*	2,0±0,1
Седи менти	р. Осинска след вливане на р. Барутинска	41°35'08.2" N 24°05'20.5" E	56±3	36±5	45±1	371±10	40±5	2*	4,7±0,2
Седи менти	р. Доспат след участък „Селище“	41°48'29.6" N 23°54'40.6" E	300±8	42±6	57±1	660±18	52±7	4*	8,5±0,3

*по-малко от границата на количествено определяне на метода

За седиментите от р. Черна при гр. Смолян, измерени са стойности за ²³⁸U (251 Bq/kg) и за ²²⁶Ra (107 Bq/kg), което е незначително превишение над фоновите стойности и е вследствие от извършваната в миналото дейност на бившия уранодобивен рудник "Смолян". За останалите пунктове от фоновия мониторинг не се наблюдава изменение на специфичната активност на естествени и техногенни радионуклиди. Стойностите им зависят от геоложкия строеж на района и влиянието на обекти с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда.

През 2025 г. измерените специфични активности не показват присъствие на техногенния ¹³¹I. Стойностите са под минимално детектуемата активност на метода: от МДА – 1 Bq/kg до МДА – 6 Bq/kg.

Слабо повлияни от извършваните в минали години дейности, за проучване и добив на уранова суровина са: седиментите от р. Киселчовска бараж 1 – обект "Възход" и р. Киселчовска над с. Киселчово, където измерените стойности за ²³⁸U и ²²⁶Ra са съответно: за

^{238}U (174 - 231 Bq/kg) и за ^{226}Ra (197 - 158 Bq/kg). За седиментите от р. Барутинска под шахта 3, обект "Изгрев", измерените стойности за ^{238}U и ^{226}Ra са съответно: за ^{238}U - 132 Bq/kg и за ^{226}Ra - 567 Bq/kg.

2.3. Повърхностни води

Радиологичният мониторинг на повърхностните водни тела се осъществява, чрез мрежа от пунктове и се изразява в наблюдение на радиологичните показатели във взетите водни проби, съгласно Наредба №Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностни води – обща алфа радиоактивност (0,2 Bq/l), обща бета радиоактивност (0,5 Bq/l), съдържание на естествен уран (40µg/l), специфична активност на ^{226}Ra (0,1 Bq/l).

➤ Фонов радиологичен мониторинг – повърхностни води

През 2025 г. е проведен мониторинг за радиационното състояние на повърхностни води в 3 пункта от мониторинговата мрежа по поречията на реките: Арда, Доспат и Черна. Извършени са анализи по радиологични показатели: обща алфа радиоактивност и обща бета активност.

➤ Радиологичен мониторинг на необработваеми почви в райони с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда

Радиологичният мониторинг за състоянието на повърхностни и подземни води на обекти потенциални замърсители се изразява в наблюдение на радиологични показатели, нормирани в Наредба №1/11.1999 г. за норми за целите на радиационна защита и безопасност при ликвидиране последствията от урановата промишленост в България, съдържание на естествен уран (до 0,3 mg/l), специфична активност на ^{226}Ra (до 500 mBq/l). Наблюдаваните пунктове са от обектите „Възход“, „Изгрев“ и „Възраждане“.

Таблица 5

Вид проба	Име на пункт	Географски координати	Обща β активност (Bq/l)	Обща α-активност (Bq/l)	Съд - е на естествен уран (mg/l)	^{226}Ra (Bq/l)	Гама-фон (microSv/h)
Повърхностни води	р. Арда преди гр. Рудозем	41°29' 59.1" N 24°47' 12.1" E	0,08±0,01	0,08±0,02			0,19±0,05
Повърхностни води	р.Барутинска преди обект "Изгрев"	41°36' 38.4" N 24°10' 47.2" E	0,13±0,02	0,05±0,01			0,27±0,06
Повърхностни води	р. Черна преди гр. Смолян	41°34' 09.5" N 24°37' 51.6" E	0,11 ±0,02	0,08±0,02			0,29±0,07
Повърхностни води	р. Доспат преди с. Сърница	41°44' 23.5" N 24°00' 42.4" E	0,04±0,01	0,05±0,01			0,27±0,06
Повърхностни води	р. Киселчовска над с. Киселчово	41°31' 37.8" N 24°35' 54.7" E	0,52±0,08	1,01±0,29	0,023±0,003		0,14±0,03
Повърхностни води	р. Киселчовска под моста до кльона	41°32' 32.9" N 24°34' 54.9" E	0,7±0,11	1,03±0,3	0,09±0,01		0,27±0,06
Повърхностни води	р. Барутинска под шахта 3	41°35' 35.4" N 24°08' 19.1" E	1,84±0,29	4,6±1,3	0,18 ±0,02	0,05*	0,24±0,06
Повърхностни води	р. Барутинска преди вливане в р. Осинска	41°35' 09.4" N 24°05' 24.3" E	1,29±0,21	2,74±0,8	0,11 ±0,01	0,05*	0,2±0,05
Повърхностни води	р. Осинска след вливане на р. Барутинска	41°35' 08.2" N 24°05' 20.5" E	0,16±0,03	0,16±0,05			0,19±0,04
Повърхностни води	р. Доспат след участък „Селище“	41°48' 29.6" N 23°54' 40.6" E	0,08±0,01	0,12±0,03			0,2±0,05
Отпадъчни води	поток след шолна 1 на у-к „Селище“	41°48' 50.0" N 23°54' 08.0" E	6,6 ±1,1	8,6±2,5	0,34±0,04	0,1±0,04	0,19±0,05

*по-малко от границата на количествено определяне на метода

Пунктовете от фоновия мониторинг се следят по радиологичните показатели обща алфа активност, обща бета активност. За останалите пунктове, определените стойности по обща

алфа - активност са: от 0,05 Bq/l до 0,16 Bq/l, обща бета активност от 0,04 Bq/l до 0,16 Bq/l и са в съответствие с Наредба № Н-4/14.09.2012 г.

Слабо повлияни от дейността на обекта са водите от р. Барутинска, преди вливане в р. Осинска и р. Барутинска под шахта 3 от района на обект „Изгрев“, където за р. Барутинска преди вливане в р. Осинска общата алфа активност е 2,74 Bq/l и съдържание на естествен уран 0,11 mg/l (Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностни води). За р. Барутинска под шахта 3 от района на обект “Изгрев“, общата алфа активност е 4,6 Bq/l, съдържанието на естествен уран е 0,18 mg/l (Наредба № 1/11.1999 г.).

Във водите на р. Киселчовска под моста до кльона и р. Киселчовска над с. Киселчово, обект „Възход“ са установени превишения на общата алфа активност (Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностни води).

Установени са превишения на общата алфа и бета активности във водите на поток след щолна 1 на участък „Селище“, като съдържанието на естествен уран е 0,34 mg/l и превишава допустимите стойности, съгласно Наредба №1/11.1999 г. за норми за целите на радиационната защита и безопасност при ликвидиране на последствията от урановата промишленост в България.

3. Обобщени изводи за радиационното състояние на околната среда

Локалната мониторингова станция от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон, разположена на връх Рожен не е регистрирала повишени стойности на радиационния гама-фон през 2025 г., различни от характерните стойности за този пункт от автоматизираната система.

Не е наблюдавана тенденция за повишаване на обемната специфична активност на естествените и техногенни радионуклиди в атмосферния въздух;

При наблюдението на радиационното състояние от фоновия мониторинг:

✓ В необработваемите почви не са констатирани изменения над характерните за съответните райони стойности на специфичната активност на естествените и техногенни радионуклиди;

✓ В повърхностните водни тела и седименти, не са установени замърсявания с естествени и техногенни радионуклиди;

При наблюдението на радиационното състояние в районите с възможност за възникване на радиоактивно замърсяване на околната среда:

✓ Не е установено разширяване на засегнатите от предишната дейност терени.

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Управлението на химикалите по време на целия им жизнен цикъл има за цел постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и опазване на околната среда. Това се постига посредством засилване ролята и отговорността на индустрията, осигуряване на безопасната им употреба в условията на свободното им движение на вътрешния и европейски пазар и предотвратяване на последствията от промишлени аварии.

РИОСВ - Смолян извършва превантивен, текущ и последващ контрол на лицата - производители, вносители и потребители надолу по веригата на опасни химични вещества и смеси по прилагане на хармонизираното законодателство в областта на химикалите.

РИОСВ - Смолян отговаря за прилагане и налагане на законодателството по химикали и предотвратяване на големи аварии с опасни вещества, както следва:

• 68 обекта, които произвеждат, съхраняват и употребяват ОХВС;

• 5 обекта, класифицирани като предприятия с нисък или висок рисков потенциал.

През 2025 г. са извършени 44 бр. проверки на 44 обекта по Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), от които 27 бр. планови проверки (25 бр. в рамките на комплексни проверки) и 17 бр. извънредни проверки (16 бр. по Safety Gate RAPEX и 1 бр. в рамките на REF-13). При една от извършените проверки е дадено предписание за актуализиране на оценката на безопасността на съхранението на химикалите, във формат, утвърден от министъра на околната среда и водите. Предписанието е изпълнено в срок.

В сравнение с предходната година, през 2025 г. са извършени по-голям брой проверки – 44 бр., спрямо 2024 г. - 32 бр.

В съответствие с годишния план за контролната дейност за 2025 г. на комисиите за извършване на съвместни проверки на предприятията, класифицирани с нисък и висок рисков потенциал, утвърден със Заповед на министъра на околната среда и водите са извършени 3 бр. проверки, при които е дадено 1 бр. предписание на Дирекция „Инспекция по труда – Смолян“, което е изпълнено в срок.

2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове.

Основните приоритетите при извършването на контрола през 2025 г. бяха насочени към:

- спазване на изискванията на Закона за защита от вредното въздействието на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и европейското законодателство по химикали при производството, употребата, съхранението и свободното движение на химикали;

- спазване на Политиката за предотвратяване на големи аварии от предприятия с нисък и висок рисков потенциал, в които е въведена система за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

Контролът върху химичните вещества се осъществява, съгласно изискванията на следните нормативни актове:

- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗЗВВХВС);
- Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH);
- Регламент (ЕО) 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковане на вещества и смеси (CLP);
- Регламент (ЕО) 850/2004 относно устойчиви органични замърсители;
- Регламент (ЕО) 648/2004 относно детергентите;
- Регламент (ЕО) 649/2012 относно износа и вноса на опасни химични вещества (PIC);
- Регламент (ЕС) 852/2017 относно живака;
- Регламент (ЕС) 1020/2019 за надзор на пазара;
- Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества и ограничаване на последствията от тях;
- Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси;
- Наредба за реда и начина за ограничаване на производството, употребата или пускането на пазара на определени опасни химични вещества, смеси и изделия от приложение XVII на Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH).

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии). Химикали.

• *Регламент (ЕО) №1907/2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)*

През 2025 г. са извършени 44 бр. проверки на 44 обекта по Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH), от които 27 бр. планови проверки (25 бр. в рамките на комплексни проверки) и 17 бр. извънредни проверки (16 бр. по Safety Gate RAPEX и 1 бр. в рамките на REF-13).

От проверените обекти по смисъла на Регламент REACH, 27 дружества са потребители по веригата, от тях едно дружество е и дистрибутор.

В рамките на осъществения контрол са проверени следните изискванията по регламента:

- 27 бр. проверки за наличие на ИЛБ и съответствието им с Приложение II на Регламент REACH – не са констатирани несъответствия;

- 27 бр. проверки за изпълнение на изискванията на чл. 36 от Регламент REACH поддръжка на документацията по Приложение № 2 от Указанията за провеждане на контролна дейност по ЗЗВВХВС, във връзка с прилагането на Регламент REACH и Регламент CLP – не са констатирани несъответствия.

- 2 бр. проверки относно ограниченията, въведени за определени вещества в Приложение XVII на REACH – вписване 51 - Бис(2-етилхексил) фталат (DEHP) CAS №: 117-81-7 ЕО №: 204-211-0 Дибутилов фталат (DBP) CAS №: 84-74-2 ЕО №: 201-557-4 Бензилбутилов фталат (BBP) CAS №: 85-68-7 ЕО №: 201-622-7 Диизобутилов фталат (DIBP) CAS №: 84-69-5 ЕО №: 201-553-2 при производство на кабели и вписване №74 - Изоцианова киселина, полиметилен полифенилен естер с CAS№9016-87-9 при производството на ски.

На територията на инспекцията не са идентифицирани вещества – предмет на разрешаване, включени в Приложение XIV на REACH.

Извършените извънредни проверки са, както следва:

- 16 бр. проверки на търговски обекти на територията на РИОСВ-Смолян по постъпили нотификации по системата за бърз обмен на информация Safety Gate RAPEX и Комисията за защита на потребителите (КЗП) по отношение на определени опасни продукти/изделия, предназначени за крайния потребител. Извършени са проверки на 28 артикула за съдържание на: бис(2-етилхексил)фталат (DEHP) и, дибутилфталат (DBP), диизобутил фталат (DIBP), кадмий (Cd). В проверените обекти не са открити нотифицираните изделия.

Във връзка с прилагане на единен хармонизиран метод (въведен от ЕСНА) за отчитане на проверките по REACH - по задължение и продукт, през 2025 г. са отчетени 92 бр. проверки.

• *Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP).*

През 2025 г. не са извършвани проверки.

• *Регламент № 648/2004 относно детергентите*

През 2025 г. е извършена една проверка, при която е констатирано, че операторът е преустановил производството на детергенти.

• *Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC).*

Към момента на територията на РИОСВ-Смолян няма вносители или износители на вещества, включени в Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC).

• *Регламент (ЕС) № 2017/852 относно живака*

На територията на РИОСВ-Смолян не са идентифицирани фирми, които съхраняват метален живак.

• *Регламент (ЕС) 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители*

През 2025 г. са извършени 16 бр. проверки на търговски обекти на територията на РИОСВ-Смолян по постъпили нотификации по системата за бърз обмен на информация Safety Gate RAPEX и Комисията за защита на потребителите (КЗП) по отношение на определени опасни продукти/изделия, предназначени за крайния потребител за съдържание на: 2-(NE-етилперфлуорооктан-1-сулфонамидо)-етанол (N-Et-FOSE); хлорирани парафини C10-C13 (късоверижни хлорирани парафини, SCCP). В проверените обекти не са открити нотифицираните изделия.

Регламент (ЕС) № 2019/1020 относно надзора на пазара

През 2025 г. е извършена една проверка в рамките на Тринадесетия хармонизиран европейски проект на Форума на ЕСНА REF-13 - Контрол на вещества/смеси и изделия, продавани онлайн. От страна на РИОСВ-Смолян, от онлайн магазин BADU <https://badu.bg/>, управляван от БАДУ БГ ЕООД, с адрес на съдебна регистрация гр. Петрич, пл. Македония 10 е закупена Ретро месингова гривна, с шарка на цветя (Класическа отворена гривна от чиста мед), Продуктов код: 1075338, баркод 2790889-Z. Страна на произход – Китай. В обявата липсва информация за търговеца.

Гривната е изпратена до Изпитвателен център АЛМИ ТЕСТ ООД, гр. София за изпитване по показател: Никел CAS № 7440-02-0 ЕС № 231-111- 4 и неговите съединения - Количество отделен никел от изделия, предназначени за пряк и продължителен контакт с човешката кожа $\mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{седмица}$. Съгласно Протокол от изпитване № 146531365720188 от 24.11.2025 г. на Изпитвателен център АЛМИ ТЕСТ, резултатът от изпитването на гривната е $1,33 \pm 0,35 \mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{седмица}$, което е по-голямо от нормативно заложеното в Приложение XVII, вписване 27, параграф 1 буква б) - $0,5 \mu\text{g}/\text{cm}^2/\text{седмица}$.

На онлайн търговеца БАДУ БГ ЕООД е дадено предписание с писмо за незабавно премахване на продукта от онлайн магазин VADU. Предписанието е изпълнено, като продукта е премахнат.

• *Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси*

През 2025 г. са извършени 27 бр. проверки на 27 дружества по прилагане изискванията на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси. При една от извършените проверки е дадено предписание за актуализиране на оценката на безопасността на съхранението на химикалите, във формат, утвърден от министъра на околната среда и водите. Предписанието е изпълнено в срок.

Установено е, че повечето дружества спазват общите изисквания към складовете и организацията за съвместно съхранение на опасни химични вещества и смеси съгласно чл. 6 от Наредбата.

През 2025 г. е извършена 1 бр. извънредна проверка по постъпил сигнал в РИОСВ-Смолян, че в с. Късак, общ. Доспат, фирма „Ранс груп“ ООД извършва електрохимични процеси в дома на управителя, както и в хале, което се намира в селото, и не е ясно къде се извършват използваните химикали. Констатирано е, че в помещение под наем в селото, фирма „Ранс груп“ ООД, на базата на сключен договор за ишлеме извършва металообработка на детайли за военната промишленост. В цеха не се извършват електрохимични процеси, както и в дома на управителя.

В РИОСВ – Смолян се поддържат досиета на фирмите, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химикали.

Обобщение и изводи от извършената контролна дейност по спазване на законодателството на химикалите:

- планът за контролна дейност през 2025 г. по управление на опасни химични вещества е изпълнен;

- вследствие на осъществения контрол през 2025 г. по спазване на законодателството по химикали е установено, че производството и употребата на химичните вещества и смеси се осъществява по начин, който свежда до минимум значителните неблагоприятни ефекти върху здравето на човека и околната среда.

Предотвратяване на риска от големи аварии с опасни химични вещества

Директивата 2012/18/ЕС, СЕВЕЗО III относно контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества е транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда - Глава седма, Раздел I “Предотвратяване на големи аварии” и Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

Към настоящия момент на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян, в обхвата на Глава седма, раздел първи от Закона за опазване на околната среда, попадат 5 бр. предприятия/съоръжения, в които са налични опасни химични вещества и смеси от Приложение №3 на ЗООС. От тях 1 брой е класифицирано като предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал /ПСВРП/, а 4 броя са класифицирани като предприятия/съоръжения с нисък рисков потенциал /ПСНРП/.

Предприятия с висок рисков потенциал:

1. „Хвостохранилище Лъки – 2 комплекс“, с оператор „Лъки Инвест“ АД, гр. Лъки. На обекта се извършва депониране на отпадъка от Обогатителна фабрика на „Лъки Инвест“ АД.

Предприятия с нисък рисков потенциал:

1. Ермореченска обогатителна фабрика, с оператор “Родопи Еко Проджекте” ЕООД – гр. Златоград;

2. Рудоземска обогатителна фабрика, с оператор „Върба Батанци” АД – гр. Мадан;

3. Взривен склад „Хаджийски дол”, с оператор „Горубсо Мадан” АД – гр. Мадан;

4. “Базисен склад за взривни материали”, в землището на с. Лъкавица, общ. Лъки, с оператор „Лъки Инвест” АД, гр. Лъки;

Предприятията с **нисък** рисков потенциал са групирани в две основни групи:

- Обогатителни фабрики за преработка на сулфидна полиметална оловно-цинкова руда - 2 броя. Разположени са в населените места – гр. Рудозем, с. Ерма река, общ. Златоград и са построени в средата на миналия век. Използваните флотационни реагенти и рисковете от възникване на аварии са идентични и са свързани с разливи, пожари, неправилно съхранение на химикалите, природни бедствия.

- Складове, в които се съхраняват взривни материали и средства за взривяване за добив на оловно-цинкова руда - 2 броя.

В съответствие с годишния план за контролната дейност на комисиите за извършване на съвместни проверки на предприятията, класифицирани с нисък и висок рисков потенциал, утвърден със Заповед на министъра на околната среда и водите са извършени 5 бр. планови проверки, при които са дадени 2 бр. предписания на Дирекция „Инспекция по труда – Смолян“, които са изпълнени в срок.

Извършена е 1 бр. извънредна проверка по изпълнение на дадено предписание.

Проверените обекти са, както следва:

Предприятие с висок рисков потенциал:

1. „ХХ „Лъки – 2 комплекс“, с оператор „Лъки инвест“ АД, гр. Лъки - при проверката не са констатирани несъответствия.

2. Предприятия с нисък рисков потенциал:

- *Взривен склад „Хаджийски дол“, с оператор „Горубсо Мадан“ АД, гр. Мадан – при проверката е дадено 1 бр. предписание - Да се повдигне на необходимата височина захранващият кабел към битовата сграда на взривния склад. Предписанието е изпълнено в срок.*

- *Рудоземска обогатителна фабрика с оператор „Върба Батанци“ АД, гр. Мадан – При проверката е дадено 1 бр. предписание - да се изготви и представи в РИОСВ-Смолян инструкция с разписани мерки за движение на въжената платформа за доставка на материали от склада до реагентно отделение. Предписанието е изпълнено в срок.*

- *Ермореченска обогатителна фабрика с оператор „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД, гр. Златоград - при проверката не са констатирани несъответствия.*

- *“Базисен склад за взривни материали”, землище на с. Лъкавица, общ. Лъки, с оператор „Лъки инвест“ АД, гр. Лъки – при проверката не са констатирани несъответствия.*

Контролът по прилагането на разработените политики за предотвратяване на големи аварии (ППГА) и въведените системи за управление на мерките за безопасност /СУМБ/ се извършва, чрез съвместни проверки от определени със Заповед на директора на РИОСВ-Смолян, комисии по чл.157а от ЗООС, включващи представители на РИОСВ, РД ПБЗН, ДИТ и представители на кметове на общини. На територията на РИОСВ - Смолян, тези комисии работят при добра координация и изграден механизъм за съвместни проверки.

Резултати

- През 2025 г. не са установени аварийни ситуации и няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни химични вещества;

- От осъществения контрол не са установени предприятия с невалидни (изтекли) документи. Съгласно изискванията на чл.116е, ал.1, т.1 от ЗООС за предприятията/ съоръженията с висок рисков потенциал и на чл.106, ал.10, т.1 от ЗООС за предприятията/ съоръженията с нисък рисков потенциал, операторите са извършили преразглеждане на Докладите за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА), Доклад за безопасност (ДБ) и Системите за управление на мерките за безопасност (СУМБ);

- В докладите за безопасност подробно са описани общите цели на политиката за предотвратяване на големи аварии и осигуряване на безопасна експлоатация на предприятията, опазване живота и здравето на работещите в тях, както и опазване населението и околната среда в близост до тях. Подробно са идентифицирани опасностите от големи аварии в предприятията и вероятността за възникването им, въз основа на които са предвидени мерки за намаляване на риска от възникване на големи аварии и ограничаване на последствията от тях;

- Политиката за предотвратяване на големи аварии се прилага чрез действащата Система за управление на мерките за безопасност - изготвени са вътрешни аварийни планове

и е създадена организация за предотвратяване на евентуално възникналите аварии и ограничаване на последствията от тях.

• При проверките е констатирано, че операторите нямат интернет страници и са публикували информацията на интернет страниците на съответните общини, изготвени са и брошури, които са поставени на информационните табла на входа на предприятията.

През отчетният период са извършени и 6 бр. проверки на предприятия/ съоръжения, в които са налични опасни вещества от Приложение №3 към чл. 103, ал. 1 на ЗООС, но не се класифицират като ПСВРП или ПСНРП въз основа на извършена класификация в съответствие с критериите по Приложение №3 на ЗООС. При проверките се изисква операторите да представят и поддържат в наличност изготвен доклад от извършената класификация. Не са установени промени в класификацията на предприятията.

През 2025 г. няма потвърдени нови уведомления за класификация по чл.103, ал.2 от ЗООС от изпълнителния директор на ИАОС, няма издадени становища по чл.106, ал. 2 от ЗООС от директора на РИОСВ - Смолян, тъй като за периода няма постъпили доклади за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) на нови предприятия и/или изменения на съществуващи такива.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

IV.1. Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)

През 2025 г., общият брой на постъпилите в РИОСВ - Смолян уведомления по чл.4, ал.1 от Наредбата по ОВОС (независимо от това дали подлежат на процедура по реда на раздел III, глава VI от ЗООС) е 873. **От общия брой - за 33 броя е определено, че подлежат на процедура по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС.** За останалите 840 бр. след преглед на информацията е преценено, че не подлежат на процедура по реда на раздел III, глава VI от ЗООС.

През годината е издадено 1 бр. решение по ОВОС, с характер „одобрявам“ осъществяването на инвестиционното предложение.

За отчетния период са издадени 27 бр. решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, като всички са с характер „да не се извършва ОВОС“.

Решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционни предложения, разпределени по отрасли са както следва:

Отрасъл съгласно Приложение №2 от ЗООС	Бр.
1. Селско, горско и водно стопанство	4
2. Минно дело и енергийно стопанство	1
3. Инфраструктурни инвестиционни предложения	6
4. Други инвестиционни предложения	6
5. Туризъм и отдих	6
6. Енергийно стопанство	3
Отрасъл съгласно Приложение №1 от ЗООС във връзка с разпоредбата на чл. 93, ал.1, т.3 (подлежи на преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС).	1
Общо	27

През отчетната година, с най-голям брой са процедурираните инвестиционни предложения в отрасли „Инфраструктурни инвестиционни предложения“, „Други инвестиционни предложения“ и „Туризъм и отдих“, следвани от отраслите „Селско, горско и водно стопанство“, Енергийно стопанство и „Минно дело“.

Както и предишни години, инвеститорският интерес се определя основно от финансирането на обекти по европейски и национални програми и от търсенето и предлагането на пазара.

По отношение на проведените процедури по ОВОС, през годината е издадено 1 бр. Решение по ОВОС с характер „одобрявам“ осъществяване на инвестиционното предложение. Процедурата по ОВОС за инвестиционното предложение „Добив на полиметални руди от проучвателна площ „Млечино” - находище „Китница“, землище на с. Чернигово, с. Дедино, с. Търна, с. Боровица, с. Китница, с. Долно Прахово, общ. Ардино, обл. Кърджали е няколкократно обжалвана от възложителя или засегнатата община – община Ардино (започнала през 2013г.). На 04.02.2025 г. е проведено поредно заседание на ЕЕС към РИОСВ – Смолян. На 05.02.2025 г. е издадено Решение № СМ-01-01/2025г. на директора на РИОСВ – Смолян, което е обжалвано от засегнатата община и впоследствие отменено с Решение № 91/02.05.2025г. от министъра на околната среда и водите и върнато за ново произнасяне. В изпълнение на решението на министъра на ОСВ, РИОСВ – Смолян е изискала провеждането на допълнителни проучвания и анализи, изясняващи въздействието от реализацията на предложението върху компоненти на околната среда и риска върху човешкото здраве. Към настоящия момент процедурата не е завършила.

През отчетния период са издадени 2 бр. решения за прекратяване административно производство, след издадени писма за определяне на приложимата процедура, по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС и поради неизпълнение от страна на възложителите на указания на РИОСВ – Смолян в определения срок. След напомнително писмо от компетентния орган по околна среда, възложителите не са предприели действия по изпълнение на дадените указания за последващия ход на процедурите.

Сравнение на издадените документи по реда на глава шеста от ЗООС, в периода 2021-2024 г.

№	Вид документ	2022г.	2023г.	2024г.	2025г.
1	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	31	26	21	27
2	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	19	14	8	9
3	Решения по ОВОС	1	1	0	1
4	Становища по ЕО	0	1	0	0

През 2025 г., броят на проведените процедури по ОВОС и ЕО, завършили с издаване на административни актове е сходен с предходната година, като се наблюдава леко увеличаване в броя на издадените решения по ОВОС и ЕО. Спрямо 2022 г. и 2023г. има спад в броя на процедурите по ЕО, което се дължи на намаляване броя на проведените процедури по екологична оценка, тъй като за всички общи устройствени планове на общини, както и за много общински програми има проведени процедури по ЕО. Наблюдава се тенденция към изменения на общите устройствени планове на общините, както и към подновяване на някои от общинските програми и стратегии, чийто срок е изтекъл. Провеждат се процедури по ЕО и за отделни подробни устройствени планове, в т.ч. планове за застрояване и монтаж на фотоволтаични инсталации. По отношение на проведените процедури по преценяване на необходимостта от ОВОС за инвестиционни предложения, попадащи в обхвата на Приложение №2 към чл.93 от ЗООС, се наблюдава тенденция към увеличаване на инфраструктурните инвестиционни предложения (т.10), други инвестиционни предложения (т.11) и туризъм и отдих (т.12).

IV.2. Екологична оценка (ЕО)

През 2025 г. в РИОСВ - Смолян по реда на раздел II, глава шеста от ЗООС и по чл. 8, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми са постъпили 13 бр. уведомления за планове и програми. За всички внесени уведомления по чл. 8, ал. 1 от Наредбата за ЕО (13 бр. уведомления, внесени 2025г.) са изготвени указателни писма, с които е определено, че същите подлежат на преценяване необходимостта от извършване на ЕО.

През 2025 г. са издадени 9 бр. решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО, като 8 броя са с характер „да не се извършва ЕО“, а 1 бр. решение е с

характер „да се извърши ЕО“. От тях - 1 бр. за ПУП-ПРЗ, 2 бр. са за изменение на ОУП, 3 бр. за Общински програми (1 бр. Програма за опазване на околната среда, 1 бр. Програма за управление на отпадъците и 1 бр. Програма за управление на почвите) и 3 бр. за Стратегии за водено от общностите местно развитие (СВОМР) за периода 2023 г. – 2027 г.“.

Тенденцията в броя на провежданите процедури по преценяване на необходимостта от ЕО, в сравнение с предходните години се запазва. Процедират се предимно подробни устройствени планове, изменения на Общи устройствени планове на общини, общински програми и стратегии за водено от общностите местно развитие (СВОМР).

Разпределение, съгласно Приложение № 2 на Наредбата за ЕО	Бр.
1.Програми, попадащи в т.5.1 на Приложение №2 на Наредбата за ЕО	3
3.Планове (ПУП), попадащи в т.9.1 на Приложение №2 на Наредбата за ЕО	3
Общо	6

Разпределение, съгласно чл.2, ал.2, т.3 от Наредбата за ЕО	Бр.
1. Стратегии за водено от общностите местно развитие (СВОМР) за периода 2023 г. – 2027 г.“	3
Общо	3

През 2025 г. няма издавани становища по екологична оценка.

През годината не са издавани становища по екологична оценка, след решение за преценяване с характер „да се извърши ЕО“.

През отчетния период не е извършвано прекратяване на административни производства за план/програма, поради недопустимост спрямо установени режими и забрани, съгласно нормативни и административни актове.

IV.3. Издадени индивидуални административни актове по реда на глава шеста от ЗООС, разпределени по области и общини

Област/Община	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършаване на ОВОС, 27 бр.	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършаване на ЕО, 9 бр.	Брой решения по ОВОС 1 бр.	Брой становища по ЕО
Област Благоевград	3	1	0	0
- Община Сатовча	3	1	0	0
Област Кърджали	4	3	1	0
- Община Ардино	4	3	0	0
Област Пловдив	1	0	0	0
- Община Лъки	1	0	0	0
Област Смолян	19	5	0	0
- Община Баните	1	0	0	0
- Община Борино	2	1	0	0
- Община Девин	3	1	0	0
- Община Доспат	4	2	0	0

-	Община Златоград	2	0	0	0
-	Община Мадан	1	0	0	0
-	Община Неделино	0	0	0	0
-	Община Рудозем	1	0	0	0
-	Община Смолян	4	0	0	0
-	Община Чепеларе	1	1	0	0

IV.4. Контрол по изпълнение на условията в издадените Решения по ОВОС и Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Наблюдение и контрол по изпълнението на мерките, посочени в издадените Становища по ЕО и Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО.

През 2025 г. е осъществяван контрол по плана за изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 7 от ЗООС, включени в становищата по ЕО, по изпълнението на условия от решение по ОВОС и решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и ЕО.

От извършените през годината 9 бр. планови проверки на място по изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 7 от ЗООС на обекти с издадени решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е констатирано, че 4 бр. ИП са реализирани, 3 бр. ИП са в различни фази на реализация, а за 2 бр. ИП не е започнала реализация, но към момента на проверката решенията не са изгубили правно действие.

От извършените през годината 9 бр. планови проверки по документи, относно правното действие на административни актове - Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, издадени по реда на глава шеста от ЗООС за ИП, процедурирани през периода 2019 г. - 2020 г. е констатирано, следното: 1 бр. решение е загубило правното си действие; 2 бр. ИП са реализирани, 5 бр. ИП са във фаза на реализация и 1 бр. ИП не е започнало реализация, но решението не е загубило правното си действие.

За извършените проверки са съставени констативни протоколи, като не са установени нарушения.

По-долу в табличен вид е посочен броят на проверените на място и по документи ИП по общини и области, както следва:

Община, Област	Загуба на правно действие на ИП		Реализирани ИП		ИП във фаза „строителство“		Не е започната реализация на ИП	
	На място	По докум.	На място	По докум.	На място	По докум.	На място	По докум.
Област Смолян								
Баните	0	0	0	0	1	1	0	0
Борино	0	0	0	0	1	0	0	0
Девин	0	1	0	1	0	0	0	0
Доспат	0	0	1	1	0	1	0	0
Златоград	0	0	0	0	0	0	0	0
Мадан	0	0	1	1	0	0	0	0

Рудозем	0	0	1	1	0	0	0	0
Смолян	0	0	1	0	1	1	0	1
Чепеларе	0	0	0	0	0	0	0	0
Неделино	0	0	0	0	0	0	0	0
Област Кърджали								
Ардино	0	0	0	0	0	0	2	0
Област Благоевград								
Сатовча	0	0	0	0	0	0	0	0
Област Пловдив								
Льки	0	0	0	0	0	0	0	0

През отчетния период са извършени 2 бр. извънредни проверки във връзка с установяване правното действие на решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС (чл. 93, ал. 8 от ЗООС). При проверките е констатирано, че едното решение е загубило правно действие, а другото е валидно, тъй като ИП е започнало реализация.

Извършена е 1 бр. извънредна проверка във връзка с установяване правното действие на решение по преценяване на необходимостта от ЕО (чл.88, ал.6 от ЗООС). При проверката е констатирано, че е започнала реализацията на плана.

През 2025 г. са извършени 14 бр. планови проверки по документи на постъпили доклади по наблюдение и контрол на общи устройствени планове на общини на територията, контролирана от РИОСВ-Смолян, за които са издадени становища по ЕО. Всички внесени доклади са одобрени, като за 13 бр. е констатирано, че поставените мерки в становищата са взети предвид при окончателното одобряване и прилагане на плановете. За един общ устройствен план е констатирано, че е влязъл в законна сила през 2025г. и в тази връзка, не е изготвен доклад за наблюдение и контрол за 2024г.

За всичките планови проверки по документи (23 бр.) и проверки на място (9 бр.) са съставени констативни протоколи, като не са констатирани нарушения. Всички планирани проверки са извършени на 100%.

IV.5. Комплексни разрешителни

На територията на РИОСВ – Смолян се контролират 5 бр. инсталации с издадени комплексни разрешителни, в които се осъществяват дейности, попадащи в обхвата на Приложение № 4 на ЗООС - четири регионални депа за неопасни отпадъци и една инсталация за интензивно отглеждане на птици.

Въз основа на извършена системна оценка на риска по чл.154а, ал.3 от ЗООС на инсталациите с издадени КР, през 2025 г. са извършени 5 бр. планови проверки, както следва:

1. „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните”, с оператор община Смолян - не са констатирани несъответствия с условията на КР и нормативната уредба по околна среда.

2. „Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем”, с оператор община Рудозем - не са констатирани несъответствия с условията на КР и нормативната уредба по околна среда.

Регионалните депа в Смолян и Рудозем са включени в списъка за контрол на обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти, съгласно Заповед № РД-1062/13.12.2024 г. на министъра на околната среда и водите, с честота на мониторинга 2 пъти годишно. При извършения емисионен контрол не са констатирани превишения на ИЕО, заложен в КР.

3. „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница”, с оператор община Доспат - не са констатирани несъответствия с условията на КР и нормативната уредба по околна среда.

4. „Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино”, с оператор Община Мадан - не са констатирани несъответствия с условията на КР и нормативната уредба по околна среда.

5. „Инсталация за интензивно отглеждане на птици“, с оператор „Кокоимпекс“ ООД гр. Смолян - не са констатирани несъответствия с условията на КР и нормативната уредба по околна среда.

Основна цел на проверките на операторите с издадени комплексни разрешителни е спазване на условията и сроковете в комплексните разрешителни и изискванията на нормативната уредба в областта на околната среда.

През 2025 г. са извършени и 6 бр. извънредни проверки, както следва:

○ 1 бр. проверка по постъпил сигнал;

○ 2 бр. проверки по последващ контрол;

○ 1 бр. проверка по писмо на община Мадан за преустановяване експлоатацията на Клетка 1.

○ 2 бр. проверки по писма на община Доспат и община Смолян за възникнали пожари на РД за НО – Доспат и РД за НО – Смолян – при проверките е констатирано, че пожарите не са нанесли щети върху инфраструктурата на депата;

Резултати:

- не е установено наличие и експлоатация на инсталации, попадащи в обхвата на Приложение № 4 от ЗООС, без издадено КР на територията, контролирана от инспекцията;

- операторите осъществяват системно управление по околната среда, съобразено с изискванията на приложимите заключения за НДНТ. За депата, условно за НДНТ, са приети изискванията в Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

За инсталацията за интензивно отглеждане на птици е използвано Решение за изпълнение (ЕС) 2017/302 на Комисията от 15 февруари 2017 г. за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ) при интензивно отглеждане на птици или свине.

За извършените проверки са изготвени доклади, които са предоставени на операторите, съгласно чл. 154а от ЗООС и са публикувани на интернет страницата на РИОСВ – Смолян.

В нормативно определения срок, в РИОСВ – Смолян са представени 5 бр. годишни доклади по околна среда (ГДОС) за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексното разрешително.

Извършени проверки и предприети действия по регистрирани жалби/сигнали.

Във връзка с постъпил в РИОСВ-Смолян сигнал за нерегламентирано заустване на замърсени повърхностни води от “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница“ в дере под депото, е извършена съвместна проверка с БД ЗБР – Благоевград и РЛ-Смолян. Констатирано е, че от тръба, през която се заустват повърхностни води от охранителен канал 1 на депото, изтичат води оцветени в кафеникав цвят и се заустват в дере, вливащо се в река Барутинска. Взети са водни проби от мястото на заустването, като резултатите от анализа показват, че повърхностните води са замърсени с инфилтрат. На оператора са дадени предписания за предприемане на мерки за преустановяване на заустването и почистване на охранителните канавки на депото.

Извършени са 2 бр. проверки по последващ контрол, при които е констатирано, че предписанията са изпълнени в срок, а именно: преустановено е заустването на повърхностните води от охранителен канал 1 и същите са прехвърлени в ретензионния басейн, а оттам се връщат обратно в тялото на депото. Почистени са и охранителните канавки на депото.

IV.6. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

През 2025 г. са извършени 5 бр. планови проверки в рамките на комплексни проверки на обекти, попадащи в обхвата на Приложение №1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети /ЗОПОЕЩ/. Извършен е контрол за наличие на собствена оценка, съгласно Наредба №1/29.10.2008 г. за вида на превантивните и

оздравителните мерки в предвидените случаи от ЗОПОЕЩ и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение, както и предоставяне на информация за публичен регистър към МОСВ. Не са констатирани несъответствия.

През отчетния период не са установени случаи на непосредствена заплаха и причинени екологични щети по смисъла на ЗОПОЕЩ, съответно не са издавани заповеди за прилагане на оздравителни мерки.

През 2025 г. е извършена 1 бр. планова проверка на изпълнената рекултивация на ХХ „Лъки – 1“ по Програмата за минали екологични щети. Обектът е готов, но поради забележки на ДНСК, относно собствеността на терена и изготвяне на ПУП, не е проведена приемателна комисия. При проверката не са констатирани нарушения.

IV.7. Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян няма организации, прилагащи доброволните ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС.

V. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на общественото поведение за грижа към околната среда

В съответствие с изискванията на екологичното законодателство, РИОСВ-Смолян предоставя информация, свързана с околната среда чрез публикуване на интернет страницата си – Годишен доклад за състоянието на околната среда за 2024 г., месечни отчети и план за контролната дейност за 2025 година. За информиране на обществеността, относно цялостната дейност на инспекцията, постигане на все по-пълна прозрачност по отношение на контролната дейност и провежданите политики по околна среда на регионално ниво, са изготвени и изпратени до регионални и национални медии 26 броя прессъобщения. За поредна година се запазва тенденцията за повишаване броя на посещения на официалната интернет страница на инспекцията – общо 94861 посещения, от които 36827 броя уникални посещения, спрямо 31365 и 18132 броя уникални посещения през 2024 година.

През 2025 г. се отчита повишен интерес към информационно-образователните инициативи, като нарастващият брой покани от страна на други обществени организации са показателни за постигане на по-голяма прозрачност на дейността на инспекцията и засилен обществен интерес към регионалната екологична политика. Проведени са съвместни инициативи с Областен информационен център – Смолян, сдружение „Млади изследователи за младежко развитие“ град Смолян, Младежки център – Смолян, СНЦ „Нови хоризонти“ —

Смолян, WWF България, СНЦ „Зелени Балкани“ гр. Стара Загора, ЮЦДП, ТП „ДГС Акад. Николай Хайтов“, ТП „ДГС Триград“, ТП „ДГС Михалково“, ТП „ДГС Смилян“, ТП „ДГС Борино“, ТП „ДГС Смолян“, ТП „ДГС Ардино“ и ТП „ДЛС Кормисош“, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН, Областното пътно управление – Смолян, Биологическия факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“ – гр. Пловдив, Асоциация на парковете в България, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, СУ „Св. Климент Охридски“ – Университетски център „Родопи“, село Славейно, Института по публична администрация.

БРОЙ ПАРТНЬОРСТВА (НПО, ОБЩИНСКА И ДЪРЖАВНА АДМИНИСТРАЦИИ И ДР.) ПРИ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ КАМПАНИИ В ПЕРИОДА 2022 - 2025 Г.

В рамките на ежегодните кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура на различните групи от обществеността, бяха проведени редица такива, насочени към повишаване на екологичното съзнание и култура на различни групи от обществеността. Кампаниите бяха организирани по повод: Световният ден на водата (22 март), Деня на Земята (22 април), Европейският ден на Натура 2000 (21 май), Международният ден на биологичното разнообразие (22 май) и Световният ден на околната среда (5 юни). В тях се включиха над 500 участници – деца, младежи и доброволци от различни възрастови групи.

Освен открити уроци и дискусии, представители на инспекцията взеха участие в редица форуми, обучителни семинари, кръгли маси, конференции за ученици, учители, бизнеса, неправителствени организации, за служители на общинската и държавната администрация и други.

През отчетния период РИОСВ – Смолян участва в следните инициативи:

В рамките на ежегодните дейности на държавните горски и ловни стопанства за представяне на приетите принципи и критерии на горската сертификация, в частност Принцип 4 от Националния стандарт и неговото прилагане в горски територии държавна собственост, експерти от отдел „Управление на Натура 2000“ взеха участие в срещи с териториални подразделения на държавните горски и ловни стопанства (ТП „ДГС Акад. Николай Хайтов“; ТП „ДГС Триград“; ТП „ДГС Михалково“; ТП „ДГС Смилян“; ТП „ДГС Борино“; ТП „ДГС Смолян“; ТП „ДГС Ардино“ и ТП „ДЛС Кормисош“). В качеството си на ключова заинтересована страна по отношение въвеждането на новия подход за управление на Натура 2000 и предстоящото изготвяне на териториални планове за управление на защитените зони

в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, представители на стопанствата бяха запознати с Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 и разписаните в нея дейности, насочени към подобряване на природозащитното състояние на горски природни местообитания.

На 19 март, РИОСВ – Смолян беше домакин на среща за обединяване на усилията в борбата с нерегламентираното изхвърляне на отпадъци. Събитието, иницирано от доброволци, обединени около каузата „Красива Родопска планина“, събра граждани, представители на общини, Областното пътно управление – Смолян и РИОСВ – Смолян за обсъждане на мерки и добри практики за ограничаване на замърсяванията с битови и строителни отпадъци.

На 21 май 2025 г., служители на РИОСВ – Смолян взеха участие в специализирано обучение на тема „Разследване на престъпления срещу дивата природа“. Целта на инициативата беше повишаване капацитета на екоекспертите за ефективно съдействие на органите на реда при разследвания, свързани с посегателства върху дивата природа и околната среда. Лектори на обучението бяха д-р Владимир Тодоров и д-р Никола Дойкин от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН. Представена беше и работата на сектор „Престъпления против околната среда и дивата природа“ към Главна дирекция „Национална полиция“ на МВР, включително правомощията на разследващите органи.

През месец май 2025 г., по инициатива на Държавно горско стопанство – Смолян, лесовъди и еколози от РИОСВ – Смолян посетиха и картираха четири новооткрити находища на Родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*) с обща площ от 3,8 дка.

Инициативите на инспекцията по повод Европейският ден на Натура 2000 и Международният ден на биологичното разнообразие бяха реализирани в партньорство с държавните горски стопанства в град Смолян и село Хвойна, организация „Млади изследователи за младежко развитие“ и община Смолян. Събитията преминаха под мотото „Хармония с природата и устойчиво развитие“ – тема на Международният ден на биологичното разнообразие за 2025 г. Партньорите и участниците отправиха призив за действия, насочени към подобряване състоянието на биологичното разнообразие, основа на живота на Земята.

По покана на Биологическия факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“ - гр. Пловдив, представители на инспекцията бяха гост-лектори на 17-тата научна конференция „Екологията – начин на мислене“, състояла се на 17 май в град Пловдив. По време на конференцията, пред представители на БАН, неправителствени организации, студенти и преподаватели от СУ „Св. Климент Охридски“, ТУ София, Лесотехнически университет и Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ беше представен доклад на тема: „Природни нарушения (ветролом/ветровал) в Защитена местност „Караджа дере“ и влиянието им върху горските природни местообитания от Националната екологична мрежа Натура 2000“.

В периода 26-29 май, експерти участваха в обучение за обучители по програма „Екологична и морска грамотност за Черноморския басейн“. По време на събитието бяха разгледани основни принципи на обучение на възрастни, комуникационни умения, управление на конфликти и стъпки към открит диалог между различни обществени представители за насърчаване на обмен на идеи и гледни точки за опазване на околната среда.

В края на май 2025 г., РИОСВ – Смолян предаде събраните от гражданите пластмасови капачки, с което бяха подпомогнати националната кампания „Капачки за бъдеще“ и лечението на млада жена от Родопите.

На 12 юни 2025 г., по покана на Асоциация на парковете в България, експерти от РИОСВ – Смолян взеха участие в онлайн семинар, свързан с разработването на Регионален план за действие по проект DANUBE WOOD(S) ROUTE („Богатството на дунавските гори и дървесното културно наследство - път към устойчив зелен туризъм“), финансиран по програма Интеррег „Дунавски регион“ 2021-2027 г.

През м. август, по покана на Българското национално радио, като част от предаването „Пътувай с Хоризонт“, представители на инспекцията запознаха слушателите с най-интересните защитени територии в областта, които са често посещавани туристически маршрути. Бяха дискутирани теми за ролята на опазването на околната среда в алтернативния туризъм, както и интереса на туристите към биологичното разнообразие в региона.

На 27 август 2025 г., представители на РИОСВ - Смолян бяха гости на международна конференция на тема „Жените и устойчивата енергия“, част от проект „Power of W“. По време на събитието, пред участници от Италия, Испания, Литва, Латвия, Полша и Румъния, от страна на инспекцията бяха представени добри практики от сътрудничеството между институцията и неправителствените организации, свързани с опазването на биологичното разнообразие и екотуризма.

Като партньор в ежегодния фестивал „Празник на цветовете“, организиран от община Смолян, еко инспекцията проведе арт ателие „Приятели на природата“. В рамките на инициативата над 70 деца на възраст от 5 до 14 годишна възраст имаха възможност сами да изработят хранилки за птици от пластмасови бутилки и таралежи от шишарки.

На 07 октомври 2025 г. по покана на Областен информационен център - Смолян, представител на РИОСВ – Смолян присъства на обществено обсъждане на Концепция за интегрирани териториални инвестиции (КИТИ) BG16FFPR003-2.003-0002 "Насърчаване на устойчивото развитие на област Смолян", с водещ партньор Община Смолян.

На 16 октомври 2025 г. по покана на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, представител на инспекцията взе участие в кръгла маса на тема „Отворени иновации в публичния сектор“, организирана от екип на катедра „Стратегическо планиране“ и катедра „Бизнес информатика“ в рамките на инфраструктурен проект №ИП2-2024 „Перспективи и предизвикателства пред внедряване на отворени иновации в публичния сектор в България“, финансиран със средства по Наредба на МОН за насърчаване на научно-изследователската дейност.

По покана на Областен информационен център – Смолян, на 04 декември 2024 г. експерти от РИОСВ – Смолян взеха участие в среща на тема „Резултати от дейността на ОИЦ – Смолян през 2025 година и обобщена информация за европейското финансиране в област Смолян“. На срещата присъстваха медии и партньори на организацията, като беше представена и предстоящата визия за инициативи на Центъра за 2026 година.

VI. Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки

През 2025 г., общият брой на съставените актове за установяване на административни нарушения е 24. В периода е постъпило едно постановление за прекратяване на наказателно производство от Районна прокуратура – Смолян, като същото е приравнено с АУАН, поради което общият брой на актовете е 25. По тези АУАН са издадени 15 бр. наказателни постановления и са сключени 9 бр. споразумения между наказващия орган и нарушителя по чл. 58г от ЗАНН. По 1 бр. Акт за установяване на административно нарушение, с който е образувано административно-наказателно производство са направени многобройни опити по връчването му, но към 31.12.2025 г. не е връчен, като след изтичане на предвидения в ЗАНН срок, административно-наказващият орган ще предприеме необходимите действия.

През 2025 г. са издадени 15 бр. наказателни постановления, с които са наложени имуществени санкции и глоби по Закона за водите, Закона за управление на отпадъците, Закон за биологичното разнообразие и Закона за лечебните растения.

През 2025 г. са издадени 9 бр. Споразумения по реда на чл.58г от ЗАНН по Закона за водите, Закона за чистотата на атмосферния въздух и Закона за управление на отпадъците.

През 2025 г. са издадени 8 бр. наказателни постановления, с които са наложени нови текущи санкции за замърсяване на водни обекти по реда на чл.69 от ЗООС. Издадените заповеди за отмяна на наложени текущи санкции са 3.

Сравнение между 2024 г. и 2025 г. по отношение на административно-наказателната дейност и наложени ПАМ.

Закон	2024 г.			Текущи санкции	2025г.			
	АУАН	НП	Споразумения по чл.58г от ЗАНН		АУАН	НП	Споразумения по чл.58г от ЗАНН	Текущи санкции
ЗУО	2	2	1		3	2	1	0
ЗВ	8	6	2		15	11	4	0
ЗООС	0	0	0	1 бр. по компонент „води“	0	0	0	8 бр. по компонент „води“
ЗЧАВ	0	0	0		5	0	4	
ЗБР	1	1	0		1	1	0	
ЗЗТ	1	1	0		0	0	0	
ЗЛР	0	0	0		1	1	0	
Общо	14	10	3	1	25	15	9	8

Забележка: АУАН № АВ-02/22.07.2025г. на РИОСВ-Смолян, съставен срещу „МАКСИМА БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, за нарушение по ЗЧАВ, към настоящия момент не е връчен, а преписката се намира в 05 РПУ-СДВР.

Увеличен е броят на издадените наказателни постановления и споразумения по чл.58г от ЗАНН през 2025 г., в сравнение с тези от 2024 година. Същата тенденция се констатира и по отношение на наложените нови текущи санкции по реда на чл.69 от ЗООС.

Обжалвани наказателни постановления

През 2025 г. е обжалвано наказателно постановление № 10/10.09.2025 г. на директора на РИОСВ – Смолян срещу П. Я. А. от с. Смилян, община Смолян, област Смолян за нарушение на чл. 133, ал.3, т.3, предложение I във връзка с чл. 35, ал.2, т.2 във връзка с чл.35, ал.3, вр. чл.78, ал.1 и ал.3 от Закона за управление на отпадъците, касаещо извършване на дейности по транспортиране на отпадъци от черни и цветни метали (ОЧЦМ), без да притежава регистрация по Търговския закон и издаден регистрационен документ по реда на Глава пета, раздел II от Закона за управление на отпадъците, с което е наложената глоба в размер на 4 000 лева. Към 31.12.2025 г. съдебното производство не е приключило.

През 2025 г. със свое решение Административен съд - Кърджали потвърждава окончателно наказателно постановление № 6/2023 г. на директора на РИОСВ – Смолян, с което „Девин“ ЕАД е осъдено да заплати имуществена санкция в размер на 3 000 лв.

Предприети дейности по постъпили жалби и сигнали:

№	Дейност	2024 г.	2025 г.
1.	Проверени обекти по жалби и сигнали	71	78
2.	Дадени предписания	35	55
3.	Съставени АУАН	6	5
4.	Издадени НП	4	3
5.	Сключени споразумения по чл. 58г от ЗАНН	1	2
6.	Наложени глоби и имуществени санкции /лв./	16 410 лв.	0
7.	Наложени еднократни/текущи санкции /лв./	-	-

Събрани суми по наложени санкции и преведени суми в бюджета на общините по наложени санкции по реда на чл.69, ал.1 от ЗООС.

През 2024 г., събраните суми по наложени санкции по реда на чл.69, ал.1 от ЗООС по компонент „Води“ са в размер на 51 308,00 лв. Преведените суми по бюджетни сметки на общините по смисъла на чл.65, ал.1 от ЗООС са 80% - в размер на 41 046,40 лева.

През 2025 г., събраните суми по наложени санкции по реда на чл.69, ал.1 от ЗООС по компонент „Води“ са в размер на 58 925,00 лв. Преведените суми по бюджетни сметки на общините по смисъла на чл.65, ал.1 от ЗООС са 80% - в размер на 47 140,00 лева.

За преведените средства на общините по чл.65 от ЗООС от наложените текущи санкции, РИОСВ - Смолян ежегодно изисква справка за тяхното разходване. По представени справки, средствата са изразходвани за: почистване на нерегламентирани замърсявания с отпадъци – на речни корита и скатове към тях; дерета; алеи; паркове и общински пътища; площи, предназначени за обществено ползване; почистване на утайки от ПСОВ; поддръжка и ремонт на контейнери за ТБО, обезвреждане на отпадъци и др.

VII. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2025 г. от страна на общините са реализирани или се осъществяват на различен етап инвестиционни проекти, които имат пряко и/или косвено отношение към проблемите по опазване на околната среда, както следва:

- изпълнявани са проекти за подобряване инфраструктурата в населените места - ремонт на улици, подмяна на ВиК проводни, изграждане на нови или реконструкция на съществуващи подпорни стени за защита от високи води по бреговете на реките в населените места и други.

- извършвани са ремонти на обществени сгради за увеличаване на енергийната ефективност: обществени сгради, училища и детски градини, като акцента е в подмяната на дограма, външна изолация и въвеждане на екологично чисто гориво за отопление (пелети или природен газ), монтиране на фотоволтаични системи за електроенергия и топла вода, подмяна на улично осветление с енергоспестяващо такова с ЛЕД лампи;

- изпълнени са проекти по Национална кампания за „Чиста околна среда”, финансирани от ПУДОС: 6 проекта по кметства и 11 проекта по училища и детски градини, като е извършено почистване и облагородяване на площи, изграждане на кътове за отдих, изграждане площадки и фитнеси на открито.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обобщена оценка за състоянието на околната среда на територията на РИОСВ-Смолян в сравнение с предходните години

РИОСВ – Смолян осъществява провеждането на националната политика в областта на околната среда на регионално ниво, съхраняване на природните богатства в региона, осигуряване на безопасна и здравословна околна среда за населението, ефективен контрол за предотвратяване и намаляване на неблагоприятните влияния върху компонентите и факторите на околната среда, съхранение на биологичното разнообразие, повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда.

Основните дейности, които се контролират на територията на инспекцията са разпределени в следните категории: рудодобив, обогатяване на оловно - цинкови руди, добив и преработка на инертни материали, хранително - вкусова промишленост, шивашка промишленост, дървопреработване, мебелно производство, производство на части за автомобилната промишленост, производство на ски и ски оборудване, интензивно отглеждане на животни, производство на козметични продукти, площадки за МРО.

През 2025 г., общият брой на обектите, контролирани от РИОСВ - Смолян е 1 178. От тях 379 бр. са обекти с производствени дейности, 61 бр. са терминалите и бензиностанциите, 24 бр. са обекти с издадени разрешителни по ЗУО, 179 бр. са обекти с издадени регистрационни документи по ЗУО, 9 защитени зони, 63 защитени територии, в които попадат 4 резервата, 4 поддържани резервата, 28 защитени местности и 27 природни забележителности, както и 31 вековни дървета.

На територията на инспекцията действа една автоматична станция за измерване качеството на атмосферния въздух – АИС „Библиотека“, гр. Смолян и една фонова станция - КФС „Рожен“.

През 2025 г. в АИС „Библиотека“ по показател ФПЧ₁₀ от 313 пробонабирания са отчетени 5 средноденонощни измервания с наднормени стойности, а през 2024 г. от 343 пробонабирания са отчетени 12 измервания с наднормени стойности, т.е. дните с превишения през 2025 г. намаляват спрямо 2024 година. При средногодишна норма за ФПЧ₁₀ - 40µg/m³, за 2025 г. е отчетено 21,80 µg/m³, което е идентично с отчетеното през 2024 г. -

21,43 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Постигнатата устойчивост на резултатите се дължи на изпълнение на заложените мерки в „Програма за намаляване нивата на ФПЧ_{10} и достигане на утвърдените норми на КАВ на Община Смолян за периода 2020 г. - 2025 г.”

На територията на инспекцията няма големи горивни инсталации /ГГИ/. Постъпващите жалби и сигнали за замърсяване на атмосферния въздух са от горивни източници с мощности под 0,5 MW, използващи твърдо гориво за отопление в битовия сектор, хотели, къщи за гости, автосервиси, шивашки предприятия и други. Същите са извън обхвата на Наредба №1/2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

Основен проблем, свързан с шума, излъчван в околната среда са обекти с промишлени дейности, намиращи се в близост до жилищни зони, съгласно устройствените планове на населените места. Това води до наслагване на фонов и промишлен шум и излагане на живеещите до нива на шума, близки до граничните стойности за съответните зони и територии.

Предприятията от рудодобива, преработката на руда, млекопреработвателната и рибопреработвателна промишлености се явяват основни замърсители на повърхностните води в териториалния обхват на РИОСВ-Смолян. Най-честите нарушения са свързани с неизпълнение на условията и превишение на ИЕО, поставени в РЗ, както и неподържане в нормална експлоатационна изправност на локалните пречиствателни съоръжения за пречистване на отпадъчни води.

Пречиствателните станции за отпадъчни води в Смолян, Мадан, Рудозем, Златоград, к.к. Пампорово и Борино работят с добър пречиствателен ефект, без превишение на ИЕО по контролираните показатели, което се доказва с представени добри резултати от проведен контролен и собствен мониторинг.

Част от изградените 9 бр. ПСОВ в община Сатовча не работят нормално и не постигат заложените индивидуални емисионни ограничения в РЗ, издадени от БДЗБР - Благоевград. В тази връзка, при осъществения контрол през 2025 г. е дадено 1 бр. предписание, което е изпълнено в срок. На Община Сатовча са наложени 7 бр. текущи санкции по реда на чл. 69 от ЗООС.

Към 2025 г. действа 1 бр. текуща санкция по реда на чл. 69 от ЗООС, наложена на община Девин - за обект ПСОВ – с. Грохотно, за превишение на ИЕО по РЗ, издадено от БД ИБР - Пловдив.

Пречистването на отпадъчните води от агломерации с над 2 000 е.ж. на този етап е трудно осъществимо, поради липса на финансиране за изграждане на пречиствателни станции и натискът върху водните тела от тези населени места продължава да е постоянен. Това са реките, в които се заустват битово-фекални води от канализационните мрежи на следните населени места: гр. Доспат, община Доспат; гр. Девин, община Девин; с. Смилян, община Смолян; с. Старцево, община Златоград; гр. Чепеларе, община Чепеларе; с. Чепинци, община Рудозем, област Смолян; гр. Лъки, община Лъки, област Пловдив; с. Сатовча, с. Вълкосел, с. Кочан, община Сатовча, област Благоевград; гр. Ардино, община Ардино, област Кърджали.

И през 2025 г. са констатирани превишения на ИЕО в отпадъчните води от рудодобива и рудопреработката, за което са съставени 2 бр. АУАН.

Открит остава проблемът със закритите и ликвидирани рудници, от които продължават да се заустват филтрирани води в повърхностни водоприемници. Поради факта, че същите са извън експлоатация, те не са обект на контрол от страна на РИОСВ.

Обезвреждането на битовите отпадъци се извършва в съответствие с изискванията на Директива 1999/31/ЕС и националното законодателство.

Почистени са 123 бр. замърсени площи с битови, строителни и др. отпадъци, 100 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита, прилежащите терени и други територии и 268 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

През отчетната година продължи засиления контрол срещу нерегламентирано изгаряне на отпадъци от дейностите на автосервиси, шивашки предприятия, площадки за смяна на

автомобилни гуми, мебелни производства и други. За поредна година при проверките не е констатирано нерегламентирано изгаряне на отпадъци.

В резултат на извършени проверки и дадени предписания, заплатената продуктова такса по сметка на ПУДООС е в двоен размер, спрямо предходната година.

На територията на РИОСВ-Смолян се намират пет склада за съхранение на излезли от употреба препарати за растителна защита. През 2025 г. пестицидите, които се съхраняват в тях не бяха предадени за обезвреждане и складовете не са почистени.

И през 2025 г., основният проблем в областта на опазване и съхранение на биоразнообразието на територията на РИОСВ - Смолян е свързан с продължаващите системни нападения от кафява мечка над домашни животни и/или селскостопанско имущество, както и присъствие на екземпляри на вида в покрайнините на населените места, което поражда голямо социално напрежение сред местното население. Най-засегнати през 2025 г. са населените места в общините Баните, Борино, Девин и Смолян, като концентрацията на щети са в териториите на ТП „ДГС-Славейно“, ТП „ДГС - Борино“, ТП „ДГС-Смилян“ и ТП „ДГС-Триград“.

Експерти на РИОСВ - Смолян участват в разяснителни кампании сред местното население, относно прилагане на превантивни мерки; в комисии за идентифициране на проблемни екземпляри, нанесените щети от тях и изготвяне на предложения до МОСВ за обезщетяване на собствениците; в комисии към РДГ за изготвяне на предложения до министъра на земеделието, храните и горите за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със ЗБР.

Състоянието на околната среда на територията на РИОСВ - Смолян през 2025 г. е представено чрез възприетата в публикациите на Европейската Агенция по околна среда символика, отразяваща тенденциите в екологичните процеси:

Положителни Отрицателни и без промяна

КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ

 Запазва се низходящата тенденция за намаляване броя на дните с превишения на ФПЧ₁₀, като през 2025 г. от 313 пробонабирания са отчетени само 5 дни с превишения. Средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ е 21,80 µg/m³, при норма - 40 µg/m³.

 Градските пречиствателни станции за отпадъчни води в Мадан, Рудозем, Златоград, Смолян и ПСОВ – Пампорово и ПСОВ - Борино работят с добър пречиствателен ефект, без надвишение на индивидуалните емисионни ограничения по контролираните показатели.

 Неефективно работят по-голяма част от изградените в общините Сатовча и Девин, 13 селищни пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места под 1000 кв. жители. Причините са липса на квалифициран персонал и технически проблеми на съоръженията.

 Инсталациите за сепариране на битови отпадъци и за компостиране на разделно събрани биоотпадъци на РДНО – Мадан и РДНО – Смолян и РДНО – Доспат функционират добре. По този начин се намаляват количеството на депонираните отпадъци.

 На затворените Общински депа на общините Златоград, Неделино, Лъки, Борино и Чепеларе не е извършена цялостна рекултивация (техническа и биологична), поради липса на финансиране.

На територията на РИОСВ - Смолян няма предприети действия за ликвидиране на складове за съхранение на негодни за употреба ПРЗ.

В резултат на засилен контрол от страна на РИОСВ - Смолян са почистени 123 бр. замърсени площи с битови, строителни и др. отпадъци, 100 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита, прилежащите терени и други територии и 268 бр. участъци от общински пътища и улична мрежа в населени места.

Остава нерешен проблемът с излезлите от употреба автомобилни гуми, като голяма част от тях се съхраняват на мястото на образуването им.

Всички Севезо обекти на територията на РИОСВ-Смолян имат въведени системи за управление на мерките за безопасност (СУМБ), които осигуряват безопасната експлоатация на съоръженията и прилагане на адекватни мерки при инциденти или аварии.

Резултатите от извършения през 2025 г. мониторинг на защитените видове: кафява мечка, дива коза, родопски крем, джел, блатен плаун и горски сънливец, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) сочат, че популациите им са в стабилно състояние.

Прилагат се превантивни мерки при реализиране на инвестиционните предложения чрез провеждане на процедури по оценка на въздействие върху околната среда, както и процедури по екологична оценка на планове и програми.

През 2025 г. са обявени три нови вековни дървета в землището на село Стойките, община Смолян.

Установено е сравнително добро състояние на проверените през 2025 г. естествени находища на лечебни растения пирински чай (мурсалски чай) *Sideritis scardica*, в землищата на с. Мугла, община Смолян, с. Триград и гр. Девин, община Девин и находище на иглика (*Primula veris*), с. Соколовци, община Смолян, като не е констатирано ползване в тях.

Предприемат се незабавни действия за спасяване на бедстващи защитени животински видове, които в зависимост от състоянието им се транспортират до Спасителен център за лечение, лекуват се във ветеринарен център и/или се освобождават в естествена среда.

Увеличава се броят на доказаните щети, причинени от кафява мечка от 121 броя през 2024 г. на 175 бр. през 2025 г. Основните причини са липсата на естествена хранителна база през годината и не обезопасени с превантивни мерки (електрически огради) пчелини.

Като резултат от проведените през 2025 г. съвместни инициативи, значително е повишен броят на младежите, взели участие в еко активности с участието на инспекцията – над 700 участници на възраст 3 – 29 години, като участниците в категорията „младежи“ на възраст над 15 г. е над 500, при близо 250 участници през 2024 г. Посредством реализацията на съвместни дейности на екоинспекцията с различни институции, неправителствени и обществени организации през 2025 г. беше затвърдено успешното партньорство в региона –

крачка към насърчаването на екологично образование в община Смолян и възпитаването на природосъобразно поведение у младежите.

😊 През месец декември 2025 г., Регионалната инспекция по околната среда и водите – Смолян беше отличена в ежегодния конкурс на Института по публична администрация, популяризиращ най-добрите практики в категориите технологични решения и иновации, социална отговорност и управление на хора. Престижното отличие беше връчено на церемония по награждаване на победителите в Конкурса за добри практики в държавната администрация. Наградата на РИОСВ – Смолян, отличена след оценка на общо 24 предложения, бе присъдена за практиката „Партньорство за зелено бъдеще“, която се провежда от 2022 г. до днес в сътрудничество със сдружение „Млади изследователи за младежко развитие“ УИУД – Смолян. Стартът на партньорството беше даден в рамките на програмата на Министерството на околната среда и водите „Младежи за околна среда“ през 2022 г., след което бяха проведени редица активности с фокус върху дейности „извън класната стая“, като само за три години съвместните екологични инициативи привлякоха над 500 приятели на природата на възраст от 15 до 29 години. В рамките на тези инициативи, участниците обогатиха своите знания в сферата на намаляване и повторно оползотворяване на отпадъците, начините за опазване на биологичното разнообразие и приноса на всеки от нас в общата ни мисия за опазване на природата.

😊 Повишаване информираността на населението и ключовите заинтересовани страни по отношение въвеждането на новия подход за управление на Натура 2000 и предстоящото изготвяне на териториални планове за управление на защитените зони в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, значението на защитените зони, и опазването на биоразнообразието в тях.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ В ТЕРИТОРИАЛНИЯ ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ НА РИОСВ – СМОЛЯН

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /площ дка/	Попада в териториалния обхват на община
1.	„Дяволски мост”	Защитена местност	Държавна публична	20,304	Ардино
2.	„Калето”	Природна забележителност	Държавна публична	13,581	Ардино
3.	„Родопски силивряк”, с.Дядовци	Природна забележителност	Държавна публична	0,763	Ардино
4.	„Родопски силивряк”, с.Любино	Природна забележителност	Държавна публична	1,613	Ардино
5.	„Хладилната пещера”	Природна забележителност	Общинска публична	1,469	Ардино
6.	"Кастракли"	Резерват	Държавата-МОСВ	1291,762	Борино
7.	"Поречието на река Девинска"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	1407,796	Борино, Девин
8.	"Борино"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1082,420	Борино, Девин
9.	"Буйновско ждрело"	Природна забележителност	Държавна публична	7617,070	Борино
10.	"Дяволски мост"	Природна забележителност	Държавна публична	388,306	Борино
11.	"Караджа дере"	Защитена местност	Държавна публична стопанисвана от общината Общинска публична	10287,257	Доспат
12.	"Казаните"	Резерват	Държавата-МОСВ	1548,024	Девин
13.	"Шабаница"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	220,844	Девин
14.	"Триградското ждрело"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична Частна	7105,690	Девин
15.	"Чаирите"	Защитена местност	Държавна публична Частна Общинска публична Стопанисвана от общината	3150,070	Девин
16.	"Старата гора"	Защитена местност	Държавна публична	302,110	Девин
17.	„Храстево”	Защитена местност	Държавна публична	173,410	Девин
18.	"Настанска могила"	Природна забележителност	Държавна публична	27,880	Девин
19.	"Струилски дол"	Природна забележителност	Държавна публична	3,080	Девин
20.	"Света неделя"	Защитена местност	Религиозни организации Общинска публична Обществени организации Държавна публична Частна	231,290	Златоград, Неделино
21.	Пещера "Годумска дупка"	Защитена местност	Държавна публична	42,000	Неделино
22.	"Червената стена"	Резерват	Държавата-МОСВ	8010,659	Лъки
23.	Водопад "Гюмберджията"	Природна забележителност	Държавна публична	2,097	Лъки

24.	Скален мост в м. "Шапран дупка"	Природна забележителност	Държавна публична	36,947	Лъки
25.	Водопад "Свети дух"	Природна забележителност	Държавна публична	2,883	Лъки
26.	"Сливодолско падало"	Природна забележителност	Държавна публична	6,851	Лъки
27.	"Сосковчето"	Резерват	Държавата-МОСВ	1777,557	Смолян
28.	"Момчиловски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	335,603	Смолян
29.	"Амзово"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	3,195	Смолян
30.	"Калето"	Защитена местност	Държавна публична	30,360	Смолян
31.	"Падала"	Защитена местност	Държавна публична Частна Стопанисвана от общината	338,293	Смолян
32.	"Ливадите"	Защитена местност	Частна Стопанисвана от общината	10,008	Смолян
33.	"Рожен"	Защитена местност	Кооперативна Частна	1105,090	Смолян
34.	"Момина вода-Ахматица"	Защитена местност	Кооперативна Частна Общинска публична	372,040	Смолян
35.	"Връх Средногорец"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1210,530	Смолян
36.	"Крепостта Градището"	Защитена местност	Частна Държавна публична Кооперативна Стопанисвана от общината	97,530	Смолян
37.	"Лятната гора"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	421,250	Смолян
38.	"Дълбок дол"	Защитена местност	Държавна публична	59,731	Смолян
39.	"Врача"	Защитена местност	Държавна публична	40,508	Смолян
40.	"Чернока"	Защитена местност	Кооперативна	73,660	Смолян
41.	"Турлата"	Защитена местност	Кооперативна Частна Стопанисвана от общината	183,520	Смолян
42.	"Хубча"	Защитена местност	Държавна публична Съсобственост	436,880	Смолян
43.	"Соскучански дол"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1127,890	Смолян
44.	"Бориковска п-ра"	Природна забележителност	Държавна публична	9,990	Смолян
45.	Пещера "Улцата"	Природна забележителност	Държавна публична	9,543	Смолян
46.	"Невястата"	Природна забележителност	Държавна публична, Частна	496,550	Смолян
47.	"Ледницата"	Природна забележителност	Държавна публична, Съсобственост	111,570	Смолян
48.	"Момата"	Природна забележителност	Общинска публична	15,770	Смолян
49.	"Сарийска чука-Главата"	Природна забележителност	Общинска публична	2,154	Смолян
50.	"Смолянски езера"	Природна забележителност	Държавна публична	511,580	Смолян
51.	"Градище"	Природна забележителност	Държавна публична	73,372	Смолян
52.	"Смолянски водопад"	Природна забележителност	Общинска публична	2,001	Смолян

53.	„Казанджи дере“	Природна забележителност	Общинска публична	10,001	Смолян
54.	"Конски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	343,987	Сатовча
55.	„Манастирището“	Защитена местност	Държавна публична	771,599	Сатовча
56.	"Средните ливади"	Защитена местност	Държавна публична Стопанисвана от общината Съсобственост	708,690	Чепеларе
57.	"Куцинско блато"	Защитена местност	Частна	0,415	Чепеларе
58.	"Чудните мостове"	Природна забележителност	Държавна публична Общинска публична	396,140	Чепеларе
59.	"Скакалото"	Природна забележителност	Кооперативна	4,800	Чепеларе
60.	"Дуплево"	Природна забележителност	Кооперативна	5,550	Чепеларе
61.	Водопад "Костен камък"	Природна забележителност	Държавна публична	5,146	Чепеларе
62.	"Конската глава"	Природна забележителност	Държавна публична	34,006	Мадан
63.	"Съдилището"	Защитена местност	Държавна публична	39,463	Рудозем
			Всичко:	54054,199	

Приложение № 2

ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ – СМОЛЯН

№	№ в Държавния Регистър	Наименование на Защитения Природен Обект	№ и Дата на Заповедта за обявяване и прекатегоризиране	Местонахождение / гр., с., местност, ул., ДЛ, Т.Н./	Забележка* Н-височина; Д-диаметър на 1.30 м от основата
1	282	Чинар (Platanus spp.)	Заповед № 508/28.03.1968 г. на МГПП	ПИ с идентификатор 67653.914.408 (УПИ, общинска) по КККР на град Смолян, общ. Смолян	Н-22 м, обиколка 4,30м; възраст: 250г
2	286	Черен бор (Pinus nigra)	Постановление № 4044/ 10.10.1949 г. на МГ	ГС- Смилян; з-ще с. Сивино; м. „Текир“, „Чикека“; ПИ 66384.2.191 (горска, частна) по КККР на село Сивино, община Смолян; ДГС- Смилян	Н-18 м, обиколка 2,10 м; възраст: 150г.
3	287	Бял бор (Pinus sylvestris)	Постановление № 4044/ 10.10.1949 г. на МГ	ГС- Смилян ;з-ще с. Сивино; м. „Текир“, „Чикека“; ПИ 66384.2.191 (горска, частна) по КККР на село Сивино, община Смолян; ДГС- Смилян	Н-20 м, обиколка 2,25 м; възраст: 170г.
4	292	Чинар (Platanus spp.)	Заповед № 2276/05.12.1967г. на МГПП	с. Петково- СОНС; ГС-Славейно; ПИ 55991.888.9901 (УПИ) по КККР на село Петково, община Смолян	Н-19м, обиколка 3,30м; възраст: 150г.
5	294	Обикновен бук (Fagus sylvatica)	Заповед № 2276/05.12.1967 г. на МГПП	с. Сивино- м. „Ливадите“, ПИ 66384.1.1281 (зеделска, частна) по КККР на село Сивино, община Смолян	Н-21 м, обиколка 3,10м; възраст: 300г.
6	295-307	Обикновен смърч (Picea abies) - "13 братя"	Заповед № 2276/05.12.1967 г. на МГПП	с. Стойките - м. Ардашъл, ПИ 69345.6.71 (горска, държавна) по КККР на село Стойките, община Смолян, ДГС Широка лъка	13 Броя - Н-35 м, обиколка- 1,62м, възраст 180г.
7	308	Обикновен смърч (Picea abies) - "10 братя"	Заповед № 1120/02.07.1968 г. на МГОПС	ПИ с идентификатор 80371.201.1 (горска, частна) по КККР на град Чепеларе, община Чепеларе, ДГС Акад. Николай Хайтов с. Хвойна	Н-24 м, обиколка 3,80м; възраст: 200г.
8	530	Обикновен бук (Fagus sylvatica)	Заповед № 1762/28.06.1972 г. на МГМ	ГС- Славейново; мах. Вълчан Дол; ДЗС- Златоград; ПИ 12526.4.300 (горска, държавна) по КККР на село Вълчан дол, община Баните, ДГС Славейно	Н-20 м, обиколка 3,20м; възраст: 300г.
9	862	Питомен кестен (Castanea sativa (vesca))	Заповед № 511/24.02.1976 г. на МГОПС	м. „Балалийската река“, ДЗС- Златоград; ПИ 31111.9.50 (горска, държавна) по КККР на град Златоград, община Златоград, ДГС Златоград	Н-22 м, обиколка 3,50м; възраст: 250г.
10	997	Бял бор (Pinus sylvestris)	Заповед № 343/04.07.1978 г. на КОПС	м. „Пашалийца“, ПИ 55035.352.1 (горска, общинска) по КККР на село Павелско, община Чепеларе, ДГС Акад. Николай Хайтов, село Хвойна	Н-20м, обиколка 3,35м; възраст: 180г.
11	998	Обикновен смърч (Picea abies)	Заповед № 343/04.07.1978 г. на КОПС	м. " Пашалийца, ПИ 55035.353.1 (горска, общинска) по КККР на село Павелско, община Чепеларе, ДГС Акад. Николай Хайтов, село Хвойна	Н-26 м, обиколка 3,20м; възраст: 180г.
12	1174	Обикновен бук (Fagus sylvatica)	Заповед № 235/04.06.1980 г.	ПИ с идентификатор 73033.1.545 (горска, държавна) по КККР на село Требище, община Смолян, ДГС Смолян	Н-20 м, Д -1,40м; възраст: 160г.
13	1175	Обикновен бук (Fagus sylvatica) - "1"	Заповед № 235/04.06.1980 г.	ПИ с идентификатор 12896.1.935 (зеделска, частна) по КККР на село Върли дол, община Неделино	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
14	1176	Обикновен бук (Fagus sylvatica) - "2"	Заповед № 235/04.06.1980 г.	ПИ с идентификатор 12896.1.935 (зеделска, частна) по КККР на село Върли дол, община Неделино	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
15	1177	Обикновен бук (Fagus sylvatica) - "3"	Заповед № 235/04.06.1980 г.	ПИ с идентификатор 12896.1.935 (зеделска, частна) по КККР на село Върли дол, община Неделино	Н-20 м, Д - 0.70м; възраст: 120г.
16	1179	Обикновен бук (Fagus sylvatica)	Заповед № 235/04.06.1980 г.	ПИ с идентификатор 78241.1.101 (горска, държавна) по КККР на село Цацаровци, община Златоград, ДГС Златоград	Н-20 м, Д - 1.50м; възраст: 170г.

17	1271	Обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед № 279/10.04.1981 г.	м."Кайковска", с.Турян; ПИ 73482.892.9901 (УПИ) по КККР на село Турян, община Смолян	Н-25 м, Д - 2.80м; възраст: 200г.
18	1443	Круша (<i>Pyrus spp.</i>)	Заповед № 1027/01.07.1982 г.	м. " Падала " с. Бостина; АПК- Смолян; ПИ 05801.4.11 (зеделска, частна) по КККР на село Бостина, община Смолян, ДГС Смолян	Н-15 м, Д - 1.05м; възраст: 250г.
19	1678	Чинар (<i>Platanus orientalis</i>)	Заповед № 376/19.04.1985 г. на КОПС	с. Годешево, общ. Сатовча; ПИ 15312.888.9901 (УПИ) по КККР село Годешево, община Сатовча	Н-26 м, обиколка 5,90м; възраст: 435г.
20	1760	Обикновен смърч (<i>Picea abies</i>) - "Многовръх"	Заповед № 197/11.03.1987 г.	м. „Караманолевска Мандра“ ГС-Чепеларе; ОТД 46 Х; ПИ 80371.209.20 (горска, съсобственост) по КККР на град Чепеларе, община Чепеларе, ДГС Акад. Николай Хайтов, село Хвойна	Н-28 м, Д - 5.12 м; възраст: 125г.
21	2140	Зимен дъб (<i>Quercus petraea</i>)	Заповед № РД-291/08.05.2015 г. на МОСВ	ПИ с идентификатор 46286.306.78 (горска, държавна) по КККР на село Малево, община Чепеларе, ДГС Акад. Николай Хайтов, село Хвойна, отд 223"ш", м."Воденишки дол"	Н-26 м, Д - 4.57м; възраст:330 г.
22	2159	Черен бор (<i>Pinus nigra</i>) – „Лирата на Орфей“	Заповед № РД-40/22.01.2018 г. на МОСВ	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело". коорд. х - 4643398.475, у -505459.333 в коорд.с-ма БГС 2005 г./кадастрална	Н-34 м , Д - 0.54м, възраст: 100 г.
23	2171	Черен бор (<i>Pinus nigra</i>) – „Октопода“	Заповед № РД-725/28.11.2018 г.- МОСВ; ДВ,бр.105/2018 г.	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело".С коорд. х - 4614294.043, у -402431.974	Н-27м, диаметър на всяко от осемте разкл. от 22-43 см; възраст: 100 г.
24	2172	Обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед № РД-725/28.11.2018 г.- МОСВ; ДВ,бр.105/2018 г.	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд.х 4599620.74, у 400216.175 по БГС 2005 кад.	Н-16,5 м, Д - 4,20 м; възраст: 300 г.
25	2173	Обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед № РД-725/28.11.2018 г.- МОСВ; ДВ,бр.105/2018 г.	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд. х - 4599617.240, у - 400095.045 по БГС 2005 кад.	Н-24 м, Д - 3,12 м; възраст: 200 г.
26	2174	Обикновен смърч (<i>Picea abies</i>)	Заповед № РД-725/28.11.2018 г.- МОСВ; ДВ, бр.105/2018 г.	земл. Кожаре, Кад.№37592.30.9. с коорд. х - 4599834.313, у - 405389.960 по БГС 2005 кад.	Н-37,5 м, Д - 3,85 м; възраст: 250 г.
27	2198	Орех (<i>Juglans regia</i>)	Заповед №РД-804/08.10.2020 г. МОСВ; ДВ,бр.97/2020 г.	с. Дрянка, общ. Баните, имот кад. № 23875.100.491, коорд. х -4607654.380 у - 459371.450 по БГС 2005 кад.	Н-18 м, Д - 2,70 м; възраст: 100 г.
28	2255	Обикновен смърч (<i>Picea abies</i>)	Заповед № 606 от 11.07.2022 г. на МОСВ, ДВ, бр. 59/2022 г.	ПИ с идентификатор 67653.439.1 (горска, държавна) по КККР на град Смолян, община Смолян; ДГС Смолян	Н-30 м, обиколка 4,30 м; възраст: 180г.
29	2256	Обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед № 606 от 11.07.2022 г. на МОСВ, ДВ бр. 59/2022 г.	ПИ с идентификатор 62462.1.834 (горска, държавна) по КККР на село Река, община Смолян; ДГС Смолян	Н-27 м, обиколка 4,80 м; възраст: 250г.
30	2361	Обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед № РД - 737 от 22.08.2024 г. на МОСВ., ДВ бр. 77/2024 г.	ПИ с идентификатор 02782.6.20 (горска, държавна) по КККР на село Горна Арда, община Смолян; ДГС Смилян	Н-25 м, обиколка 5,00 м; възраст: 300 г.
31	2362	Обикновен бук (<i>Fagus sylvatica</i>)	Заповед № РД - 737 от 22.08.2024 г. на МОСВ., ДВ бр. 77/2024 г.	ПИ с идентификатор 67653.735.15 (горска, държавна) по КККР на гр. Смолян, община Смолян; ДГС Смолян	Н-30 м, обиколка 3,50 м; възраст: 200 г.
32	2381	Обикновен смърч (<i>Picea abies</i>)	Заповед № РД - 135 от 17.02.2025 г. на МОСВ., ДВ бр. 20/2025 г.	ПИ с идентификатор 69345.7.104 (горска, държавна) по КККР на с. Стойките, община Смолян; ДГС Смолян; 41.649124° 24.670594°	Н-50 м, обиколка 3,45 м; възраст: 220 г.
33	2382	Обикновен смърч (<i>Picea abies</i>)	Заповед № РД - 135 от 17.02.2025 г. на МОСВ., ДВ бр. 20/2025 г.	ПИ с идентификатор 69345.7.104 (горска, държавна) по КККР на с. Стойките, община Смолян; ДГС Смолян; 41.649200° 24.670750°	Н-45 м, обиколка 3,05 м; възраст: 200 г.
34	2383	Обикновен бук (<i>Fagus</i>)	Заповед № РД - 135	ПИ с идентификатор 69345.7.104 (горска,	Н-34 м, обиколка 2,10 м;

	sylvatica)	от 17.02.2025 г. на МОСВ., ДВ бр. 20/2025 г.	държавна) по КККР на с. Стойките, община Смолян; ДГС Смолян; 41.649247° 24.670571°	възраст: 140 г.

Приложение №3

Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7
Смолян	35291	80	80	-	100	35291
Баните	3084	19	19	-	100	3084
Борино	2993	5	5	-	100	2993
Чепеларе	6108	13	13	-	100	6108
Ардино	16168	52	49	с.Аврамово, с.Дойранци и с.Песнопой	99,88	16148
Девин	10172	16	16	-	100	10172
Рудозем	8732	21	19	с.Добрева череша и с.Дъбова	99,97	8729
Лъки	2254	10	10	-	100	2254
Златоград	10846	9	9	-	100	10846
Мадан	10851	44	44	-	100	10851
Доспат	7595	8	8	-	100	7595
Сатовча	15132	14	14	-	100	15132
Неделино	5114	16	16	-	100	5114
Общо:	134340	307	302		99,98	134317

Забележка: Данните за брой жители са по настоящ адрес и са взети от ГД "ГРАО" към 15.12.2025 г.

Приложение №4

Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т. ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на площадките/съдовете и на местата за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5
Община Смолян	Отпадъци от опаковки *	85,98 %	30345	Община Смолян е сключила договор с ООп „Еко Партньорс България“ АД. На 89 бр. точки са разположени 274 бр. контейнера с вместимост 1100 л., обозначени с жълт и зелен стикер в община Смолян (гр. Смолян, с. Момчиловци, с. Смилян и с. Търън);
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	84,18 %	29707	Сключен Договор с ООп "Екобатери" АД Разположените контейнери за събиране на НУБА са: град Смолян – 36 бр., с. Смилян – 1 бр. и с. Момчиловци – 1 бр.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Договор с ООп „Елтехресурс“ АД. Събирането се извършва кампанийно. През 2025 г. на територията на Община Смолян са проведени 2 бр. кампании за събиране на ИУЕЕО.
	Излезли от употреба моторни превозни средства			Сключен е договор от 16.04.2024г., който е актуализиран през 2025г. между Община Смолян и „ИННГ“ ЕООД-гр. Смолян. Изпълнява се кампанийно.
Община Девин	Отпадъци от опаковки *	57,43 %	5 842	Община Девин сама организира разделно събиране на отпадъците. Разположени са само в гр. Девин - 125 бр. контейнери 1100л. (сини - 47, зелени – 34 и жълти - 44).
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	57,43 %	5 842	Договор с ООп „Екобатери“ АД. Поставени са 11 бр. контейнери в гр. Девин.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Договор с ООп „Елтехресурс“ АД. Събирането се извършва при провеждане на кампании. През 2025 г. не са организирани кампании.
	Излезли от употреба моторни превозни средства			Сключен е договор №222 от 04.06.2024г. между Община Девин и ЕТ „Мечо Красимира Николова“. Изпълнява се кампанийно.
Община Неделино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
	Излезли от употреба моторни превозни средства	0%	0	

Община Доспат	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
	Излезли от употреба моторни превозни средства	0%	0	
Община Мадан	Отпадъци от опаковки *	0%	0	В гр. Мадан и с. Средногорци са разположени 42 бр. контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Системата не работи, търси се съдействие от лице притежаващо съответния документ, по ЗУО, за обслужване на същата.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	67,05 %	7 276	Сключен е договор с ООп "Екобатери"АД. Разположени са следните съдове за НУБА – в гр.Мадан - 5 бр., в с.Средногорци – 1 бр. и в с.Върбина-1 бр.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
	Излезли от употреба моторни превозни средства	0%	0	
Община Рудозем	Отпадъци от опаковки *	97,29 %	8 495	Община Рудозем има сключени договори с „Екосистем КООП“ и „Рудомет груп“ ЕООД за организиране на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки в 14 бр. населени места на територията на общината – гр. Рудозем – 195 бр. /240л./ и 58 бр. /1100л./, с. Елховец - 84 бр. /240л./ и 18 бр. /1100л./, с. Чепинци - 133 бр. /240л./ и 1 бр. /1100л./, с. Витина - 18 бр. /240л./, с. Пловдивци - 42 бр. /240л./, с. Корита - 14 бр. /240л./, с. Бърчево - 8 бр. /240л./ и 2 бр. /1100л./, с. Войкова Лъка - 36 бр. /240л./, с. Рибница - 30 бр. /240л./, с. Сопотот - 30 бр. /240л./, с. Грамаде - 12 бр. /240л./, с. Бяла река - 12 бр. /240л./, с. Борие - 24 бр. /240л./ и с. Оглед - 18 бр. /240л./.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	38,14 %	3330	Договор с „Рудомет груп“ ЕООД – гр. Рудозем. Поставени са 6 бр. контейнери за НУБА в гр. Рудозем.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Договор № 83 от 16.11.2023 г с „Рудомет груп“ ЕООД- гр. Рудозем. Изпълнява се кампанияно

	Излезли от употреба моторни превозни средства			Договор № 83 от 16.11.2023 г. с „Рудомет груп“ ЕООД. Изпълнява се кампанийно.
Община Сатовча	Отпадъци от опаковки *	82,72 %	12 517	Сключен е Договор с ООп "Булекопак" АД от 01.07.2013 г. и Анекс № 1/30.05.2018г. В 9 бр. населени места са разположени общо 87 бр. контейнери - жълти и зелени - с.Сатовча, с.Плетена, с. Кочан, с.Вълкосел, с. Ваклиново, с.Фъргово, с. Боголин, с. Слащен и с. Долен.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	75,07%	11 360	Сключен е договор на 01.12.2020 г. с ООп "Екобулбатери" АД. В 6 бр. населени места са разположени 11 бр. съдове за събиране на НУБА - с. Сатовча - 3 бр., с. Слащен – 2 бр., с. Кочан – 2 бр., с. Ваклиново – 1 бр., с. Плетена – 1 бр. и с. Вълкосел – 2 бр.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен договор от 06.03.2020 г. с ООп "Екобултех" АД г. Събирането се извършва при провеждане на кампанийно.
	Излезли от употреба моторни превозни средства	0%	0	
Община Чепеларе	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	75,23 %	4 595	Договор от 02.12.2020 г. с „Екобулбатери“ АД – София и „Надин Холд“ ЕООД-гр.София, Разположени са 11 бр. контейнери само в гр.Чепеларе.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен договор от 02.12.2020 г. с ООп „Екобултех“ АД. Събирането се извършва чрез организиране на кампанийно.
	Излезли от употреба моторни превозни средства			Договор от 23.05.2013 г. с „Българска Рециклираща Компания“ АД, Изпълнява се кампанийно.
Община Ардино	Отпадъци от опаковки *	46,99%	7 597	Сключен е договор №4/22.02.2023 г. с „Рудомет груп“ ЕООД – гр. Рудозем. Разположени са общо 25 бр. комплекта /3 компонентни – за хартиени пластмасови, стъклени и метални опаковки/ за разделното събиране на отпадъци от опаковки /метални със стикери и с вместимост 1100л./, като в селата – Бял извор, Падина, Жълтуша са поставени допълнителни метални контейнери със стикер за разделно събиране на хартиени опаковки /общо-17 бр.-1100л./ В гр. Ардино, с.Бял извор с кв. Диамандово, с.Падина, с. Жълтуша са разположени още пластмасови контейнери – 40 бр. за отпадъци от

				пластмасови опаковки и 10 бр. за стъкло /с вместимост от 1100 л./, и 240 л. съдове - 50 бр. само за стъкло.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен е договор №4/22.02.2023 г.с „Рудомет груп“ ЕООД – гр. Рудозем.
	Излезли от употреба моторни превозни средства	0%	0	
Община Баните	Отпадъци от опаковки *	60,70 %	1 872	Сключен е договор № 146 от 15.09.2022 г. с „Надеж“ ООД - гр. Хасково. За разделното събиране на отпадъци от опаковки са разположени три компонентни контейнери, както следва - с.Баните – 9 комплекта , с. Оряховец – 1 комплект, с. Гълъбово - 1 комплект и в с.Давидково – 4 комплекта.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
	Излезли от употреба моторни превозни средства	0%	0	
Община Борино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	76,01 %	2275	Договор с ООп "Екобатери"АД - 3 пункта в с. Борино.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
	Излезли от употреба моторни превозни средства			Договор от 26.03.2013 г. „Българска Рециклираща компания“ АД. Изпълнява се кампанияно.
Община Лъки	Отпадъци от опаковки *	100%	2 254	Договор с ООп "Екобулпак България" АД от 23.12.2019г. Разположени са общо 28 броя контейнери /жълт и зелен/ във всичките населени места.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	72,76%	1 640	Договор с ООп "Екобатери"АД от 25.02.2022 г. Разположени са 16 броя контейнери - само в гр. Лъки.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	

	Излезли от употреба моторни превозни средства	0%	0	
Община Златоград	Отпадъци от опаковки *	100 %	10846	Във всички населени места на територията на Община Златоград се извършва разделно събиране на отпадъци от опаковки по схема „от врата на врата“. Общината има сключен договор №85/30.05.2024г. с „Рудомет Груп“ ЕООД – гр. Рудозем. Сключен е договор и с „Латеко“ЕООД-гр.София за предаване на разделно събрани отпадъци от хартиени и картонени опаковки.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	96,36 %	10451	Договор с „Екобатери“АД. Разположени са общо 11 бр. съда за НУБА в гр. Златоград, с. Старцево, с. Долен и с. Ерма река.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен е Договор № 122/21.07.2023 г. между Община Златоград, „ЕЛТЕХРЕСУРС“АД. През 2025 г. е проведена веднъж.
	Излезли от употреба моторни превозни средства			Договор №113/09.09.2021 г. „Сава Еко БГ 15“ЕООД - с. Сродногорци. Изпълнява се кампанийно.
Забележка: Данните за броя на жителите са по настоящ адрес от ГД "ГРАО" към 15.12.2025 г.				